859369-001-128 1

HOE VLAAMS MAG UW NEDERLANDS ZIJN?

1.000 keer Belgisch-Nederlands

dS
3

EEN WOORDENLIJST VAN DE STANDAARD

dS
4

© De Standaard
Eerste druk januari 2015

Verantwoordelijke uitgever: Gert Ysebaert - **Hoofdredacteur De Standaard:** Karel Verhoeven - **Adjunct-hoofdredacteur De Standaard:** Bert Bultinck - **Redactie:** Ludo Permentier, Rik Schutz - **Coördinatie:** Astrid Houthuys - **Illustraties:** Joris Snaet - **Vormgeving:** Gert Verbelen, Stephanie Verbraekel - **Eindredactie:** Maarten Byttebier, Peter Cuypers, Ilka De Bisschop, Gert Devreese, Astrid Houthuys, Siona Houthuys, Eva Van den Eynde - **Cover:** Stephanie Verbraekel - Hoort bij De Standaard, mag niet los verkocht worden.

Wat u als lezer mag verwachten van de taal in uw krant

KAREL VERHOEVEN
HOOFDREDACTEUR
VAN DE STANDAARD

Taal is emotie. Als geen ander medium voelt een krant de talige polsslag. Zeker bij lezers van De Standaard gaat die snel de hoogte in. Bij alles wat als een taalfout wordt herkend, als wartaal, als onzinnige of maskerende taal: het wordt lezers rood voor de ogen. De mails die ze dan sturen, herinneren er ons op de redactie van De Standaard dagelijks aan dat van een voorname krant mag worden verwacht dat ze de taalbakens uitzet, bewaakt en zelf nauwkeurig opvolgt. Slordige taal betekent slonzig denken. Wie zijn taal niet op orde heeft, is onbetrouwbaar.

Lezers houden er doorgaans niet van dat de krant genuanceerd gaat doen over wat correcte taal is. En toch is het precies dat wat we met deze woordenlijst van De Standaard beogen. We brengen nuance aan in een van de meest heikele kwesties van het Nederlands in Vlaanderen, namelijk de vraag of de taal die we in Vlaanderen hanteren correct mogen noemen, ook al wijkt ze af van de taal van Nederlanders. Generatie na generatie Vlamingen bestudeerde lange lijsten met zeg niet-zeg wel. Fout was de variant die alleen in Vlaanderen werd gesproken. Zo bleef de Nederlandse taal zuiver en verenigd. Voor velen in Vlaanderen bleef correct Nederlands onvermijdelijk een wat ingestudeerde taal.

Vooral onder taalkundigen is de opvatting over correcte taal de voorbije jaren gaan schuiven. Correcte taal is wat wij als correcte taal ervaren en aanvaarden. Wij taalgebruikers. De taalgebruikers volgen het woordenboek, maar ook omgekeerd, het woordenboek volgt gewilliger de taalgebruikers. De wereld beweegt snel, de taal beweegt mee. En ja, Vlaamse Nederlandstaligen en hun media gebruiken soms andere woorden of uitdrukkingen dan Nederlandse Nederlandstaligen. Die woorden zijn daarom niet noodzakelijk ‘fout’. Maar wanneer en in welke omstandigheden zijn die woorden nu ‘juist’?

Voor een krantenredactie is het loslaten van de oude norm een zegen en een vloek. Een zegen omdat wij de wereld in taal proberen te vatten, liefst in een taal die zo dicht mogelijk aansluit bij de wereld vandaag. Een vloek omdat wij met velen samen in één krant schrijven en dat graag in een consequente taal doen die door het overgrote deel van de lezers wordt aanvaard. Kakofonie is nefast voor een krant.

Vlaamse varianten van het Nederlands, of in andere woorden belgicismen, veroorzaken de meeste kopzorgen. Want met de taal komt natuurlijk ook de cultuur, en wie de taalnorm wil bijstellen, oogst de angst dat de cultuur op instorten staat. Taal behoort tot het allerpersoonlijkste kapitaal van mensen, ze hebben geïnvesteerd in wat ze goed vinden en proberen zich uit te drukken in zinnen die zo veel mogelijk mensen goed vinden. Al snel krijgen taalgebruikers het gevoel dat hen taal wordt afgenomen of opgedrongen.

Omdat ook bij ons op de redactie veel discussies plaatsvinden over wat aanvaardbare taal is en wat niet, hebben onze eindredacteurs samen met specialisten van de Taalunie en de Taaltelefoon een lijst opgesteld die duidelijkheid verschaft. Die leggen we ook aan de lezer voor. Van de ruim 4.000 woorden die in Van Dale als 'Belgisch' worden gemarkeerd, selecteerden wij er 1.000. Omdat ze vaak gebruikt worden, veel discussie uitlokken, of omdat ze kleurrijk zijn.

Neen, het hek is niet van de dam wanneer we verduidelijken welke woorden, zinswendingen en uitdrukkingen die vooral in Vlaanderen worden gebruikt, wij voortaan als standaardtaal beschouwen. Het blijft naar onze mening nog altijd niet *gepermitteerd* om in de *gazet* sommige woorden te gebruiken, ook al voelen we er de *goesting* voor of denken we dat het *plezant* zou zijn. Gepermitteerd, gazet, goesting en plezant zijn voorbeelden van woorden uit Vlaanderen die we nog altijd niet tot de formele standaardtaal rekenen. Natuurlijk gebruiken ook wij ze wel eens in de krant, omdat ze kleur geven, omdat we iemand citeren die ze in de mond neemt. Maar in een titel op de voorpagina zal u ze niet snel vinden.

Met deze lijst scheuren wij Vlaanderen dus niet af van Nederland. Wij blijven binnen de normen van het Standaardnederlands, hetzelfde Nederlands dat in Nederland als correct geldt. Maar wij verbreden het Standaardnederlands met taal die in Vlaanderen door professionele taalgebruikers in formelere contexten als deugdelijk ervaren wordt. We doen dat met ons eigen professionele taalgevoel en op basis van de recentste inzichten van de toonaangevende woordenboeken en taalinstanties. U kan het oneens met ons zijn, maar ook u heeft hiermee een referentielijst in handen die het discussiëren overzichtelijker maakt. Veel leesplezier.

De taal van De Standaard

LUDO PERMENTIER
RIK SCHUTZ

‘We verstaan onder de Nederlandse standaardtaal het Nederlands dat algemeen bruikbaar is in het publieke domein, dat wil zeggen in alle belangrijke sectoren van het openbare leven, zoals het bestuur, de administratie, de rechtspraak, het onderwijs en de media.’ (taaladvies.net)

De enquête ‘Hoe Vlaams is uw Standaardnederlands?’ van *De Standaard*, de Taalunie en Radio 1 heeft in november 2014 veel pennen in beweging gebracht. Of mogen we ook schrijven dat ze veel inkt heeft doen vloeien? Weet dan dat dat laatste een typisch Belgisch-Nederlandse uitdrukking is, gebaseerd op het Frans (*faire couler beaucoup d’encre*). Een gallicisme zou men vroeger gezegd hebben. Slecht Nederlands.

Tegenwoordig wordt daar genuanceerder over gedacht. Uit de genoemde enquête is dan wel gebleken dat veel Vlamingen afknappen op taalfouten in hun krant of in andere media, maar ook dat ze zich nauwelijks bewust zijn van hun eigen belgicismen, die vroeger ronduit fouten werden genoemd. Anders gezegd: Vlaanderen heeft behoefte aan een taalnorm, maar een die realistisch is en ruimte geeft aan woorden en uitdrukkingen die ‘beschaafd sprekende Vlamingen’ voortdurend in de mond nemen.

Het gevolg van die spanning is onzekerheid. Velen vroegen zich na onze enquête af of alles nu toegelaten zou worden. Nee dus. Het algemeen Nederlands, dat ook in Nederland wordt begrepen, blijft het ideaal. Maar dat ideaal moet niet ten koste gaan van interessante woorden en uitdrukkingen die bij ons zijn ontstaan. Er is geen reden om de *beurtstaking* door een *estafettestaking* te vervangen en het is ook moeilijk uit te leggen waarom een *slip-over* beter Nederlands zou zijn dan een *debardeur*. De krant zou twijfels zaaien als ze het over *milieustraten* had in plaats van over *containerparken* en een ouderwetse katholieke uitdrukking als *uit de biecht klappen* zouden we niet graag moeten inruilen voor *uit de school klappen*.

Om duidelijkheid te scheppen voor haar eigen redacteuren en medewerkers heeft de krant een lijst laten samenstellen met duizend woorden die in het grijze gebied liggen tussen regionalisme en standaardtaal. We hebben ze zorgvuldig gewogen en waar nodig de knopen door-

gehakt. Als zo'n woord niet door de beugel kan, suggereren we het te vervangen door een standaardtalig alternatief. Als het alleen bruikbaar is binnen een bepaalde informele of net heel formele sfeer, dan plaatsen we er een icoontje bij. We illustreren alles met zinnen uit de kranten van 2014. Zo is het boekje, dat we als nieuwjaarscadeau aanbieden, ook een overzicht van wat u vorig jaar in de krant kon beleven.

Niet alleen bij de goedgekeurde woorden, ook bij de afgekeurde vindt u een citaat uit de krant. De citaten bevatten ofwel het belgicisme zelf, als dat goedgekeurd wordt, ofwel het aangeraden standaardtalige alternatief, als het belgicisme afgekeurd wordt. Dat wekt de suggestie dat geen van de afgekeurde woorden in de krant stond in 2014. Dat is niet zo. Vooral woorden die van ons een labeltje 'spreektaal' kregen, zijn daar soms te vinden. En terecht. De krant is dan wel een geschreven medium, maar ze laat mensen spreken in citaten, in interviews en in zekere zin ook in verhalen en columns. Daar zijn ook niet-standaardtalige en spreektalige woorden soms gepast.

Hoe zijn we te werk gegaan om tot een verantwoord oordeel te komen? Om te beginnen zijn we gaan kijken op de site taaladvies.net. Daar brengen Nederlandse en Vlaamse taaladviseurs in opdracht van de Taalunie hun ervaring bijeen om vragen van gebruikers te beantwoorden. Aan de Vlaamse kant zijn de adviseurs van de Taaltelefoon aan het overleg verbonden. Zij hebben zich ook gebogen over de moeilijke gevallen in dit boekje. Als taaladvies.net oordeelt dat een woord tot de standaardtaal in België behoort, dan nemen we dat over. We hebben ook gebruikgemaakt van de grote woordenboeken: de *Dikke Van Dale Online* en het *Prisma Handwoordenboek Nederlands*. Als een van deze woordenboeken twijfels uit door een woord bijvoorbeeld als spreektalig of verouderd te markeren, dan hebben we het in principe geen icoontje 'standaardtaal in België' meegegeven.

Duizend woorden, dat wil ook zeggen dat we een keuze hebben moeten maken. Dialectwoorden namen we in principe niet op. Ook zult u weinig platte woorden, vaktalige en overheidstermen vinden in dit boekje, dat voornamelijk gaat over mediataal. De betekenisomschrijvingen moesten we beknopt houden. We hopen dat het gebruik in een zin duidelijk maakt waarvoor een woord of uitdrukking gebruikt kan worden.

Ten slotte moeten we nog opmerken dat dit een momentopname is. Niet alleen komen er dagelijks woorden bij in onze taal, maar woorden die de oudere generatie niet in de mond zou willen nemen, zijn doodge-

woon voor jongeren. Dat heeft gevolgen voor wat we de standaardtaal noemen: zoals alles wat leeft, vernieuwt die zichzelf, waarbij ze tegelijk haar identiteit weet te bewaren.

De samenstellers, Ludo Permentier en Rik Schutz, wensen hun dank uit te spreken aan de mensen die samen met hen, in een race tegen de tijd, dit boekje hebben klaargestoomd: Maarten Byttebier, Peter Cuypers, Wim Daniëls, Ilka De Bisschop, Gert Devreese, Stijn De Wolf, Astrid Houthuys, Siona Houthuys, Tom Permentier, Nick Rabaey, Joris Snaet, Elias Vandenbroucke, Eva Van den Eynde, Anni Van Landeghem, Gert Verbelen, Stephanie Verbraekel, Dirk Caluwé en het team van de Taaltelefoon: Stefaan Croon, Miet Ooms, Kristien Spillebeen en Veronique Verreycken.

LEGENDE

1 **AJUIN**

2 ***Ui***

3 In mijn boeken zul je nooit lezen: ‘sauteer de *uien*’ maar wel ‘bak de uien ongeveer een halfuur, of tot ze bruin zijn’. **13.12** 5

4 **Ajuin is in de 13de eeuw uit het Franse ‘oignon’ ontstaan, dat teruggaat op de Latijnse vorm ‘union’.**

1
De Belgisch-Nederlandse term of uitdrukking
= standaardtaal
= geen standaardtaal

2
Een standaardtalig alternatief dat over het hele taalgebied geldt; ***(NL)*** = een alternatief dat (vrijwel) alleen in Nederland gebruikt wordt

3
Voorbeeldzin uit De Standaard 2014

4
Extra informatie over het lemma

5
Datum publicatie voorbeeldzin

[stropdas]
formeel, bij voorkeur te mijden als mensen aan het woord zijn, bijvoorbeeld in citaten, interviews, columns...

[teenslipper]
informeel, bij voorkeur alleen te gebruiken als mensen aan het woord zijn, bijvoorbeeld in citaten, interviews, columns...

Keurt De Standaard de Belgisch-Nederlandse term of uitdrukking **goed**, dan staat dat in de zin

Keurt De Standaard de Belgisch-Nederlandse term of uitdrukking **af**, dan bevat de zin alleen de aangeraden standaardtalige variant

AN
Algemeen Nederlands, standaardtaal in het hele taalgebied

BN
Belgisch-Nederlands, standaardtaal in België

A

24 URENSTAKING
24 uursstaking
De protestacties van de vakbonden tegen de besparingsmaatregelen van de federale regering zullen niet stoppen na de nationale *24 urenstaking* op maandag 15 december. **15.12**

24 UUR OP 24
vierentwintig uur per dag
Er komt ook een centraal oproepnummer waar *24 uur op 24* vragen kunnen worden gesteld, door burgers en professionals. **15.05**

40 URENWEEK
40-urige werkweek
Met een *40 urenweek* kom je zo uit op zes jaar en drie maanden. **19.03**

7 OP 7
alle dagen van de week
Bovendien is Bpost bezig met de installatie van pakjesautomaten in bijvoorbeeld treinstations. Die blijven 24 uur op 24 open. Elke dag, *7 op 7*. Voor automaten is het nooit zondag. **20.11**

zich AANBIEDEN
zich aanmelden
Karel Casteleyn uit Sint-Martens-Latem was de eerste die *zich aanbood* om zich als bachelor in te schrijven voor de opleiding TEW optie handelsingenieur. **18.08**

wijzigingen AANBRENGEN AAN
wijzigingen aanbrengen in
In de eerste tien maanden van 2014 zijn er niet minder dan 62.039 *wijzigingen aangebracht aan* de bestaande wettelijke regels. De helft meer dan in het recordjaar 2013. **12.11**

AANDACHT TREKKEN OP IETS
aandacht vestigen op iets
Wie vanuit Temse richting Tielrode gaat, wordt in Huis ten Halven geconfronteerd met bouwvallige huizen. Ook een wandeling in de Broekstraat *trekt de aandacht op* krotten. **18.04**

AANDRAVEN
(ergens mee komen) aanzetten
De Franstalige liberalen kwamen gisteren wel verrassend opnieuw *aandraven* met een tripartite. **27.06**

iemand AANDUIDEN
iemand aanwijzen, aanstellen, benoemen

Hij zette zijn fout recht door zaterdagavond te tweeten dat Tusk werd *aangeduid* als de volgende president van de Europese Raad. **30.08**

AANHOUDINGSMANDAAT
arrestatiebevel

Het Mexicaanse gerecht heeft woensdag een *aanhoudingsmandaat* uitgevaardigd tegen de burgemeester van Iguala. Die wordt ervan verdacht de aanval te hebben bevolen op tientallen studenten op 26 september. **23.10**

iets AANKLAGEN
iets aan de kaak stellen, afkeuren

Een verpleegster uit de Verenigde Staten, die ebola-patiënten verzorgd heeft in Sierra Leone, *klaagt aan* dat ze bij haar terugkeer in de VS in quarantaine werd geplaatst. **26.10**

'Iets aanklagen' is standaardtaal in België, standaardtaal in het hele taalgebied is: 'iemand aanklagen'.

in AANTAL zijn
voltallig zijn

De zitting werd onderbroken omdat de meerderheid niet *in aantal was*, waarop die dan zelf voorstelde de werkzaamheden stop te zetten. **28.11**

AANWERVEN
in dienst nemen

Volgens HR Rail werden, met het oog op onder andere de vervanging van 300 treinbestuurders, in 2013 515 treinbestuurders *aangeworven* en opgeleid. **26.06**

AANWERVINGSSTOP/ WERVINGSSTOP
vacaturestop

Net vandaag raakte bekend dat de federale regering een *aanwervingsstop* afkondigt voor de rest van het jaar. **10.09**

AANZIEN ALS
ten onrechte beschouwen als, aanzien voor

Best vreemd voor het bureau van een professor die wereldwijd wordt *aangezien als* een technologisch meesterbrein. **01.03**

De passieve vorm is in de Belgisch-Nederlandse versie 'aangezien worden als' en in het algemeen standaardtalige alternatief 'aangezien worden voor'.

ABSTRACTIE MAKEN VAN IETS
iets buiten beschouwing laten

Mannen, zo klinkt het op de website van de Internationale Mannendag, leven sowieso minder lang dan vrouwen, ook als je *abstractie maakt van* de hogere zelfmoordcijfers. **22.11**

ACADEMIEJAAR
werkjaar in het hoger onderwijs

Als de raad van bestuur de maatregelen goedkeurt, kunnen die volgend *academiejaar* ingaan. **17.12**

ACHTERKEUKEN
bijkeuken
Zo creëer je een biologisch wapen in je *achterkeuken*. De deur staat open voor bioterrorisme. **04.10**

ACHTERPOORTJE
achterdeurtje, manier om de wet de omzeilen
Hoe kan dat? ABO is op 27 maart dit jaar via een *achterpoortje* naar de beurs gekomen. **25.09**

op je ACTIEF hebben
iets op je naam hebben
Met notoire titels als *L'empire des sens* en *L'empire de la passion op zijn actief* is Nagisa Ôshima allicht de succesvolste relschopper uit de Japanse filmgeschiedenis. **03.05**

ACTIEVE BEVOLKING
beroepsbevolking
Je kunt niet aan de *actieve bevolking* vertellen dat haar inkomen niet langer zal stijgen en tegelijk excessieve bonussen dulden voor een toplaag van managers. **22.11**

geen AFFAIRE hebben met iets
niets te maken hebben met iets
Toen ik wakker werd, vroeg ik meteen waar mijn kind was. 'Dat is al weg', snauwde de non. Ik vroeg waar mijn baby naartoe was, wat er gebeurd was. Ze had maar één antwoord: 'Daar heb jij *niets* meer *mee te maken*.' **29.09**

AFGEVAARDIGD BEHEERDER
gedelegeerd bestuurder
Een onvermijdelijke maatregel, volgens *gedelegeerd bestuurder* Jan Nuydts. **17.12**

AFKUISEN
schoonmaken, afvegen
Vader was kostwinner, moeder zorgde dat er eten op tafel stond en dat de snotneus van de kinderen was *afgeveegd*. **15.10**

een document AFLEVEREN
een document verstrekken/afgeven
Voordat de nodige budgetten zijn vrijgemaakt en de juiste vergunningen zijn *afgeleverd*, zijn we al een jaar of meer verder. **06.12**

AF TE REKENEN HEBBEN MET IETS
met iets te kampen hebben
Het zuiden van Frankrijk heeft *af te rekenen met* een reeks misdrijven door daders die zich als clown verkleden. **26.10**

gras AFRIJDEN
gras maaien
Aangezien ik het verschil niet ken tussen een hyacint en een artisjok, mocht ik van de tuinarchitect waar ik vakantiewerk deed, *gras maaien* op het industrieterrein in Puurs. **13.12**

de trein AFSCHAFFEN
de trein rijdt vandaag niet, (NL) de trein is opgeheven
Bij aankomst in het station blijken omstreeks 17.15 uur *alle treinen* richting Antwerpen ofwel met enorm veel vertraging te kampen, ofwel *afgeschaft* te zijn. **05.12**

het AFSTAPPEN
ophoepelen, (NL) opzouten
Je wordt gedoogd om enkele weken een piek in de productie op te vangen, en daarna moet je *ophoepelen*. Dat voelt telkens opnieuw als een afwijzing. **01.02**

AFTREKKER
vloertrekker
Hij staat met zijn laarzen in het water en kijkt verweesd naar bewoners die met *vloertrekker* en dweil druk in de weer zijn de modder uit hun huizen te vegen. **31.07**

AFTREKKER
kurkentrekker, flesopener
Al twintig jaar is het een absolute bestseller in het Alessi-gamma: de *kurkentrekker* met vrouwenlichaam en lachend gezichtje. **18.10**

AFVALLINGSKOERS
afvalrace
Jolien D'Hoore, die forfait gaf voor het WK op de weg, eindigde in de eerste drie onderdelen op de tweede plaats in de scratch, de derde plaats in de individuele achtervolging en werd tweede in de *afvallingskoers*. **20.10**

AJUIN
ui
In mijn boeken zul je nooit lezen: 'sauteer de *uien*' maar wel 'bak de *uien* ongeveer een halfuur, of tot ze bruin zijn'. **13.12**

Ajuin' is in de 13de eeuw uit het Franse 'oignon' ontstaan, dat teruggaat op de Latijnse vorm 'union'.

ALCOHOLIEKER
alcoholist
Een dief moet berouw hebben, een dikzak moet willen afvallen, een *alcoholist* moet willen genezen. **30.06**

ALLERGISCH AAN
allergisch voor
Allergisch voor huisstofmijt? Eet dan geen meelworm. **30.09**

ALLESZINS
in elk geval, zeker
Deze overwinning in Moeskroen geeft ons *in elk geval* een goed gevoel. **22.12**

In Nederland betekent 'alleszins': volkomen.

ALLUSIE MAKEN OP
een allusie maken op, zinspelen op
Aanhangers van de 'volksrepubliek' *zinspelen op* een herhaling van dat scenario. **12.05**

AMBULANCIER
(NL) ziekenbroeder
Van de 125 ondervraagde *ambulanciers* zeiden liefst 84 ooit al te maken te hebben gehad met agressie. **29.11**

op een ANDER
elders
Voor gelijkaardige kleren zou ik *elders* meer betalen. Ik ben student, voor mij is de prijs nu eenmaal doorslaggevend. **20.12**

op ANTENNE
uitgezonden op radio of tv
Volgens Carl Voet, hoofdredacteur

actuaprogramma's televisie, heeft een programma als *Terzake*, dat heel het jaar door *op antenne* is, nood aan een derde man of vrouw. **01.07**

Bij iemand op een goed blaadje staan

APPELSIEN
sinaasappel

Giet alles in een breed wijnglas gevuld met ijsblokjes en werk af met een schijfje *appelsien*. **21.05**

Net zoals 'sinaasappel' verwijst 'appelsien' naar het land van herkomst, China. De sinaasappel komt inderdaad uit het zuiden van China.

ARBEIDSGENEESHEER
bedrijfsarts

Individuele werknemers kunnen voortaan kosteloos en in alle discretie bij de *arbeidsgeneesheer* terecht als ze vermoeden dat hun gezondheidsprobleem te maken heeft met de werkomstandigheden. **14.07**

ARDEENS
Ardens

Volgende zomer zullen ook de Engelsen kunnen zien hoe arme scoutsleden worden afgeslacht in een *Ardens* bos. **17.12**

'Ardeense ham' is wel een gewone benaming.

ARTISANAAL
ambachtelijk

Bovendien verzet ik mij tegen het kunstmatige onderscheid tussen *artisanaal* en industrieel bier. We hebben een Belgische biercultuur waar we wereldwijd om geroemd worden. **25.11**

sociaal ASSISTENT
maatschappelijk werker

De ngo geeft de voorkeur aan vrijwillige terugkeer, maar als gedwongen terugkeer moet, vraagt ze de lokale politiediensten bij elke arrestatie een tolk en *sociaal assistent* mee te nemen. **22.12**

AUTOSTRADE
autoweg, snelweg

U hebt die nieuwe campagne vast ook al gezien, op grote borden langs de *autowegen*. **14.06**

AUTOTAKS
autobelasting, wegenbelasting

Laten we het debat rond de bedrijfswagens aangrijpen om een breder debat te voeren: rond een eerlijke prijszetting voor mobiliteit, over rekeningrijden, accijnzen, parkeertarieven, de prijs van openbaar vervoer, de onderlinge prijzen tussen *autobelasting* en openbaar vervoer, gesubsidieerde schoolbussen, tussenkomsten van de werkgever in woon-werkverkeer, allerhande derdebetalerssystemen die de reële prijs verdoezelen. **01.12**

B

de BAAN ruimen voor iemand of iets
plaats maken voor iemand of iets
Oud Kortrijks zwembad *ruimt de baan voor* nieuwe Collegetoren? **07.10**

over de BAAN kunnen met iemand
kunnen opschieten met iemand
'Vorig jaar had mijn BFF een BFF met wie ik niet goed *kon opschieten*', zei Nynke nog. 'En toen kwam er ruzie.' **25.10**

BAANVAK
rijstrook
Een Mini week af van zijn *baanvak* en botste tegen een tegenligger. **15.07**

BADSTAD
badplaats
Als het van gouverneur Carl Decaluwé afhangt, dan 'verhuist' de luchthaven van Oostende naar een eiland in de Noordzee. Een idee dat in de *badstad* op weinig bijval kan rekenen. **24.10**

industriële BAKKERIJ
broodfabriek
Fevery onderhandelt met een *semi-industriële bakkerij* om zijn taartjes in de supermarkt te kunnen verkopen. **25.02**

met een BAKSTEEN in de maag geboren zijn/worden
een eigen huis willen bouwen
De trend moest zich ooit inzetten: als de Belg dan toch *geboren wordt met een baksteen in de maag*, dan neemt hij zijn huis ook het liefst mee op vakantie. **11.08**

BANKKAART
creditcard, betaalkaart
Op het internet kan iedereen die in het bezit is van een *bankkaart*, voor 6 euro een patroon met lachgas kopen. **09.12**

In België is de bankkaart voor een contante betaling, de kredietkaart voor een uitgestelde betaling.

BAREMA
loonschaal
Nieuwe werknemers zullen in de toekomst minder goed betaald worden dan de bestaande ploeg, maar hun loon zal nog altijd boven het

barema liggen. Delhaize wilde dat niet. **15.12**

BASKET/BASKETTEN
basketbal(spel)
Kathleen Broeckx speelde ooit *basket* in tweede nationale, maar runt nu een boekhoudkantoor. **02.10**

BATTERIJ (van een auto)
accu
De Strati bestaat uit 40 onderdelen en werd in één stuk geprint in 44 uur tijd. De mechanische componenten, zoals de batterij, motor, bedrading en ophanging moesten nog toegevoegd worden, waarna zaterdag een testrit volgde. En die verliep op wieltjes. **15.09**

BAXTER
infuus(fles)
Wie niet meer kan drinken, moet per dag liters vloeistof via een *infuus* krijgen. Zo'n voorraad hadden we niet in het ziekenhuis. **08.11**

BEANTWOORDEN AAN
voorzien in
De islam werd dan veel dogmatischer. Dat *beantwoordde aan* de politieke en sociale noden van die tijd. **02.10**

BEDANKING
dankbetuiging, dankwoord
Patrick Dewael (Open VLD), die gisteren na een ouderwets potje poker verkozen werd als tijdelijk voorzitter van de Kamer, verwees ernaar in zijn *dankwoord*: in deze onzekere tijden is de volksvertegenwoordiging het enige baken van vertrouwen voor de burgers. **01.07**

eigen BEDDING
(i.v.m. trein/tram) eigen baan
De bevindingen: tram 24 doet er normaal gezien 51 minuten over om zijn traject af te leggen. Dat verloopt deels in *eigen bedding*, deels tussen de rest van het verkeer. **16.09**

BEDELEN
(post) verdelen, distribueren, verspreiden
Postorderbedrijf 3 Suisses stopt met het *verdelen* van de legendarische postordercatalogus. **10.04**

in hetzelfde BEDJE ziek zijn
dezelfde gebreken hebben
Dergelijke links-pacifistische idealisten zijn soms *in hetzelfde bedje ziek* als de neoconservatieve: ze fungeren niet zonder nogal binaire denkpatronen en intellectuele vijandbeelden. **24.07**

BEDRIJFSUITGAVEN
bedrijfskosten
De ervaring van de fiscus dat meer dan de helft van de gecontroleerde zelfstandige ondernemers privé-uitgaven als *bedrijfsuitgaven* boekt, is voor Karel Van Eetvelt duidelijk niet betrouwbaar. **28.08**

BEDRIJFSWAGEN
auto van de zaak
Vanaf deze maand stijgt de belasting die u moet betalen op het privévoordeel van uw *bedrijfswagen*. **01.02**

BEENHOUWER
slager
Zelf eet de *slager* zijn bloedworst het

liefst in schijfjes en gebakken in de pan, samen met stukjes zure boskoop-appel. **13.12**

BEGANKENIS
toeloop, drukte

Diezelfde dag is er in het centrum een *toeloop* ontstaan van verontwaardigde burgers. **08.08**

BEGINGENERIEK
begintitels

Als er een prijs bestond voor de beste *begingeneriek*, dan ging die naar die van *Masters of sex*, de televisieserie over Masters & Johnson, het beroemdste en meest controversiële wetenschapskoppel uit de geschiedenis. **18.04**

BEGINNEN LOPEN
beginnen te lopen

Het is verleidelijk om snel wat nieuwe zaken te openen op de flow van dat succes, maar we willen eerst goed leren stappen voor we *beginnen te lopen*. **10.05**

BEHEERRAAD
raad van bestuur

Na het ontslag van Bart De C. werd Jan L. namens de Middenstandsraad aangesteld als nieuw lid van de *beheerraad* van het gemeentelijk gemeenschapscentrum Boechout-Vremde. **18.08**

BEKAMPEN
bestrijden

Op de top van Europese en Afrikaanse leiders in Brussel is een actieplan aangenomen om illegale migratie te *bekampen* en een herhaling te vermijden van drama's zoals voor de kust van Lampedusa. **03.04**

iets BEKOMEN
iets krijgen

Achter de schermen zou de regering druk bezig zijn om van de werkgevers een soort 'engagement' te *bekomen*. **15.11**

'Iets bekomen' in de betekenis van 'iets krijgen' is standaardtaal in België. In het AN gebruiken we 'bekomen' in uitdrukkingen als 'het is me niet goed bekomen'.

BEKOMMERNIS
zorg

De negatieve ontwikkeling van de bedrijfskredieten blijft een belangrijke *bekommernis* voor het verdere herstel van de Europese economie. **04.06**

BEKWAAM OM
in staat om

Ze zijn *in staat om* het mooiste, maar ook het lelijkste uit de mens te halen. Religies, en de islam is daar absoluut geen uitzondering op, zijn ambivalente fenomenen. **22.08**

geen BELANG hebben
niet belangrijk zijn

Waar ik speel, *heeft geen belang*. Ik wil gewoonweg de ploeg helpen, klonk het. **17.06**

BELASTING(S)BRIEF
aangiftebiljet

Uw *belastingbrief* moest woensdag binnen zijn. Daarmee zit uw taak erop. **19.07**

BEMERKING
opmerking, bedenking

Bij tussentijdse controles merkte de brandweer in haar verslag op dat er maar weinig werd gedaan met de *bemerkingen* uit 2004. **18.01**

BEMEUBELEN
meubileren

N. huurde eind maart in het centrum van Sint-Jans-Molenbeek een *bemeubelde* kamer voor de maanden april en mei. Kort voor de aanslag van 24 mei verdween hij met de noorderzon. **25.07**

BENADELIGEN
benadelen

'Fiscus en gemeenten voor half miljard benadeeld door GDF Suez'. **15.02**

BEREIDE SCHOTEL
een kant-en-klare maaltijd, meeneemmaaltijd

Er duiken alsmaar meer restaurants op waar de 'kok' niet meer doet dan het knopje van de microgolfoven indrukken en *kant-en-klaarmaaltijden* verkopen onder de noemer 'vers'. **14.02**

BEROEP DOEN OP
een beroep doen op iemand

Geert Bourgeois *doet een beroep op* onze solidariteit om mee te betalen voor de duurder wordende zorg voor ouderen, maar eigenlijk is het een verkapte besparingsoperatie'. **23.10**

BESCHAAMD
schuchter, verlegen

Als iemand ergens binnenkomt, merk je aan diens lichaamstaal dat hij of zij schuchter is. Natuurlijk is iedereen weleens *verlegen*, maar er zijn gradaties. **17.08**

BESLISSEN (OM) TE
besluiten om te

De Brusselse rechtbank van eerste aanleg heeft *beslist om* het gebruik van twee vliegroutes *te* schrappen uit het spreidingsplan dat begin dit jaar werd ingevoerd. **31.07**

BEST IETS DOEN
beter/het best iets (kunnen) doen

Cornu zou *beter* zijn eigen augiasstal uitmesten in plaats van steeds de werknemers te viseren, klinkt het in een open brief van de spoorbonden. **30.12**

BESTEMMELING
geadresseerde

De hindernissen zijn talrijk: de *bestemmeling* is niet thuis op het moment van levering, de pakjesdienst slaagt er niet in de afgelegen woning te vinden enzovoort. **20.11**

BETALEND PARKEREN
betaald parkeren

Tegen bestuurders die de regels over *betalend parkeren* overtraden, konden we efficiënt optreden. **27.10**

Het bijvoeglijk naamwoord 'betalend' slaat niet letterlijk op het woord dat wordt bepaald ('parkeren'), maar op de niet genoemde automobilist die parkeert en betaalt. Dat noemen we metonymisch gebruik van een

bijvoeglijk naamwoord. Hetzelfde verschijnsel doet zich voor bij 'benauwd weer', 'een staande receptie' en 'een dodelijk slachtoffer'.

BETEUGELEN
strafbaar stellen/zijn
Sinds 2011 is het aantal steden dat slapen op openbare plaatsen *strafbaar stelt*, met 60 procent gestegen. Ook slapen in de auto is op heel veel plaatsen niet meer wettelijk. **14.11**

BETOELAGEN
subsidiëren
Econoom Paul De Grauwe stelde de retorische vraag of opera überhaupt nog *gesubsidieerd* moet worden, en opperde dat het publiek meer kan, en dan maar moet, betalen. **30.09**

BETONNEREN
verankeren
Vandaag kun je het eigenaarschap van een villa al splitsen over verschillende eigenaars. Dergelijke regelingen worden *verankerd* in een notariele akte. **20.10**

BETRACHTEN
nastreven, beogen
Is het dan niet vreemd om als actrice het uiterste realisme *na te streven* in het portretteren van 'gewone' mensen, en het andere moment de uiterste glamour te incarneren in een promotiefilmpje voor een luxemerk? **06.09**

'Betrachten' is alleen standaardtaal in uitdrukkingen als 'zijn plicht betrachten' en 'de nodige zorgvuldigheid betrachten'.

BETRACHTING
bedoeling, doel
Het enige *doel* van Vladimir Poetin is Oekraïne als onafhankelijke staat te elimineren. **13.09**

BETROUWEN
vertrouwen
Hij heeft een fundamentele huiver van alles wat met afscheid te maken heeft. Alsof hij het niet *vertrouwt* als iemand even weggaat. Altijd is er die vage argwaan dat het voor altijd is. **19.04**

BEURTSTAKING
(NL) estafettestaking
Dat de drie vakbonden uit onvrede met de plannen van de nieuwe federale regering-Michel dreigen met *beurtstakingen* in de provincies en vervolgens een nationale staking op 15 december, is voor Voka een brug te ver. **15.10**

BEWIJS VAN GOED GEDRAG EN ZEDEN
bewijs van goed gedrag, getuigschrift van goed zedelijk gedrag; (NL) verklaring omtrent het gedrag
Een taxichauffeur bij PickMeUp beschikt over de nodige documenten, zoals een verzekering, een medisch attest, een *bewijs van goed gedrag en zeden* en een taxilicentie. **23.12**

activiteiten die BEZIG ZIJN
activiteiten die aan de gang zijn
In woordenboeken *is* een evolutie *aan de gang* om typisch Vlaamse taalfouten zoals gallicismen als algemeen Belgisch-Nederlands te bestempelen. Hoe staat u daartegenover? **06.11**

BIBBERGELD
gevarenpremie
Europese beurzen betalen *bibbergeld*. **02.10**

BIC
(bal)pen
Meus liet zich betrappen met een *balpen* van de concurrerende televisiezender Vier. Een grappig detail, dat door de Vier-presentator Gilles De Coster gretig werd opgepikt op Twitter. **18.02**

uit de BIECHT klappen
(NL) uit de school klappen
'In tegenstelling tot Jean-Marie Dedecker *klappen* wij niet *uit de biecht*', zegt een zwaargewicht. Maar gevraagd naar een reden waarom 'de brulboei van Oostende' niet welkom is, verdwijnt de schroom. **11.01**

dat is geen klein BIER
dat is niet niks
Het vrijhandelsakkoord onderhandelen met de VS *is geen klein bier*. **25.01**

BIERBAK
bierkrat
Bierbakken vormen de zitjes van dit bizarre Stimmenorchester, dat spookachtig van onderuit belicht wordt. **29.03**

BIJHEBBEN
bij zich hebben
Volgens het parket *had* een van de gangsters een vuurwapen *bij*. **08.11**

BIJHOREND
bijbehorend
De federale overheidsdienst Economie en de politie waarschuwen voor frauduleuze sms'jes in de stijl van *'Appelle moi vite'*, met *bijhorend* telefoonnummer. **14.01**

BIJHOUDEN
bij zich houden, bewaren
Je kunt er je doktersafspraken in *bijhouden* en krijgt informatie over wat er tijdens de zwangerschap gebeurt. **20.02**

BIJHUIS
filiaal
Het schepencollege van Hasselt heeft de sociaal-economische vergunning voor een *filiaal* van Albert Heijn (AH) goedgekeurd. **20.08**

BIJKOMEND (BIJWOORD)
daarnaast, ook
Het bedrijf is actief in het verhuren van residentieel vastgoed in Oostenrijk en Duitsland. *Daarnaast* koopt en verkoopt Buwog soms (blokken) appartementen wanneer zich een opportuniteit voordoet. **07.07**

BIJKOMENDE BESPARING
extra besparing
Al bij al gaat Gatz ervan uit dat de cultuurorganisaties niet moeten vrezen voor een *bijkomende besparing*. **02.10**

iemand/een standpunt BIJTREDEN
het eens zijn met iemand/ een standpunt
Op de vooravond van de verkiezingen noemde Francis Delpérée de

N-VA racistisch, *een mening* die werd *bijgetreden* door partijvoorzitter Benoît Lutgen. **28.05**

BIJZITTER
assistent van de voorzitter van een stembureau

Wie bij de verkiezingen op 25 mei is opgeroepen als *bijzitter*, maar die dag moet werken, kan controle krijgen van een politieagent. **06.05**

BINNEN EEN WEEK/TWEE DAGEN (=EEN WEEK/TWEE DAGEN LATER)
over een week/twee dagen

Over een week staat The Scene voor het eerst in 35 jaar op Pinkpop, over anderhalve maand viert frontman Thé Lau voor het laatst zijn verjaardag. **31.05**

'Binnen een week' betekent in het AN: in de eerstkomende week. Soms wordt voor die betekenis 'binnen de week' gebruikt. Dat gebruik is standaardtaal in België.

BINNENBREKEN
inbreken

Het doet wat ongemakkelijk aan. *Binnenbreken* bij iemand die zelf stevig de deur op slot hield. **21.05**

BINNENDOEN
wegbrengen (voor controle/reparatie/verwerking)

Ik heb de voorbije jaren gemerkt dat zij hun snoeisel niet *wegbrengen*. **16.06**

BINNENKOER
binnenplaats

De *binnenplaats* krijgt een aanzienlijke meerwaarde als volwaardige en toegankelijke nieuwe ingang van het stadhuis, het archief en een EHBO-post uit de Tweede Wereldoorlog. **25.04**

geld/een bestelling BINNENRIJVEN
geld/een bestelling binnenhalen

Ik heb ooit mijn theaterloopbaan een halfjaar lang onderbroken om meer filmopdrachten te kunnen *binnenrijven*. **12.07**

BISJAAR
schooljaar dat je overdoet

Dat er in een *bisjaar* meer geëist wordt, vinden we niet abnormaal. Anders blijven studenten vakken meeslepen. **17.12**

BISSER
zittenblijver

De KU Leuven die eerstejaars die minder dan 30 procent studierendement halen, niet meer toelaat in dezelfde studierichting. De UGent die van *bissers* vraagt dat ze driekwart van hun studiepunten halen. **18.12**

bij iemand op een goed BLAADJE staan
bij iemand in een goed blaadje staan

Ze *staat op een goed blaadje* bij Commissievoorzitter Jean-Claude Juncker en is een vrouw van wie Juncker er in zijn Commissie voorlopig te weinig heeft. **30.07**

doen BLINKEN
poetsen

Ze begonnen ongevraagd mijn beige

linnen schoenen te *poetsen* met een zwarte borstel. Ze werden smoezelig en grauw. Ik nam me voor om me nooit meer te laten bedriegen door straatlopers. **01.04**

'Ook 'opblinken' is geen standaardtaal in België. Beter is: 'oppoetsen'.

BLOKLETTEREN
(van kranten e.d.) in grote koppen schrijven, (NL) in chocoladeletters drukken
'Hij is zonder enige twijfel de beste jonge speler van de wereld', *blokletterde* de krant. **05.02**

BLUTS
deuk
Een *bluts* in de auto bijvoorbeeld wordt meestal enkel gedekt bij een omniumverzekering. **09.06**

de BOEKEN neerleggen
faillissement aanvragen
De Monk wordt algauw een gevestigde waarde in de Brusselse Dansaertwijk, maar in 2012 slaat het noodlot toe en het café moet *de boeken neerleggen*. **04.10**

op de BOERENBUITEN
op het platteland
Maar er zijn ook uitstapjes naar zijn moestuinen *op het platteland*, want de meesterkok heeft zich de voorbije jaren vooral op groenten toegelegd. **23.05**

op een BOOGSCHEUT van
op een steenworp van
De christelijke, socialistische en liberale vakbond profileerden zich gisteren voor het eerst als een blok tijdens een gezamenlijke persconferentie *op een boogscheut van* het hoofdkwartier van de werkgeversorganisatie VBO. **12.09**

'Een boogscheut' is een vrij abstract begrip, maar in het begin van de 18de eeuw maakte men nog het onderscheid tussen een afstand van één of van twee boogscheuten.

een BOONTJE hebben voor iemand of iets
een zwak hebben voor iemand
De enige reden waarom je *een boontje voor hem hebt*, is dat hij rijk en glamoureus is. **03.05**

er met de grove BORSTEL door gaan
niemand ontzien
Onze Australische kardinaal *gaat met de grove borstel door* de boekhouding van het Vaticaan. **01.03**

BOTERKOEK
zoet koffiebroodje
In september volg ik lessen over gerezen bladerdeeg, handig voor het maken van *boterkoeken* en soezen en alle soorten patisserie. **02.08**

BOTERMELK
karnemelk
Hagelwitte schelvis, vergezeld van kokkels en lichtkrokante boerenkool, het geheel overgoten met een fijne jus met *karnemelk*, maakte mij helemaal gelukkig. **01.02**

BOUWPROMOTOR
projectontwikkelaar
Bouwpromotoren moeten voortaan op renovatieprojecten 21 procent btw aanrekenen. **30.05**

BOUWWERF
bouwterrein
De torenkraan stond op de *bouwwerf* van een groot kantoorgebouw dat naast de rotonde van de Dampoort moet verrijzen. **27.11**

BOVENARMS
het zit er bovenarms op er wordt flink geruzied/gevochten
Het zit er weer *bovenarms* op over het vliegtuiglawaai, op enkele maanden van de verkiezingen. **05.02**

BOVENHALEN
tevoorschijn halen
Noren kennen Sinterklaas niet, dus het is zonder wroeging dat ze nu al de kerstlichtjes *bovenhalen*. **15.11**

iets uit de BRAND slepen
iets uit het vuur slepen
OH Leuven heeft in zijn eerste wedstrijd onder Ivan Leko onverhoopt een punt *uit de brand gesleept* bij Lierse. **03.03**

ergens je BROEK aan vegen
er zich niets van aantrekken
Het bedrijf *trekt zich niets aan van* de brief en doet koppig voort. Het negeren van de lokale overheid wordt al snel een cruciaal onderdeel van de bedrijfsstrategie van Uber. **23.12**

BROL
rommel
De straten zijn hobbelig, taxi's racen erdoor en overal ligt *rommel* vermengd met antiek en retro. Cihangir kan tellen als de ruige versie van Amélie Poulains Montmartre. **22.02**

BROODDOOS
(NL) broodtrommeltje
Ze vertelde me over kinderen die in de winter op sandalen zonder sokken naar school komen,
die een lege *brooddoos* meebrengen,
die niet mee op daguitstap mogen,
die het tijdschrift *Zonnestraal* niet kunnen betalen. **26.07**

zijn BROODJE is gebakken
zijn fortuin is gemaakt, (NL) hij heeft zijn schaapjes op het droge
Hoe het ook uitdraait, Jack Ma's *broodje is gebakken*. Als de beursgang van Alibaba de verwachte 20 miljard dollar haalt, dan wordt de 49-jarige ondernemer in één klap de derde rijkste man in China. **08.05**

BROSSEN
spijbelen
Crevits wil het luxeverzuim liever aanpakken in een breder kader van een actieplan tegen *spijbelen*. **07.11**

'Brossen' komt van het Waalse 'brousser' wat betekent: buiten de paden door het bos lopen.

de BRUG maken
een brugdag nemen
De banken en de postkantoren zullen nu vrijdag geopend zijn. De diensten van de federale overheid *maken* daags na het Feest van de Arbeid dan weer wel *de brug* naar het weekend. **28.04**

stationsBUFFET
(NL) stationsrestauratie
Ik zat in het Gentse *stationsbuffet* een koffie te drinken en er kwam een man op me af die er nogal goor uitzag. **01.03**

BUILDING (DE)
hoog gebouw
Net zoals het Philipsgebouw aan de Anspachlaan staat het Muntcentrum op een sokkel van dertien meter hoog. Dat is nog een echo van het waanzinnige project om de tachtig *buildings* met een voetgangers-esplanade te verbinden. **23.10**

BUIS
onvoldoende
Silke is lang niet de enige met een grandioze *buis* op het vak gebouwuitrusting. Van de 200 derdejaarsstudenten zijn er maar zeven geslaagd. **11.02**

BUITENSMIJTEN
eruit gooien, buitengooien
François Hollande is geen gentleman. 'Ik laat weten dat ik een eind gemaakt heb aan het samenleven dat ik deelde met Valérie Trierweiler.' Dat ene zinnetje dicteerde de Franse president aan het persbureau Agence France Presse. Geen 'wij' maar 'ik, ik'. Hij zegt nog net niet dat hij haar heeft *buitengegooid*. **27.01**

BUITENWIPPER
(NL) uitsmijter
Een autobiografie van een buitenwipper. Wie zit daarop te wachten? Niemand. Tenzij het gaat over de *buitenwipper* van de legendarische Berlijnse technoclub Berghain. Hij beslist wie er binnen komt. En vooral wie niet. **26.08**

BUIZEN
(laten) zakken
Limburgers *buizen* vaakst op toelatingsproef arts. **06.11**

BUREEL
kantoor, bureau
Van Halewyck, gezeten in zijn *kantoor* in de uitgeverij die sinds twintig jaar zijn naam draagt, schudt bedroefd het hoofd. **20.12**

BUURTWEG
lokale weg
De vrederechter is ter plaatse gekomen en heeft vastgesteld dat onze wandelpaden *buurtwegen* zijn, die over een breedte van 1,70 meter moeten worden opengehouden. **23.10**

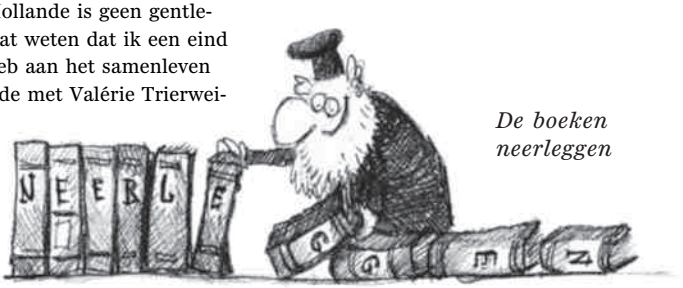

De boeken neerleggen

C

CAMION
vrachtwagen
Tussen 2011 en 2013 is het aantal ongevallen waarbij *vrachtwagens* betrokken waren, gevoelig gestegen in België. **20.03**

CAMIONETTE
bestelwagen
Het aantal *bestelwagens* op onze wegen is in twintig jaar meer dan verdubbeld. **15.04**

CATALOOG
catalogus
Er ligt een *catalogus* van Tuymans op de salontafel van een politicus. 'Wow, the real stuff', zegt iemand. Waarop die politicus antwoordt: 'Dat is niet van mij, het hoort bij de huurceel van mijn villa.' **20.12**

CATEGORIEK
formeel, categorisch
Als een raam openstond op kiepstand tijdens de inbraak, weigeren sommige verzekeraars *categoriek* om tussenbeide te komen. **14.08**

CERTITUDE
vaste waarde, zekerheid
Bij Het Rad is het een komen en gaan van coaches, maar Doba is een *certitude*. De vriendelijke Ivoriaan met rastakapsel staat iedere zondag als eerste op het veld. **17.06**

CHANCE
geluk
Nog een *geluk* dat brieven van de paus, Obama's ambitie om alsnog een politieke erfenis na te laten én de druk van *dS Weekblad* op de valreep tot een historische doorbraak in de relaties tussen de VS en Cuba hebben geleid. **20.12**

CHAPE
ondervloer
Iedere doe-het-zelver kan met een beetje handigheid zelf tegels lijmen op een *chape*. **03.07**

CHAPELURE
paneermeel
Vijf jonge zwanen lieten het leven. 'Dat komt omdat brood en *paneermeel*, dat vissers als aas gebruiken, liggen te gisten op de bodem', zegt Nick De Meulemeester. 'Door de gisting komt een bacterie vrij die gifstoffen produceert. Zwanen kunnen die stoffen binnenkrijgen door waterplanten te eten.' **05.09**

CHARCUTERIE
fijne vleeswaren

Overmatig verbruik van rood vlees en met rood vlees bereide *charcuterie* verhoogt de kans op colorectale kanker (dikkedarmkanker). **15.01**

De 'charcutier' was oorspronkelijk iemand die vlees ('chair') kookte ('cuire').

CHAUFFAGE
centrale verwarming

In losgekoppelde gebieden zal de *centrale verwarming* volledig uitvallen, net als de verkeersbegeleiding op de wegen. **21.08**

CLIËNTEEL
clientèle

Wij zitten elke dag vol, we hebben een leuk *cliënteel* dat hier elke dag komt en we komen er niet. Ik heb een mail gehad van onze boekhouder, we sluiten het jaar 2013 af met 0 euro voor onszelf. **02.10**

in een Franse COLÈRE (schieten)
(plotseling) woedend, razend (worden)

'Zowel Matthias als Dominique is *razend geworden* omdat Lauryssens dit boek geschreven heeft', zegt Bruno Schoenaerts. **25.09**

Ook 'kolerig' is geen standaardtaal.

COLLOCATIE
dwangopname

Het is een schrijnend verhaal dat Brenda F. vertelt, over hoe ze in de psychiatrie slecht werd opgevangen na een *collocatie*. Haar openhartigheid en moed zijn bewonderenswaardig. **03.09**

'Collocatie' heeft ook als betekenis 'een vaste verbinding van twee of meer woorden': bijvoorbeeld 'in koelen bloede'.

COMMERÇANT
(negatief) handelaar

Zij waren geen ambachtslui, maar *commerçanten* die het niet kon schelen of ze nu autobanden of vlees verkochten, als ze er maar snel rijk van werden. **20.12**

COMPETITIVITEIT
concurrentievermogen

De beperkte salarisstijging betekent goed nieuws voor de *competitiviteit* van de Belgische economie. Voor het eerst in vijf jaar zullen de lonen immers gemiddeld minder sterk stijgen dan in de buurlanden. **10.12**

Een boontje hebben voor iemand

CONCORDAAT
gerechtelijk akkoord
De algemene conclusie luidt dat het gerechtelijk akkoord (of *concordaat*) zeer weinig wordt toegepast. De regeling maakt het mogelijk dat bedrijven in moeilijkheden onder toezicht van de rechtbank een herstelplan opstellen en uitvoeren, om zo een faillissement te vermijden. **19.04**

CONCURRENTIEEL
concurrerend
In sommige van hun pakketten zit ook de bagage nog niet inbegrepen. Als je die kosten erbij verrekent, zijn ze al helemaal niet meer zo *concurrentieel* als ze zelf beweren. **28.11**

CONFITUUR
jam
Als ontbijt of tussendoortje, een boterham met deze zelfgemaakte *sinaasappelconfituur* smaakt áltijd. **23.03**

CONSTATATIE
constatering, vaststelling
Eerste *constatatie*: het aantal jongeren dat voortstudeert in het hoger onderwijs, is met 30 procent toegenomen, van 166.918 in 2005 naar 216.735 in 2013. **23.09**

CONTACTEREN
in contact treden met, contact opnemen met, iemand contacten
Voor een raming van de verschuldigde successierechten raden we u aan om uw notaris te *contacteren*. **27.10**

CONTAINERPARK
(NL) milieustraat
Wie grof huisvuil naar het *containerpark* brengt, zoals matrassen, tapijten of tuinmeubilair, moet daarvoor betalen. **13.12**

(auto)CONTROLE
autokeuring
Voor personenauto's is er de autokeuring en krijgt iedereen een jaar de tijd om zijn auto in orde te brengen. Voor vrachtwagens en autobussen hanteren we een andere aanpak, boven op de verplichte *controle*. **20.08**

CORNICHON
augurk
'Het is komkommertijd. Maar er is van een *augurk* een komkommer gemaakt.' Minister-president Geert Bourgeois (N-VA) vindt de heisa rond de Vlaamse besparingsplannen overdreven. **14.08**

CREATIE
première
Al maanden voor de *première* in de Wiener Festwochen was *Die Neger* tot het schandaalstuk van het festival uitgeroepen. De affiche met zwartgeschminkte acteurs, het scheldwoord in de titel: het hoort bij deze overgevoelige tijden dat daar een storm over opsteekt. **10.06**

CULPABILISEREN
de schuld geven
'Jullie *culpabiliseren* mensen', aldus Hermes Sanctorum (Groen). 'Mensen willen effectief werken, afschaf-

fen van uitkeringen werkt niet activerend.' **20.05**

CUMUL
cumulatie

Moet er ingegrepen worden om de *cumul* met lokale mandaten een halt toe te roepen? **27.03**

CUMULEREN
verschillende ambten tegelijk hebben

Of om een kat een kat te noemen: in de kranten de strijd voeren tegen de toplonen bij overheidsbedrijven, om voormalig minister Jean-Pascal Labille niet te noemen, en nu de mandaten en postjes *cumuleren* dat het een lieve lust is. **13.12**

CURIEUS zijn
nieuwsgierig zijn

Ik *ben* heel *nieuwsgierig* van nature en het idee dat er aan het einde niets is dan vergetelheid, vind ik onverdraaglijk. **28.11**

CUTTER/CUTTERMES
breekmes

De pesters smeerden vet op de bedieningsknoppen van zijn machine, stopten papier tussen zijn boterhammen en sneden met een *cuttermes* de bretellen van zijn werkpak door. **02.04**

Er met de grove borstel door gaan

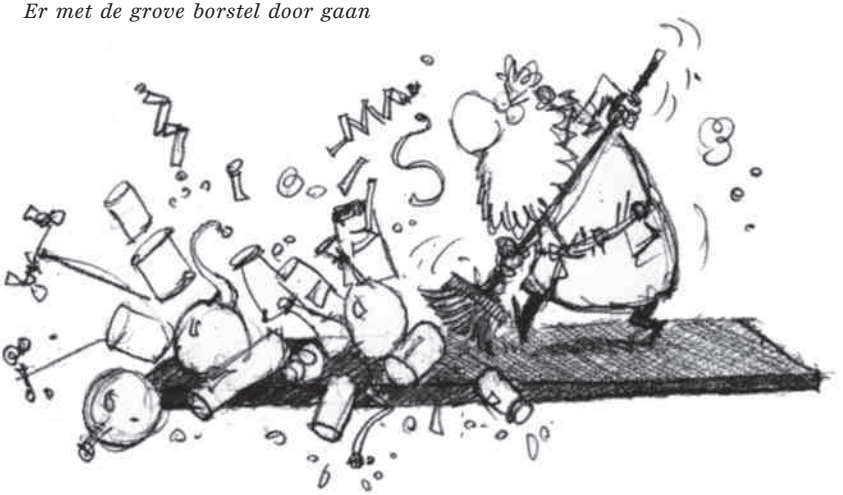

D

dat is mijn DADA
dat is mijn stokpaardje
Lutgen en zijn partij hebben zich bij de begrotingsbesprekingen altijd tegen een indexsprong – een *stokpaardje* van de N-VA – gekant. **04.06**

de DAG van vandaag
tegenwoordig, vandaag de dag
Onze rijopleiding en het rijexamen zijn *de dag van vandaag* gericht op twee dingen: een voertuig beheersen en verkeerssituaties herkennen. **11.03**

DAGDAGELIJKS
dagelijks, alledaags
'Nu ik binnenkort met pensioen ga, wil ik me graag inzetten voor een goed doel', zegt Wils. 'En dan kom je al gauw terecht bij wat je in je *dagdagelijkse* leven bezighoudt.' **03.04**

DAKAPPARTEMENT
penthouse (het)
Voor zijn oude dag was hij naar een fantastisch *dakappartement* in het centrum van Vilvoorde verhuisd. **16.05**

DAMPKAP
(NL) afzuigkap, wasemkap
De oven en de kookplaat werden vervangen, maar de nog perfect werkende *dampkap* en koelkast zijn origineel. **08.03**

DEBARDEUR
(NL) slip-over
Ooit heeft de moeder mij de boze wereld ingestuurd met een beige terlenka broek, een roze overhemd én een mouwloze trui. De horreur van de *debardeur*. **30.08**

DEEMSTERING
schemering
Ze fotografeert haast uitsluitend 's nachts of in de *schemering* – favoriete momenten voor geesten allerhande – en werkt analoog, maar ook hier zijn de technische mogelijkheden eindeloos. **21.06**

DÉLÉGUÉ
vakbondsafgevaardigde
Als *vakbondsafgevaardigde* was hij een beschermd werknemer, en in die hoedanigheid met voorsprong de grootste werkontduiker van de verdieping. **19.09**

DELIBERATIE
beraadslaging over, examen
Op het rapport of bij de *deliberatie* kunnen ze attitudes niet laten meetellen. Met dat aparte attest hebben leerlingen iets in handen. **04.04**

DELIBEREREN
geslaagd verklaren
Vorig jaar werd er na een klacht van een deelnemer een vraag geschrapt omdat de antwoordsleutel gecorrigeerd werd. Vijftien deelnemers raakten zo alsnog *gedelibereerd*. **27.09**

DENKPISTE
denkrichting
Een van de opmerkelijke *denkpistes* die door netwerkbeheerder Elia worden bekeken om het risico op stroompanne deze winter te vermijden, is het inhuren van stroomboten in het buitenland. **23.08**

DEONTOLOGIE
beroepsethiek
Ook de bankiers hebben op het vlak van *deontologie* en ethiek geen goede reputatie. **04.10**

'Deontologie' is een combinatie van het Griekse 'deontos' (het nodige) en '-logie' (kennis). Het betekent dus: kennis van het nodige.

DEPANNAGE
pechverhelping, (NL) sleephulp
Een fietser heeft drie keer meer kans op pech in België dan in Nederland. Dat blijkt uit de statistieken van VAB, dat een jaar geleden begon met *pechverhelping* voor de fiets. **13.04**

DEPANNEREN
uit de nood helpen
Ook de brandweer van Vilvoorde had het druk. 'Zo moesten we een vrachtwagenchauffeur *uit de nood helpen* op de Ring', klinkt het. 'De wind had het zeil van zijn oplegger losgerukt.' **08.02**

DEPUTÉ
gedeputeerde
Bruno Peeters, de betrokken *gedeputeerde*, ziet geen graten in de regeling. 'Tomorrowland stelt ons voor 42.000 euro tickets ter beschikking als onderdeel van de huurprijs voor het domein.' **17.05**

in DERGELIJK geval
in een dergelijk geval
De MR-fractie is het niet eens met de regeling dat het kind bij onenigheid de naam van de vader krijgt. De fractie wil een amendement indienen waardoor een kind *in dergelijk geval* de naam van de vader en de moeder krijgt. **27.03**

DESGEVALLEND
in dat geval, eventueel
Hoelang Google erover zal doen om de aanvragen te verwerken en, *desgevallend*, zijn zoekresultaten aan te passen, is niet bekend. **02.06**

iemand aan de DEUR zetten
iemand ontslaan
D. schreef de teksten samen met een medewerker, zei hij vorige week. Die redacteur werd al *aan de deur gezet*. 'Ik ben me ervan bewust dat deze affaire onze universiteit in een negatief daglicht stelt', schrijft D. in een persbericht. **07.10**

politiek DIENSTBETOON
bemiddeling door een politicus
Ik heb me nooit beziggehouden met lokale politiek. En ik heb, in tegenstelling tot veel politici van mijn generatie, nooit *aan dienstbetoon gedaan*. Het is te zeggen: ik heb één keer aan dienstbetoon gedaan, maar dat is mislukt. **29.11**

DIENSTDOEND
waarnemend, plaatsvervangend
Meester E., al drie jaar *waarnemend* directeur, wordt wellicht aan de kant gezet. **28.06**

de DIEPERIK ingaan
zinken, ten onder gaan
Mensen die beleggen, zouden belastingen moeten betalen, en een organisatie als Arco, die *de dieperik is ingegaan*, moet worden vergoed. **13.12**

een DIKKE nek
een hooghartig persoon, opschepper
Het is niet omdat je je hoofd boven het maaiveld uitsteekt dat je een *opschepper* bent. Je mag best trots zijn op je talent. **31.10**

DOCTOREREN
promoveren
Hij studeerde aan de Universiteit Antwerpen en *doctoreerde* in de VS aan de universiteit van Berkeley in Californië. **13.09**

DODENHUIS
mortuarium
In afwachting van de begrafenis bewaarde het rusthuis haar lichaam in het *mortuarium*. Dinsdagavond merkte het OCMW dat het lichaam verdwenen was. **24.03**

DODENTOL
dodental
Na de zware *dodentol* van de jongste dagen kiest de Europese Unie voor de aanpak van de wortel en de stok. **21.02**

er geen DOEKJES rond winden
er geen doekjes om winden
'We moeten er *geen doekjes om winden*, we hebben hier een prachtige ligging, maar dat geldt niet voor ons alleen. De meeste Gentse hotels kunnen met die ligging uitpakken', zegt De Smet. **24.01**

100 per uur DOEN
100 per uur rijden
De zogenaamde 'e-bikes' mogen dan *45 kilometer per uur rijden*. **27.08**

DOODGEVERFDE
gedoodverfde
In de laatste rechte lijn grepen nog heel wat van die *gedoodverfde* kandidaat-ministers naast een plaats in de regering. **11.10**

‘Doodverf’ was een grijswitte verf die als grondlaag gebruikt werd voor schilderijen. De naam dankte deze kleur aan de associatie met de kleur van lijken. Later kreeg ‘doodverven’ de betekenis ‘kenschetsen’. Nu gebruiken we het alleen nog in de betekenis ‘voorbestemd’.

DOODRIJDER
wegpiraat
Ik werd uitgemaakt voor *doodrijder*. Boze klanten kondigden zelfs aan dat ze nooit meer bij mij over de vloer zouden komen. **06.01**

DOODSBRIEF
overlijdensbericht, (NL) rouwkaart
Ze dacht haar familie gewoon een *doodsbrief* te sturen, maar ik ben het hun gaan vertellen, uit respect. **12.04**

DOOREEN HALEN/MENGEN/SLAAN/...
door elkaar halen, mengen, slaan/...
Ik ben gechoqueerd door de manier waarop men terrorisme en humanitair recht *dooreenhaalt*, en uiterst selectief gebruikt, zoals het uitkomt. **27.09**

DOORGAAN
plaatsvinden
Het interview *vindt plaats* bij haar ouders thuis. **27.11**

Het woord ‘doorgaan’ gebruiken we als iets dreigde afgelast te worden en het tóch doorgaat.

DOORGEDREVEN
grondig
De plantage in de deelgemeente van Damme kwam aan het licht dankzij *doorgedreven* onderzoek door de politie. **05.11**

DOORHEEN HET JAAR
gedurende het jaar
Gedurende het jaar heb ik veel werk verzet in dienst van de ploeg en heb ik mezelf veel in de kijker gereden, onder meer met mijn ontsnappingen in de Vuelta. **23.10**

een illusie wordt DOORPRIKT
een illusie wordt doorgeprikt
Na zowat een uur sprong de elektriciteit weer aan en werd het magische moment *doorprikt* als een ballon door een naald. **22.09**

DOORWEGEN
van belang zijn
Een partij die op de schaal van rechts-zijn zwaarder *doorweegt* dan Pieter De Crem en Maggie De Block samen. **10.10**

DOPGELD
werkloosheidsuitkering
Waarom is de SP.A tegen een beperking van de tijd voor de *werkloosheidsuitkering*? **22.04**

DOVEMANSGESPREK
dialoog tussen mensen die elkaar niet willen of kunnen begrijpen
Het is pijnlijk om te zien dat men, aan beide kanten, in dit *dovemansgesprek* steeds minder moeite doet

om werkelijk te dialogeren, met als gevolg dat elke mogelijke nuance verdwijnt. **15.10**

DRAAD
snoer

Een voelmaquette is de *verlengdraad* tussen hand en geest, zodat slechtzienden en blinden met ons cultureel, historisch en artistiek verleden in contact worden gebracht. **30.09**

DRAAGBERRIE
brancard

Na amper acht minuten spelen moest Riccardo Montolivo op een *draagberrie* het veld verlaten met een gebroken been. **31.05**

DRINKBUS
bidon, veldfles

Omdat hij een *drinkbus* aannam waar dat niet mocht, werd Sven Nys aanvankelijk gediskwalificeerd. **12.09**

DRINKGELD
fooi

Erotische danseressen die in hun vruchtbare periode zijn, krijgen bijna twee keer zoveel *drinkgeld* van hun mannelijke 'gasten' als danseressen die menstrueren: 335 dollar tegen 185 dollar per avond. **26.10**

DROOGKAST
droogtrommel

Nu ja, de was blijft mijn terrein. Strijken doen we niet. Als je alles in de *droogkast* stopt en meteen keurig uithangt, hoeft dat ook niet. **28.04**

DROOGKUIS
stomerij

Van nature ben ik niet zo'n chaotische geest, en toch krijg ik het soms allemaal niet in elkaar gepuzzeld: deze moet naar de muziekschool, en die moet nog bij een vriendje gaan spelen en ik moet mijn jurk nog bij de *droogkuis* gaan halen. **05.07**

DRUKKINGSGROEP/ DRUKKINGSMIDDEL
pressiegroep, pressiemiddel

Terwijl hij het had moeten opnemen voor artistieke vrijheid, leek hij te zwichten voor de druk van de grootste joodse *drukkingsgroep* in de VS. Zijn argumenten klonken ook nog eens halfhartig. **20.10**

DRUMMEN
dringen

Zakenbankiers die staan te *dringen* om bedrijven te mogen verkopen én durfkapitaalfondsen waar het geld moet rollen, die combinatie veroorzaakt een nieuwe verkoopgolf. **26.04**

een jaar DUBBELEN
blijven zitten

Zonder partituur. Duidelijk een getalenteerde Booster, maar toch tweemaal *blijven zitten* op school. **18.09**

de DUIMEN leggen
je gewonnen geven, het onderspit delven

De 20-jarige Oost-Vlaamse moest nipt *de duimen leggen* voor de Roemeense Dulgheru in de kwartfinales van het ITF-tornooi van Dubai. **13.11**

DUIMSPIJKER
punaise

Courtoy werd opgepakt toen hij, volgens de politie, in Sint-Genesius-Rode op het parcours van de Gordel *duimspijkers* uitstrooide. In zijn wagen werden achteraf drie lege verpakkingen gevonden. Bizar gedrag, voor een advocaat. **02.08**

'Duimspijker' wordt doorgaans een purisme genoemd, een wat krampachtig gevormd Nederlands woord dat dient om een leenwoord te vervangen. Je kunt het ook zien als een mooie nieuwvorming die onze taal verrijkt.

je weren als een DUIVEL in een wijwatervat
je heftig verzetten

De Ierse regering *weert zich als een duivel in een wijwatervat*, maar lijkt stilaan begrepen te hebben dat ze moet ingrijpen. **13.10**

zijn DUIVELS ontbinden
heftig tekeergaan

Theater Zuidpool scoorde bij een jong publiek door *Macbeth* om te bouwen tot een concertante uitvoering, waarin Mauro Pawlowski voor een staand publiek *zijn duivels mocht ontbinden.* **25.04**

DUPLEX
appartement met een verdieping

Ik woon nu in een, naar Japanse normen, ruime *duplex*, die ik deel met een jonge, ambitieuze wereldreizigster. **07.02**

DURVEN zeggen
durven te zeggen

'Ik *durf zeggen* dat vandaag in Vlaanderen iemand met een goed cv hoe dan ook werk vindt, uitzondering gemaakt voor vijftigplussers', zo valt te lezen, 'zeker als hij of zij drie jaar de tijd heeft gekregen om een job te zoeken.' **24.05**

iemand de DUVEL aandoen
iemand pesten/treiteren

Dat gamers elkaar online *de duvel aandoen*, is niet nieuw. Het gebeurt weleens dat een creatieveling zichzelf 'Xbox Sign Out' noemt, zodat medespelers dreigen hun spraakgestuurde Xbox One-console af te sluiten wanneer ze hem aanspreken. **14.02**

Ergens je broek aan vegen

E

EDITORIAAL
hoofdartikel

In een *hoofdartikel* schrijft de krant dat de regering veel te langzaam reageert en het aantal helpers 'absoluut ontoereikend' is, met het oog op de omvang van de ramp. **15.12**

Ook goed: 'redactioneel commentaar'.

EENDER wie/wat/welk
wie/wat dan ook

Ook wordt er geen druk op *eender wie* van zijn familie uitgeoefend, terwijl er een 'diepgaand en intensief onderzoek' loopt. **19.03**

EENMAAL
zodra, als … eenmaal

'*Eenmaal* het onderzoek is afgerond, moet een gepaste reactie volgen', aldus Alexander De Croo. **15.12**

EENMAAL DAT/ EENS DAT
zodra, als… eenmaal

'*Als* je *eenmaal* je woning hebt gevonden, en een akkoord over je lening hebt, dan moet je die uiteraard ook nog zien te betalen. **30.10**

EENZAAT
eenzaam, eenzelvig persoon

Hij is een *eenzaat* die bang is voor pottenkijkers en dodelijk bevreesd is iets te weten te komen over zijn afkomst. **10.10**

in EER en geweten
oprecht, naar eer en geweten

'Dat is een beslissing die ik *in eer en geweten* zal nemen', zei voorzitster Gwendolyn Rutten. **25.07**

EERDER
nogal, tamelijk

'Obama was de president die oorlog wou beëindigen. Dat schijnt niet zo erg te lukken.' Die *nogal* bevooroordeelde opmerking viel te horen in het tv-journaal van 19 uur op Eén, op 10 september. **13.10**

LASTER EN EERROOF
diffamatie

SP.A-vicepremier Johan Vande Lanotte heeft gisteren Jean-Marie Dedecker, voorzitter van LDD, gedagvaard voor *laster en eerroof*. **09.01**

EETPLAATS
eetkamer

Achter in de zaak bevindt zich een *eetkamer* met een gemeenschappelijke tafel waar je kan ontbijten. **02.06**

EFFENAF
zonder meer
Het resultaat is *zonder meer* verbluffend. Voor het eerst heb je het gevoel echt in die fenomenale Callas-klank te kunnen kruipen. **22.09**

een EITJE met iemand te pellen hebben
(NL) een appeltje met iemand te schillen hebben
Na de affaire met haar afgeluisterde gsm heeft Merkel natuurlijk nog *een eitje te pellen met* Obama, maar haar uitval naar Nuland was opvallend hard. **08.02**

EI zo na
bijna
Russen zijn ook wel wat gewoon: in 1991 brak al eens een roebelcrisis uit en in 1998 was het land zelfs *ei zo na* bankroet. **17.12**

'Ei' was vroeger een tussenwerpsel. Het drukte verrassing of spijt uit. 'Ei zo na' betekende: 'helaas zo dichtbij'.

op het EINDE van de dag/week...
aan het eind...
De economische bedrijfslogica toepassen op literatuur, theater en kunst, is als eisen van voetballers dat ze *aan het eind van de maand* een reeks filosofische inzichten in een correct historisch kader plaatsen. **09.10**

EINDGENERIEK
aftiteling
Ook zal in de *eindgeneriek* van het programma duidelijk vermeld worden dat het programma volledig fictief is. **04.07**

EINDMEET
finish
Voor de volledigheid vermelden we hieronder ook nog enkele andere weetjes die nuttig zijn voor pensioenspaarders die de *eindmeet* naderen. **10.06**

ELEKTRIEKER
elektricien
De Brusselse *elektricien* Abdeslam Gharrafi heeft het geld ontvangen om een nieuwe auto te kopen. De nationale betoging van 6 november in Brussel werd ontsierd door enkele relschoppers. Daarbij ging de oranje auto van Gharrafi in de vlammen op. **02.12**

ENGGEESTIG
bekrompen
De partij hoedde zich ervoor om haar nationalisme nog over taal of cultuur te laten gaan, alsof zoiets als *enggeestig* zou overkomen. Nationalisme is nu economisch en budgettair. **03.10**

ENKELE richting
eenrichtingsverkeer
De Truiense politie schreef al 83 pv's uit voor het negeren van het *eenrichtingsverkeer* op de Houtmarkt. Daar is een tijdelijke verkeersregeling ingevoerd voor bouwwerken. **06.05**

ERAAN houden
het passend vinden, erop staan
Hoewel tot heden in de huidige pro-

cedures geen vaststelling van schade is gebeurd, *vindt* Ageas *het passend* om een voorziening van 130 miljoen euro aan te leggen op basis van zijn interpretatie van de bepalingen van het arrest. **31.07**

ERROND
eromheen

Op het plein zelf was het koppenlopen en ook in de straten *errond* was het meer dan gezellig druk. **21.07**

begroting in EVENWICHT
sluitende begroting

Die zoektocht naar jobs en naar een *begroting in evenwicht* start morgen opnieuw, met verse – waarschijnlijk weinig fraaie – besparingsprognoses op zak, die het Monitoringcomité vandaag bekendmaakt. **14.09**

dat is niet EVIDENT
dat is niet makkelijk

Hij had tekenacademie gevolgd en *dat was niet* zo *evident* in die tijd in deze wijk. De meeste vaders waren arbeiders, maar mijn vader tekende en speelde gitaar. **24.11**

Buiten deze uitdrukking wordt 'evident' meestal gebruikt in de betekenis 'duidelijk'.

EXTRALEGAAL
bovenwettelijk

Als voorzitter van de raad van bestuur kreeg hij 991.840 euro als basisvergoeding en 360.000 euro aan *extralegale* voordelen. **01.08**

De dieperik ingaan.

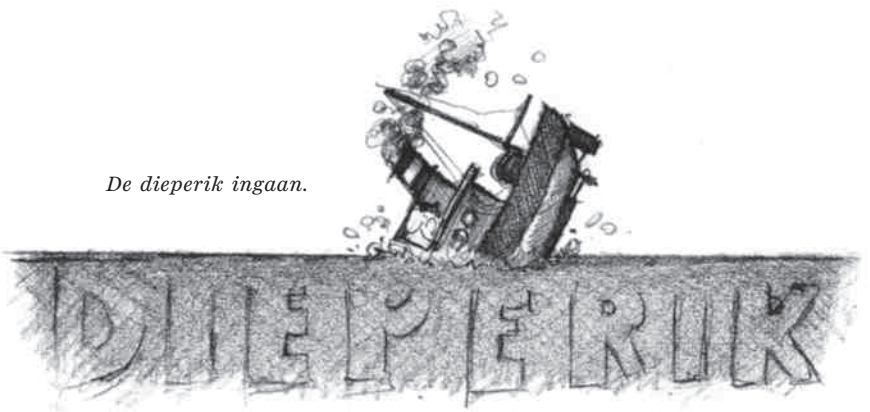

F

FAMILIALE VERZEKERING
gezinsverzekering
Op zoek naar een *familiale verzekering* die waar biedt voor haar geld? **27.06**

FARDE
map
Assia brengt als eerste verslag uit. In plaats van de menukaart reikt ze me een *map* aan met een kaft van lichtbruin, gemarmerd papier. **01.03**

FERMETTE
(gerestaureerd) boerderijtje
Twee generaties geleden trok de Vlaamse middenklasse weg om op het platteland te gaan wonen in een *fermette*. **03.12**

FIER
trots
'Dit is de eerste keer dat ik België mag vertegenwoordigen op een WK', aldus een *fiere* Pieter Serry. **23.09**

De oorspronkelijke betekenis was 'woest, wild', eerst gezegd van dieren, later van mensen. Van hieruit ontwikkelden zich de betekenissen 'onhandelbaar' en 'trots'.

FINALISEREN
uitwerken, voltooien, afronden
De technische onderhandelingen zijn rond en het akkoord is *gefinaliseerd*, meldt Koen Geens. **14.04**

FIRMAWAGEN
auto van de zaak
Siemens België is als een van de eerste bedrijven in ons land mee op die kar gesprongen en biedt medewerkers met een *firmawagen* sinds vorig jaar een 'mobiliteitsmenukaart' aan. **19.04**

FLUITJESBIER
flauw bier, (NL) evenementenbier, festivalbier
'Het is een licht, beetje *flauw bier*, met een alcoholgehalte van zo'n 2,5 graden', zegt Huybrechts. **19.09**

FLUOSTIFT
marker
Deze maand bezocht ik Sydney. De stad die al enige tijd in mijn *bucketlist* stond te trappelen, en die ik nu met *fluostift* heb afgevinkt. **10.12**

FOEFELEN
knoeien
Uit het financieel onderzoek blijkt niet dat hij geld in ruil kreeg. Het nam volgens het hof niet weg dat er *geknoeid* werd met het contract. **30.05**

FONDANT(CHOCOLADE)
pure chocolade
De vrouw leerde om zichzelf met behulp van de robotarm chocolade te geven (het liefst *fondant*), naast een reeks bewegingen die de onderzoekers interessant vonden. **22.12**

FOOR
kermis
Tussen de *kermis* en de ijspiste werden 24 fonteinen opgesteld in een waterbassin van 25 meter lang en 3 meter breed. **23.12**

'Foor' is een ouderwets woord voor kermis, maar het wordt ook soms gebruikt in de betekenis 'handelsbeurs'.

FOORKRAMER
kermisexploitant
De *foorkramers* zien het voormalige rangeerstation Spoor Oost in Borgerhout niet zitten en willen in de buurt van het Antwerpse Zuid blijven. **17.09**

FORFAIT GEVEN
niet komen opdagen voor een sportwedstrijd
Pieter-Jan Hannes *geeft forfait* voor de CrossCup-manche in Brussel, die zondag plaatsvindt. De 22-jarige Hannes heeft last van buikloop. **21.12**

FOTO'S TREKKEN
foto's maken
Er worden dagelijks miljarden *foto's gemaakt*. Erg veel slechte foto's? Heel zeker, maar net zo goed ongelofelijk veel goede foto's, méér dan in de honderd jaar fotografie die aan de smartphone voorafgingen. **08.03**

in FOUT zijn
schuldig zijn (aan een ongeluk)
Het aantal ongevallen met trams steeg licht, maar slechts in een kleine minderheid van de gevallen *was* de trambestuurder daarbij *schuldig*. **11.12**

FRIETKETEL
frituurpan
Iemand had mij een akelig verhaal verteld over een parkiet en een *frietketel*. Die parkiet vloog vrij door de keuken, werd onwel boven de hitte van de frietketel en viel in het vet. **22.02**

FRIETKOT
frietkraam, (NL) patatkraam
In het dorp waar ik opgroeide, waren er zes frietkoten en nul pitazaken. Twintig jaar later zijn er in datzelfde dorp nog drie *frietkoten*, waarvan één bemand wordt door een frietchinees. **14.01**

Het meervoud van 'koten' wordt in Vlaanderen gevormd met -en, zoals 'lot'. In Nederlands wordt de t verdubbeld, zoals 'bot' en 'pot', dus 'kotten'.

Zijn duivels ontbinden

FRIGO
koelkast
Zet het beslag minstens een uur in de *koelkast*. Klop het voor gebruik door en voeg zo nodig nog wat water toe. **22.03**

FRIGOBOX
koelbox
Ik ritste de tent open en Tony zat buiten in zijn onderbroek op een *koelbox* met zijn blote voeten in de modder. **25.06**

Het woord 'frigoboxtoerist' is in de jaren 1990 verzonnen door graaf Leopold Lippens, burgemeester van Knokke. Hij uitte zijn ongenoegen over de dagrecreanten die het strand kwamen bezetten, maar geen geld uitgaven in zijn gemeente.

FRITUUR
frietkraam, snackbar
Een sober appartement één hoog boven een *frituur* in de Brugstraat. **22.11**

FRUITPAP
fruithapje voor baby's
Veel Vlamingen zijn groot geworden met kinderkoekjes zoals Vitabis of Betterfood die in hun *fruitpapje* werden gemengd, maar tegenwoordig geldt het advies om de koekjes te mijden. 'Het is beter om fruitpap zo zuiver mogelijk te houden.' **12.06**

FRUITSAP
vruchtensap
Vlaamse kinderen drinkennog te vaak *fruitsap* en gesuikerde melkdranken, als vermeende bron van vitamine of calcium. **15.07**

in FUNCTIE van
op grond van, in verhouding tot
De routes van de bussen worden bovendien bepaald *in functie van* de locaties waar er festiviteiten plaatsvinden. **16.12**

FUNERARIUM
uitvaartcentrum
De nieuwe aula, die gelegen is achter het *funerarium*, zal ruimte bieden aan 250 mensen. Er zijn ook voldoende staanplaatsen. **24.10**

FUSIONEREN
fuseren
Concreet: snoeien in het aantal diensten, departementen meer met elkaar laten samenwerken en gemeentes stimuleren om te *fusioneren*. **19.07**

G

in GANG schieten
beginnen
De crisis is *begonnen* doordat de mensen leningen kregen die ze niet konden terugbetalen. **26.14**

GANS de wereld/ het oeuvre
de hele wereld, het hele oeuvre
De hele wereld eet westers. **14.03**

GASVUUR
gaskachel, gasfornuis
Over de oorzaak van de explosie bestaat nog geen duidelijkheid. Volgens enkele buren zou D'Haenens het *gasvuur* zijn vergeten dicht te draaien. **03.09**

GAZET
krant
De Russische krant *Novaja Gazeta*, bijna de enige onafhankelijke *krant* in Rusland, biedt vrijdag op de voorpagina excuses aan Nederland aan voor de ramp met vlucht MH17. **25.07**

De naam 'gazet' komt van het Italiaanse 'gazeta', een muntstuk. Dat was precies de prijs van het nieuwsblad dat de regering van Venetië uitgaf in de 16de eeuw. De krant is dus genoemd naar de prijs.

GEDAAN zijn
voorbij/afgelopen/ geëindigd zijn
Nadat een wedstrijd *gedaan is*, wil ik geen spijt meer moeten hebben. **17.04**

GEEN BEZWAAR HEBBEN DAT...
er geen bezwaar tegen hebben dat...
Wij *hebben* er *geen bezwaar tegen* dat Defensie op haar eigen domein een woonproject wil realiseren. **11.01**

GEGEERD
gewild
'Ik kan alleen maar blij zijn met de vaststelling dat *Humo gegeerd* is. Dat is toch beter dan genegeerd te worden', zegt hoofdredacteur Danny Ilegems. **17.06**

veel GEKAKEL, weinig eieren
veel geschreeuw en weinig wol
Beide uitdrukkingen stammen uit de tijd dat de meeste ondernemers in het Nederlandse taalgebied nog boer waren.

Een aansprekend beeld: 'opvreters' die zelf weinig produceren, maar wel veel misbaar maken.

GEKEND
bekend
Volledige duidelijkheid is er niet, maar enkele bouwstenen zijn *bekend*. **13.12**

GELD als slijk verdienen
(NL) geld als water verdienen
Mijn ouders waren ambtenaren, de hare schepten *geld als slijk*. **22.11**

GELDBEUGEL
portemonnee
Ze vielen Jan D. aan, namen zijn bruine pet en groene sjaal af en haalden 15 euro uit zijn *portemonnee*. **15.07**

GELIJK wie
wie dan ook
Ik zou nooit oproepen tot de aankoop van raketten om *wie dan ook* mee te bestoken. **06.08**

GELIJKAARDIG
soortgelijk
In het verkiezingsprogramma van CD&V stond trouwens een *gelijkaardig* voorstel. **30.10**

'Gelijkaardig' komt nu ook in Nederland voor, maar zelden.

het GELIJKVLOERS
de benedenverdieping, (NL) de begane grond
Via het plafond en meubilair sijpelde het water naar *het gelijkvloers* en verder de kelderverdieping in. **28.11**

GEMAKKELIJKHEIDS-HALVE
gemakshalve
De regulering liet de overheid *gemakkelijkheidshalve* over aan de bankwereld zelf. Maar het wordt steeds duidelijker dat dit de deur openzet voor misbruiken. **24.05**

GEMEUBELD
gemeubileerd
Hij verbleef al zeker sinds 1 april op een *gemeubelde* kamer in Sint-Jans-Molenbeek, waar hij bleef tot vlak voor de aanslag. **30.07**

GENIETEN VAN EEN UITKERING
een uitkering genieten
Werkgevers die een 50-plusser aanwerven, kunnen daardoor een loonkostvermindering *genieten*. **07.11**

Wel: genieten van prettige dingen, zoals een vakantie of een maaltijd.

GEPERMITTEERD
toegestaan
Maar diezelfde diepmenselijke twijfel is geen politicus *toegestaan*. **18.11**

GEPLOGENHEID
gewoonte
Gelukkig is het in onze democratien de *geplogenheid* dat nationale parlementen begrotingen aanvaarden of verwerpen. **08.10**

GERAKEN
raken
Trains and Automobiles was een

komedie uit 1987 met Steve Martin, over een onfortuinlijke man die wanhopig probeert tijdig thuis te *geraken* voor de feestdagen. **26.07**

GERIEF
gerei, spullen

Het gaat niet om achterlijke plekken, bekend om stuntelende consumenten die wanhopig onderweg zijn tussen de winkel en hun huis, met lompe boodschappentassen en de handen vol *spullen*. **25.11**

GERUST laten
met rust laten

Nieuwe deurwaarders zijn er nog niet over de vloer geweest en hij hoopt dat ze hem *gerust laten*. **11.10**

GESCHRIFT
handschrift

Met een vulpen die hij kreeg als deelnemer aan Het Groot Dictee der Nederlandse Taal schrijft hij in sierlijk eenvoudig *handschrift* twee liedjes neer die op zijn volgende cd zullen staan. **15.11**

'Geschrift' is in Algemeen Nederlands wat geschreven is. Bekend is de 'valsheid in geschrifte', het opzettelijk vervalsen van een geschreven bewijsstuk.

GESMAAKT
geapprecieerd, gewaardeerd

Het afsluitende lied 'Bartje, waar is je hartje?' roept vooral op tot overleg en harmonie, wat niet *gesmaakt* wordt door alle kijkers. **15.12**

GESTRESSEERD
gespannen, gestrest

Heemskerk stelde vast dat artsen bij een robotoperatie veel minder *gestresseerd* zijn dan wanneer ze aan de operatietafel staan. **15.05**

Het werkwoord 'stresseren' komt niet voor in 'Van Dale', wel 'stressen'. Dat wordt vervoegd volgens de Nederlandse regels: ik stres - ik streste - ik was gestrest.

GETELEFONEERD
van tevoren afgesproken, ingestudeerd, weinig verrassend

Thomas Müller heeft – schoorvoetend – toegegeven dat de hilarische blooper *getelefoneerd* was. **03.07**

GEVECHTSPORT/ GEVECHTSSPORT
vechtsport

Renz zet voluit in op zijn persoonlijkheid en bewegingsexpressie die *gevechtsport*, straatdans en hedendaagse elementen combineert. **11.12**

GEWETEN zijn
bekend zijn

Van composthopen *is geweten* dat de microben daarbij zo'n hitte kunnen produceren dat de composthoop spontaan in brand schiet. **23.12**

GEWONNEN zijn
gewonnen hebben

Niet wij *hebben gewonnen*, de sport heeft gewonnen. **24.05**

Veel gekakel, weinig eieren

GEZIEN (VOEGWOORD)
aangezien, omdat
De steun van China in het kortwieken van Noord-Korea is essentieel, *aangezien* de Noord-Koreaanse telecommunicatie via Chinese kabels en netwerken verloopt. **23.12**

Belgisch-Nederlands is het gebruik van 'gezien' als voegwoord: 'gezien hij ziek is'. Algemeen Nederlands is het gebruik als voorzetsel: 'gezien zijn ziekte'. Als voegwoord gebruikt men in Algemeen Nederlands 'aangezien': 'aangezien hij ziek is'.

GEZIEN zijn
de dupe zijn
Maandag en dinsdag worden zogenaamde Black-Days, dagen waarop het gebruik van elektriciteit en perslucht tot een minimum beperkt wordt. Maar vooral het personeel *is de dupe*. **27.14**

zo fier als een GIETER
apetrots
Bondsvoorzitter Willy Bruninx is *zo fier als een gieter* met de historische WK-kwalificatie. **07.01**

GISTERENAVOND
gisteravond
In het Gentse UZ is *gisterenavond* de Aya-ruimte geopend, een ontmoetingsplaats voor adolescenten en jongvolwassenen die lijden aan kanker. **10.12**

GOD en klein Pierke
iedereen
Wereldwijd gieten *God en klein Pierke* een emmer water over zich heen om de medemens bewust te maken van de ellende die ALS met zich meebrengt. **22.08**

voor je eigen GOED
in je eigen belang
Een zekere dosis lijfbehoud houdt alert: *voor je eigen goed*, en dat van je collega. **08.11**

GOED/MOOI OM WETEN
goed/mooi om te weten
Goed om te weten is dat sporters niet zelden tot twee liter vocht uitzweten, wat betekent dat ze in de

uren na de inspanning drie liter moeten drinken. **17.06**

GOEDGEZIND
goedgehumeurd, in een vrolijke bui

De onderhandelaars hebben hun regeerakkoord vanmiddag voorgesteld. *Goedgezind* waren ze en Kris Peeters was duidelijk in zijn nopjes dat de onderhandelaars 'de pers hadden verschalkt' met de komst van Open VLD. **23.07**

Algemeen Nederlands is 'iemand goedgezind (of welgezind) zijn'.

GOESTING
zin, trek

Tenzij u de weg van Annie opgaat, met literbakken roomijs, kant-en-klare lasagne druipend van de kaas, familieverpakkingen chips, gaat het bij u slechts om *trek* of een lichte verslaving. **29.12**

'Goesting' drukt volgens veel Vlamingen meer genot uit dan 'zin' of 'trek'. Daarom werd het ooit verkozen als het mooiste Vlaamse woord. 'Van Dale' markeert het als 'informeel'; Prisma als 'spreektaal'.

GROEN lachen
zuur lachen

De directie van Logistics kon alleen maar *groen lachen* met de 'ludieke actie'. **21.11**

tweede GROOTSTE
op een na grootste

Het *tweede grootste* insect ter wereld is trouwens nu al te bezichtigen in het Vivarium van het Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel. **27.11**

GROOTWARENHUIS
supermarkt

Primeur voor België: eerste *grootwarenhuis* zonder verpakkingen. **08.05**

GUNSTPRIJS
spotprijs

Vanaf vandaag, 13 mei om 10 uur, kan u voor een *gunstprijs* gaan tafelen in een van de 250 Vlaamse en Brusselse restaurants die deelnemen aan de Restaurant Week. **13.05**

Geld als slijk verdienen

H

dat hangt met HAKEN en ogen aan elkaar
dat is ongeloofwaardig/slordig

Op basis van nattevingerwerk heeft het parlement snel een wet goedgekeurd die *met haken en ogen aan elkaar hangt*. De GAS-wet laat te veel ruimte voor interpretatie. **01.04**

bij het HAAR/de HAREN getrokken
overdreven, ongeloofwaardig, (NL) er bij de haren bijgesleept

Dat de IS-strijders beweren dat ze een staat vormen, is *bij het haar getrokken*. Het gaat eigenlijk om een bende dieven en gangsters die geen enkele religieuze geloofwaardigheid bezitten. **20.12**

'Iets bij het haar slepen', kan betekenen: het tegen alle logica in erbij betrekken. Als iemand een vergezocht argument of voorbeeld aanhaalt, kun je zeggen dat het 'bij het haar getrokken' is.

Engels/Frans met HAAR op
slecht Engels/Frans, steenkolenengels

Het is amusant te zien, getuige de debatten tussen kandidaten voor het voorzitterschap van de Europese Commissie, dat steenkolenengels de lingua franca van Europa is geworden. **10.05**

iemand van HAAR noch pluim(en) kennen
een volslagen vreemde voor iemand zijn

In dat internetfilmpje gaan twintig mensen die elkaar *van haar noch pluim kennen*, stevig aan het kussen. **13.03**

HAARTOOI
benaming voor een kappersopleiding

Bij Vives lieten 32 mannen hun snor staan voor de wereldwijde actie genaamd Movember. Nadien werden de snorren door de studenten *haartooi* in Torhout vakkundig verwijderd. **12.12**

in zeven HAASTEN
in allerijl

De verleiding om *in zeven haasten* een lening af te sluiten, is vandaag erg groot. **22.11**

het HALEN van
het winnen van
Als wij volgende week verliezen op Zulte Waregem, en zij *halen het van* Club Brugge, is alles nog mogelijk. **15.03**

drie maand en HALF
drie en een halve maand
Na *drie en een halve maand* revalidatie mag Vincent Kompany de schoenen weer aanbinden. **19.05**

HALVELINGS
gedeeltelijk
Ook voor wie maar *halvelings* in politiek geïnteresseerd is, blijft de verkiezingsdag een bijzonder moment. **20.05**

zich in de HANDEN mogen wrijven
tevreden mogen zijn met zichzelf
Nu de VS kreunen onder de sneeuwstorm Hercules, mogen de ontkenners van global warming *zich in de handen wrijven*. **06.01**

een HANDJE toesteken
meehelpen
De nieuwe aanpak brengt wat extra werk met zich, maar Ella en Jan hebben vier tieners in huis die *een handje toesteken*. **16.08**

laat het niet aan je HART komen
het zich aantrekken
Michel D'Hooghe *laat het niet aan zijn hart komen*. Een staking meer of minder slaat hem aan de vooravond van het vierjaarlijkse sportfeest niet uit het lood. **11.06**

van je HART een steen maken
zijn gevoeligheid, medelijden overwinnen
Er zijn grenzen aan de compassie. En toch kan ik het niet: *van mijn hart een steen maken*. **15.02**

HEENMATCH
eerste wedstrijd tussen twee ploegen in een competitie
PSG won toen de *heenmatch* met 3-1, maar Chelsea ging door na een 2-0-zege in de terugwedstrijd. **16.12**

HEKKEN
hek
De foto toont vluchtelingen die bezig zijn over het *hek* te klauteren dat Melilla, een Spaanse enclave in Marokko, scheidt van de rest van Afrika. **27.12**

HELLING
talud
Eenmaal binnen is er wel een houten *helling* naar het terras. **07.07**

HERLEIDEN
reduceren
Het goede nieuws is dat met een adequate beveiliging veel van die gevaren tot een aanvaardbaar minimum kunnen worden *herleid*. **25.03**

HERNEMEN
(van een toneelstuk e.d.) opnieuw spelen
Israël lijkt het scenario van de Gaza-operatie in 2008-2009 te willen *hernemen*.

Volgens de regels kun je een werkwoord laten voorafgaan door het voorvoegsel her-, maar dat gebeurt niet met elk werkwoord. Woorden als 'herdrukken', 'herinrichten' en 'herverdelen' zijn heel gewoon. In België komen ook vormen voor die Nederland veel minder gebruikt, zoals 'herbeginnen' en 'herschilderen'.

HERNIEUWBAAR
verlengbaar

Dat uw contract jaarlijks *verlengbaar* is, verandert in dit geval niets aan de zaak. De belastingvermindering voor het onderhoud van stookinstallaties is definitief van de baan. **02.03**

zich HERPAKKEN
zich herstellen, terugkomen

Chelsea moet *zich* na de teleurstellende 1-1 tegen Schalke 04 *herpakken* op het veld van Sporting Lissabon en rekent daarvoor zoals gewoonlijk op Thibaut Courtois en Eden Hazard. **30.09**

HERVALLEN
terugvallen in een vorige toestand

Met de Oosterweelverbinding kon er meteen vuurwerk worden verwacht. Maar na een knetterende start *herviel* het parlement veel te snel in de oude kwalen. **26.03**

HERWERKEN
bewerken, herzien

De Britse graffitiartiest Banksy heeft naar aanleiding van de derde verjaardag van het conflict in Syrië een van zijn meest iconische werken, 'Girl with a red balloon', *herwerkt*. **14.03**

HESP
ham

Stel dat *Dagelijkse kost* in Spanje op televisie komt, dan zou het toch geweldig zijn om de Spanjaarden witloof met *hesp* te laten maken. **14.11**

HISTORIEK
historisch overzicht, geschiedenis, verloop

We hebben immers geen goede *historiek* in dit land wat grote aankopen betreft. **15.11**

'Historiek' is volkomen onbekend in Nederland.

HOGERGENOEMD/-VERMELD
bovengenoemd/-vermeld

De cijfers van spelers uit *hogergenoemde* categorie zal hij overigens nooit halen. Messi, Ronaldo, Ibrahimovic, Suarez zijn onbereikbaar. **17.10**

HOLEBI/HOLEBI'S
homo, lesbienne of biseksueel

Tot nog toe heeft de Vlaamse overheid *holebi*stellen afgeraden om hun kandidatuur te stellen voor een interlandelijke adoptie. **08.12**

'Holebi' wordt doorgaans gebruikt als eerste deel in een samenstelling, bijv. 'holebikoppel'.

HOME
(bejaarden)tehuis
Een bon voor Familiehulp of een ticket voor het *tehuis* is niet echt het cadeau dat je als ouder onder de kerstboom verwacht. **23.12**

als een HOND in een kegelspel
ongewenst
'Mijn voorzitter voelde zich vroeger *als een hond in een kegelspel*. Intussen zijn we veel proactiever geworden', zegt Steven Martens, de ceo van de Belgische Voetbalbond. **04.01**

iemand op zijn HONGER laten
iemand teleurstellen
Na zijn veelbelovende begin *laat* dit programma culinaire meerwaardezoekers *op hun honger*. **11.12**

op je HONGER blijven
onvoldaan zijn, niet aan je trekken komen
Liefhebbers van onthullende vrouwenkalenders moeten *op hun honger blijven*. **14.10**

HOOFDING
briefhoofd
In Aalst is tweespalt ontstaan nadat de stad een uitnodiging heeft verzonden naar bedrijfsleiders, met als *briefhoofd* 'Afwezige werknemers: misbruik of noodzaak?' **27.10**

HOOG oplopen met iemand of iets
iemand bewonderen
Lang niet iedereen *liep hoog op met* de kunsten van pianist Ahmad Jamal. **25.01**

Zo fier als een gieter

HOSPITAAL
ziekenhuis
De andere meest besproken opening van het jaar was de nieuwe brasserie van Sergio Herman, in een voormalige kapel van een militair *hospitaal* in Antwerpen. **20.12**

HOSPITALISATIE
opneming in een ziekenhuis
Na iedere *hospitalisatie* hebt u recht op een aantal uren niet-medische huishoudhulp. **27.09**

HOSPITALISATIE-VERZEKERING
ziekenhuiskostenverzekering
Slechts de helft van de Belgische verzekeraars voorziet in de *hospitalisatieverzekering* een waarborg voor werknemers met een burn-out. **16.12**

HUWELIJKSLIJST
bruidslijst
Wil je een waardige *huwelijkslijst* om je uitzet in stijl te vervolledigen, dan moet je bij Meyhui zijn, een monument in Kortrijk. **27.09**

I

iets MOOI/ONGEWOON
iets moois/ongewoons
Iedereen moet *iets moois* achterlaten op deze wereld. **19.05**

IMMOBILIËN
onroerend goed
Op de Britse huizenmarkt, of toch zeker in Londen, doet zich een steeds opvallender klim van de prijzen van *immobiliën* voor. **22.05**

IMMOBILIËNKANTOOR
makelaarskantoor
We dreigden een leegstandtaks te moeten betalen en verhuurden het pand via een *immobiliënkantoor* aan een man uit Nevele. **29.03**

IMPRESSIONANT
indrukwekkend
Dat de Citroën-garage aan de Sainctelettesquare in Brussel een bijzonder gebouw is, staat buiten kijf, de in licht badende ateliers en de modernistische glasgevel zijn *impressionant*. **01.12**

INDIJKEN
(van gevaar) indammen
Momenteel is veel te doen over de vraag of overlevers van ebola in te zetten zijn bij het *indijken* van de epidemie. **16.10**

INGANGSEXAMEN
toelatingsexamen
Door het *toelatingsexamen* steeg het slaagpercentage aan Vlaamse universiteiten bij de opleiding tandarts tot 90 procent, met beter opgeleide tandartsen als resultaat. **08.11**

INGESTELDHEID
mentaliteit
Het kan altijd beter. Met die *ingesteldheid* staat ook een artiest elke ochtend op. **20.12**

een gebouw INHULDIGEN
een gebouw feestelijk openen/in gebruik nemen
Opschudding op de kerstmarkt in Bergen: een stuk van een kunstwerk van Arne Quinze zakte in elkaar. Het kunstwerk werd begin december *ingehuldigd*. **26.12**

een schilderij INKADEREN
een schilderij inlijsten
Luxembourg Freeport mikt vooral op kunstverzamelaars. Ze voorzien een rist aan diensten: een restaurateur, een kunsthistoricus en zelfs gespecialiseerde bedrijfjes – van *inkaderen* tot verpakken. **21.08**

INKOM(HAL)
ingang, hal
Chinese kamerschermen in rode en zwarte lak hangen al in de *hal* aan de muur,

als waren het wandtapijten. Een misdaad tegen de antiquiteit, waar alleen iemand van de allure van Coco Chanel mee wegkomt. **11.10**

veel INKT doen vloeien
veel pennen in beweging brengen

In de Franstalige wereld hebben die paar zinnen sindsdien aardig wat *inkt* doen vloeien. **08.03**

INPLANTING
vestiging, aanleg

De gemeente Arendonk is niet te spreken over de *inplanting* van vijf reusachtige windturbines net over de grens in Reusel. **31.12**

INROEPEN
naar voren brengen, gebruiken

'Voor mij is de grondwet geen vodje papier. Ik wil niet hebben dat morgen avonturiers van links of rechts het beeld van Tindemans zouden *inroepen* om avonturen goed te praten in dit land.' **26.12**

een proces INSPANNEN
een proces aanspannen

De geïnterneerde Frank Van Den Bleeken mag overgebracht worden naar een ziekenhuis om euthanasie te laten uitvoeren. Hij had een kortgeding *aangespannen* tegen de minister van Justitie om dat gedaan te krijgen. **15.09**

een INSPANNING doen
moeite doen

'We weten dat zwangere vrouwen een *inspanning doen* om te stoppen met roken, en dat ze die na de geboorte nog wel even volhouden. Daarna zwakt het effect af.' **09.01**

INSTAAN voor iets
belast zijn met iets

De Raad der Moskeeën *staat in voor* de aanwerving van de offeraars en de ontvillers. **26.09**

INTERIM
tijdelijke baan

Het is de laatste jaren al eens gebeurd dat ik ergens een *tijdelijke baan* kon uitoefenen waarvoor ik nooit een cent heb gezien. Daar bestaat een woord voor: slavernij. **21.06**

INTERIM, INTERIMARIS
plaatsvervanger, waarnemer

We moeten *interims* inschakelen om al het werk gedaan te krijgen. Ook voor ons is het weekendwerk. **13.12**

INTERIMKANTOOR
uitzendbureau

Maandag pleurde het ABVV grote wit-roze advertenties voor een volslagen verzonnen *interimkantoor* in verschillende kranten: 'Voor m/v met eendagstalent.' **27.09**

in alle INTIMITEIT
in besloten kring

Ik zie mij moeilijk *in besloten kring* begraven worden. **23.08**

INWIJKELING
immigrant

In zijn nieuwste boek speelt Marc Reugebrink voortdurend met taalverschillen tussen Vlaanderen en Nederland. Het leidt tot 'geestige twistge-

sprekken, het elkaar vliegen afvangen' tussen *inwijkeling* Max en zijn Gentse lief Isabelle. **22.03**

HET/'T IS TE ZEGGEN
dat wil zeggen

Na 18.00 uur gaat iedereen naar huis. *Het is te zeggen*: het feest in The Jane is dan wel gedaan, maar wie nog niet is uitgedanst, kan nog naar de afterparty. **20.10**

J

JAVEL
bleekwater

Mensen geven elkaar ook geen hand meer, terwijl dat altijd de gewoonte was. Overal waar je komt moet je je handen ontsmetten. *Javel* is hier het parfum van het moment geworden. **22.08**

Andere woorden voor 'bleekwater' zijn 'bleekloog' en 'chloorbleekloog'. Het is een oplossing van natriumhypochloriet.

JEANSBROEK/JEANSVEST
spijkerbroek, spijkerjack

Apple-oprichter Steve Jobs liet honderden identieke exemplaren van zijn typerende zwarte coltrui maken, die hij altijd combineerde met een blauwe *jeansbroek* en New Balancesneakers. **19.11**

JETON
penning

De eerste plastic *jetons* die zes jaar geleden bij B-Token in Retie uit de machine rolden, waren... drankbonnetjes voor een lokale Chirofuif. **11.09**

JOB
baan

De werkloosheid in Griekenland blijft angstwekkend hoog. Maar het aantal Grieken zonder *job* gaat in dalende lijn, van 27 procent een halfjaar geleden tot 25,6 procent vandaag. **30.12**

JOBSTUDENT
werkstudent

Weet ik veel hoe een *'jobstudent'* in Nederland heet. Een Vlaming is dus afhankelijk van een Nederlander om de belgicismen te vinden én te verbeteren. **05.11**

de JONGSTE tijd
de laatste tijd

'Het aantal bestuurders dat bij mij terechtstaat omdat ze betrapt werden onder invloed van drugs, is *de jongste tijd* spectaculair gestegen', zegt de Dendermondse politierechter Peter D'Hondt. **07.10**

K

KABINET
praktijk(ruimte)
Het Leuvense gerecht wil dokter Chris M. voor de rechter. Na 2,5 jaar is het klaar met het onderzoek naar doping in de *praktijk* van de sportarts. **31.10**

KADER
frame
Ik reed een fiets in de prak toen ik met mijn achterwiel in een put terechtkwam en het *kader* brak. **09.12**

KADEREN IN
passen bij
De Lijn stuurt vanaf volgend jaar geen vroege en late zondagsbussen meer uit buiten de centrumsteden. De maatregel *kadert in* de besparingen van De Lijn. **17.12**

zijn KANDIDATUUR indienen/stellen
zich kandidaat stellen, solliciteren
Kandidaturen voor het N-VA-voorzitterschap kunnen nog tot 15 oktober *ingediend worden*. **11.10**

op iemands KAP leven/eten/drinken
op iemands kosten, op iemands rekening
Dat komt allemaal op de *kap* van de gewone burgers, van de 99 procent die niet tot de absolute topverdieners behoren. **12.09**

KASSEIEN
straatstenen
De Rode Loper is een aaneenschakeling van fietsstraten. Het asfalt en de *kasseien* worden daar vervangen door rood asfalt. In die fietsstraten krijgen de fietsers voorrang op de wagens. **27.12**

KASSIERSTER
caissière
Valérie Trierweiler is zelf bijzonder fier op haar eenvoudige afkomst – haar vader was gehandicapt, haar moeder was *kassierster* bij een ijsbaan. **04.09**

je KAT sturen
niet komen opdagen
Marion Cotillard, de hoofdrolspeelster van 'Deux jours, une nuit' van de broers Dardenne, won de Oscar voor beste actrice al eens in 2008 met *La vie en rose*, maar misschien moet ze nu maar *haar kat sturen*. **22.12**

nu komt de KAT op de koord
nu hebben we de poppen aan het dansen

De zinnen die in de enquête het minst bijval kregen, waren die met de Vlaamse zegswijze 'toen *kwam de kat op de koord*', die met 'telkens ik achterom keek' en die met de verstoorde volgorde van werkwoorden. **07.11**

een KAT een kat noemen
zeggen waar het op staat, (NL) het beestje bij de naam noemen

Hun fascinatie met ruimte deden ze veel eerder op, met *Star trek*. Laten we *zeggen waar het op staat*: zonder Shatner had de Nasa nu geen raketten om mee te vliegen. **30.04**

KATTIN
(NL) wijfjeskat

De onderzoekers brachten het complete genoom in beeld van Cinnamon ('Kaneel'), een Abessijnse *kattin*. **13.11**

KEIKOP
stijfkop

Maar de lady *(Katrien Meire, ceo van Charlton, red.)* kreeg haar zin. Een *stijfkop*, vastberaden, ambitieus, zonder dat ze over lijken gaat. **20.09**

KEPIE
pet van een postbode, agent...

Marnix groeide op, werd rijkswachter, maar hing na de affaire-Dutroux en de politiehervorming zijn *kepie* aan de kapstok. **06.12**

het KEREN van de jaren
de overgang/menopauze

We weten eigenlijk nog niet goed hoe veilig het wegnemen en invriezen van een eierstok is. Mogelijk lokt de operatie een vroegtijdige *menopauze* uit. **03.10**

KEUKENHANDDOEK
keukendoek

Laat het mengsel uitlekken door een zeef met een stuk kaasdoek erin (of een propere oude *keukenhanddoek*). **19.08**

Iemand van haar noch pluimen kennen

KEUKENROBOT
keukenmachine
Verkruimel het brood met de *keukenrobot*. **29.11**

Het woord 'robot' werd bedacht door de Tsjechische schrijver Karel Capek in het toneelstuk 'R.U.R. (Rossum's Universal Robots)' uit 1920. Hij leidde het woord af van 'robota' (zware arbeid), oorspronkelijk 'orbota' (slavernij).

KIESBRIEF
stembiljet
Kiezers die ongerust waren over het uitblijven van hun *kiesbrief*, konden Buitenlandse Zaken niet via e-mail verwittigen. **22.05**

KIESCAMPAGNE
verkiezingscampagne
Het regent selfies en Elio Di Rupo schudt handen en slaat praatjes alsof de *kiescampagne* nooit gestopt is. **13.09**

KIJKWONING
modelwoning
De renovatie van het Begijnhof is nog niet ten einde. Er komt een *kijkwoning* vlak bij de toegangspoort van het hof. **28.06**

op zijn KIN mogen kloppen
erin moeten berusten dat je niets krijgt
Wie hits verwachtte uit de jaren tachtig en negentig, *mocht op zijn kin kloppen*. **15.08**

KINDERGELD
kinderbijslag
Waarom geven we nog *kindergeld* aan tweeverdieners in tijden waarin we allemaal moeten besparen? **21.11**

KINDERKRIBBE
crèche
Twaalf baby's moesten dit voorjaar worden opgenomen in het ziekenhuis omdat ze in hun *crèche* in Zwijndrecht de mazelen opliepen. **10.12**

een KINDJE kopen
een baby krijgen
Born in the wild brengt verhalen over koppels die de laatste dagen voor de bevalling in de natuur doorbrengen en daar ook hun *baby krijgen*. **07.06**

KINE
kort voor kinesitherapie
Ze las van rechts naar links, van onder naar boven en omgekeerd, maar lang niet vaak genoeg van links naar rechts. Dramatisch is dat niet. Een jaartje *kine* en de zaak was van de baan. **01.10**

KINESIST
kort voor kinesitherapeut
'Mijn neus is gebroken, maar vooral mijn schouder baart me zorgen. Ook mijn rug speelt op, maar dat kunnen we oplossen bij de *kinesist*.' **13.11**

KINESITHERAPEUT
(NL) fysiotherapeut
Je hoeft geen *kinesitherapeut* te zijn om te bedenken dat een stijve hark als Froome vandaag letterlijk en figuurlijk de hel ziet. **09.07**

KINESITHERAPIE
(NL) fysiotherapie
Vrouwen willen steeds vaker hun 'honeymoonvagina' behouden. Pre- en postnatale *kinesitherapie* kan de spieren weer strakker maken. **22.08**

KIPPENBIL
kippenbout
De wereldwijde vraag naar vlees zal de komende jaren verder stijgen. In landen als China en India ontstaat er een nieuwe middenklasse die ook al eens graag een *kippenbil* of een kalfslapje in de pan gooit. **10.01**

een monument KLASSEREN
een monument op de monumentenlijst plaatsen
Het huis is erkend als waardevol onroerend erfgoed, maar het is niet *geklasseerd*. **20.12**

KLASTITULARIS
klasseleraar
Zijn *klastitularis* zei me ooit dat Jean-Luc Dehaene destijds een zeer gevoelige, kwetsbare jongen was die zich afschermde door zijn luidruchtigheid en brutaliteit. **16.05**

KLEED
iets in een nieuw kleedje/jasje steken
Belgacom gaat al zijn producten voortaan onderbrengen onder de merknaam Proximus, dat meteen ook *in een nieuw kleedje* werd *gestoken*. **26.09**

KLEED
jurk
Met het schilderij *The angel* – een lange figuur met een stralend roze *kleed* en een zwart gelaat – maakte Michaël Borremans de blikvanger van het jaar. **27.12**

KLOEG
klaagde
Het was de critici erom te doen de goede naam van de stad en de burgemeester te besmeuren, *klaagde* Xavier Bonnefont, burgemeester van Angoulême. **27.12**

geen KLOP doen
niets doen, geen klap uitvoeren
Ik ben te vroeg geboren om een digital native te kunnen zijn, daar heb ik mij allang bij neergelegd. Ik *voer* werkelijk *geen klap uit* op de sociale media, ik bel liever dan te sms'en en ik scan mijn boodschappen niet zelf in de Delhaize. **20.12**

oude KOEIEN uit de gracht halen
oude koeien uit de sloot halen
De collaboratie is iets uit het verleden. 'Strijden tegen racisme kan ook zonder *oude koeien uit de gracht te halen*.' **24.10**

KOER
speelplaats (van een school)
'We zitten in een andere klas, maar waren op de *speelplaats* altijd samen', zei Nynke. **25.10**

Nu komt de kat op de koord

KOERSFIETS
racefiets
Een West-Vlaamse Tunesiër op een *koersfiets*? Een curiosum. **02.10**

KOERSPAARD
renpaard
Er komen dit jaar op Waregem Koerse extra veiligheidsmaatregelen, nadat in 2013 een Frans *koerspaard* moest worden afgemaakt na een val over de Ierse Berm. **02.09**

KOFFIEKOEK
koek voor de koffietafel
Suiker is een deel van een breder probleem. Het gaat er niet om dat je af en toe een koekje bij je koffie eet, het gaat erom dat je een *koffiekoek* eet in plaats van een kom soep. **24.05**

KOLERIEK/CHOLERIEK
driftig, opvliegend
Astma, longcomplicaties, ADHD: mijn zoon draagt vele labeltjes. Een *driftig* ventje, inderdaad. Een razende raket op de speelplaats. **06.03**

KOLERIG
woedend
'De pijnlijke emanatie van een ongebreidelde permissiviteit.' Een vlotte man, die Christoph D'Haese. Emanatie, ongebreideld, permissiviteit; ik krijg het niet uit mijn strot zonder oogknipperen, zeker niet als ik *woedend* ben. En kwaad was hij, de burgemeester van Aalst. **25.09**

KOMAF maken met iets
afrekenen met iets
Terwijl de dames geduldig moesten aanschuiven om tegen betaling een sanitaire stop in te lassen, konden de heren gratis hun kleine boodschap kwijt. Met die discriminatie wordt vanaf deze zomer *komaf gemaakt* op de Gentse Feesten. **28.04**

KONINGINNENHAPJE
vol-au-vent, kippenpasteitje
Heel wat restaurants en brasserieën zullen hun toevlucht nemen tot de aankoop van afgewerkte producten, die ze maar in de microwave hoeven

te steken. Dan zal je van De Panne tot Aarlen hetzelfde *koninginnenhapje* op je bord krijgen. **17.06**

KONSOORTEN
consorten

'Ik zong eerst Engelse gedichten', zegt Jan De Wilde, 'van 19de-eeuwse dichters en zo, later Nederlandse. Maar dat wrong. Guido Gezelle en *konsoorten*, dat klopte niet. Uit armoe ben ik zelf teksten beginnen te maken.' **11.01**

aan één KOORD trekken
samenwerken

De Wever herhaalde dat hij het liefst een regering zonder PS wil: 'Het begin daarvan is dat alle Vlaamse partijen die willen besparen, *samenwerken*.' **11.05**

'Aan één/hetzelfde zeel trekken' is wel standaardtaal in België.

van KOP tot teen
helemaal, van top tot teen

Het is geen ballet of opera, maar de eerste die op een podium mocht staan van *kop tot teen* gehuld in een outfit van Van Beirendonck, was Bono, de zanger van de Ierse rockgroep U2. **07.05**

KOPEN/VERKOPEN aan een prijs
kopen/verkopen voor/tegen een prijs

Minister Kris Peeters (CD&V) wil werk maken van 'verantwoorde prijzen' voor hoorapparaten op een transparante markt. Dat moet de consument de kans bieden om hoorapparaten *voor een verantwoorde prijs te kopen*. **29.12**

KOPPIGAARD
koppig persoon

Als hoofdredacteur maakte Alan Rusbridger van *The Guardian* misschien wel het toonaangevendste nieuwsmerk van de aardbol. Rusbridger was een *koppigaard* die ook onder zware druk niet bezweek. **11.12**

KORTELINGS
binnenkort

Politico, de krant en de website die in Washington DC de journalistiek-politieke lijnen uittekent, strijkt *binnenkort* ook in Brussel neer. **22.12**

KOST (=prijs)
kosten

De bankentaks? Levert volgens het Rekenhof misschien slechts 10 miljoen euro. De *kosten* van de indexsprong? Niet te becijferen. **24.11**

KOST en inwoon
kost en inwoning

Het is nog maar de vraag of het intrekken van leeflonen de jihadisten werkelijk treft. Het is immers bekend dat sommige organisaties in Syrië en Irak hun leden *kost en inwoon* geven. **08.09**

KOSTELIJK
duur, kostbaar

Van de professor heb ik onthouden dat hij ons een *duur* woordenboek aanbeval, in een donkerblauwe, linnen omslag. **30.08**

KOST WAT KOST
(het) koste wat (het) kost

De regering in Bagdad wil de olierijke noordelijke regio *het koste wat het kost* binnen de landsgrenzen houden. **04.07**

KOT
studentenkamer

Anja Daems: 'Toen ik pas bij de radio begon, zat ik nog op *kot* in Antwerpen. Ik presenteerde 's ochtends van zes tot acht, soms gewoon in mijn pyjama.' **08.10**

KOTBAAS/KOTMADAM
verhuurder van studentenkamer

Bij twaalf studentenkamers in het pand waren siliconen in het deurslot gespoten. 'Vermoedelijk gaat het om een uit de hand gelopen studentengrap. De *kotbaas* kon er niet mee lachen. Alle sloten moesten worden vervangen.' **25.11**

KOTERIJ
verzameling bijgebouwtjes

Breek de typische Belgische *koterij* af, en ga voor een nieuw huis dat aangepast is aan de huidige economische omstandigheden. **11.12**

KOTSTUDENT
student die op kamers woont

De sociale dienst van de UGent rekende onlangs in *Knack* uit dat een *kotstudent* gemakkelijk 3.000 euro meer uitgeeft per jaar dan een pendelstudent. **13.08**

KOU hebben
het koud krijgen/hebben

Goedele Liekens komt binnen, nog altijd in het zomerjurkje waarmee ze gisteren van de zee kwam. Ze *heeft het koud gehad*, ze vond haar kamer klam. **23.08**

KOZIJN
neef

De man en zijn vrouw reden huiswaarts na een verjaardagsfeest. Ook een *neef* zat in de wagen. In Marcinelle gooiden twee jongeren uit verveling van op een brug stenen naar voorbijrijdende auto's. **15.12**

KRAANTJESWATER
kraanwater, leidingwater

Voor schilderen en beeldhouwen heb je academies nodig. Je wordt niet met plastische kennis geboren. Maar taal hebben we allemaal. Taal is *kraantjeswater*. **31.10**

Je kat sturen

KROEZELHAAR
kroeshaar, dik krulhaar
In Brussel hebben ze het goed opgelost: de pieten hadden duidelijke roetvegen. Geen dikke lippen, geen *kroeshaar*. En geen enkel kind heeft daarom geweend. **20.12**

KUISEN
schoonmaken, reinigen
Terwijl de rokjes en jurkjes die ze had laten *schoonmaken*, voor haar opgestapeld werden, keek de bourgeoise een paar keer onbeschaamd naar mij om. **02.09**

KUISVROUW
werkster
Benno Barnard heeft niks tegen een Vlaams woord hier en daar, zoals 'het sensuele' goesting of 'het zinnenprikkelende' **kuisvrouw*. Maar we moeten uiteindelijk allemaal dezelfde taal spreken, vindt hij. **07.11**

KUNSTPATRIMONIUM
kunstcollectie
Het laatste wat u ziet voor u onder narcose gebracht wordt, kan wel eens een Anne-Mie Van Kerckhoven zijn. Heel wat Vlaamse ziekenhuizen hebben immers een aardig *kunstpatrimonium* uitgebouwd. Omdat het moet van de overheid, maar ook omdat het helend werkt. **04.09**

VAN KWAAD NAAR ERGER
van kwaad tot erger
Tot vandaag heeft Nyrstar nog niet veel zink uit Finland gezien. Het voorbije jaar ging het *van kwaad naar erger*. De productie ligt al maanden stil. **07.11**

KWAKKEL
canard, verzonnen bericht
Dat Vikingen hoorns droegen, is trouwens een historische *kwakkel* waarvoor Richard Wagners *Ring des Nibelungen* verantwoordelijk is. **25.10**

KWESTIE van
met de bedoeling om
Een snelle berekening leert dat Navid Sharifi 11.520 euro moet ophoesten voor zijn verblijf in de gesloten centra van Brugge en Steenokkerzeel. Freddy Roosemont van de Dienst Vreemdelingenzaken erkent dat het 'misschien niet zo idioot is' om een gedetailleerde afrekening te bezorgen. *Kwestie van* wat transparanter te zijn. **19.12**

KWETSEN
(zich) verwonden/blesseren, gewond raken
Vreemd genoeg gebeurde Stybars val in de cross van Ardooie op een paar honderden meters van de plaats waar hij *zich* eerder in de Eneco Tour ook al zwaar *blesseerde*. **05.12**

KWIJTSPELEN
kwijtraken
In de atletiek kan een winnaar zelfs zijn medaille *kwijtspelen*. Kijk naar de Fransman Mahiedine Mekhissi, de Europees kampioen op de steeple vorige maand: hij speelde zijn titel kwijt voor het uittrekken van en zwaaien met zijn shirt. **15.09**

L

ten LAATSTE
uiterlijk
Hoe dat systeem er precies zal uitzien, en waar er elders nog miljarden gevonden kunnen worden, dat zouden we *ten laatste* vrijdag moeten weten. **08.04**

LAATTIJDIG
laat
Daarmee volgt Microsoft *laattijdig* het voorbeeld van Sony: dat besliste vorig jaar in extremis om geen camera mee te leveren met zijn Playstation 4, om het apparaat zo te kunnen verkopen voor 399 euro – zo'n 100 euro minder dan de Xbox One. **11.06**

LABO
laboratorium, *(NL)* ***lab***
In Europa kost een ivf-*labo* zo'n 1,5 miljoen euro, maar in de VS kan een *labo* al snel dubbel zo duur zijn. **04.02**

LACHEN MET
lachen om, grappig vinden, uitlachen
Li Keqiang zou eens goed *gelachen hebben met* de officiële bbp-cijfers en gezegd hebben dat hij zelf maar naar drie meer betrouwbare indicatoren keek: goederentransport per spoor, elektriciteitsverbruik en bankkredieten. **27.12**

het LAKEN naar je toe trekken/halen
jezelf op de voorgrond plaatsen/bevoordelen
Vergaderingen zijn zelden effectief om informatie uit te wisselen. Niet alleen omdat de grote ego's *het laken naar zich toetrekken*, ook omdat mensen in groep nu eenmaal liever praten over gedeelde kennis, zelfs als iedereen expliciet de opdracht krijgt om zijn eigen bevindingen of onderzoeksresultaten aan de vergadering voor te leggen. **29.11**

tegen de LAMP vliegen
tegen de lamp lopen
De man *liep tegen de lamp* toen op 10 februari dit jaar de wijkagent aanbelde. De agent merkte toen een wietgeur op. **12.07**

In de uitdrukking 'tegen de lamp lopen' zou de lamp kunnen verwijzen naar de politie, die in het bargoens soms 'de lamp' werd genoemd. Als Vlamingen 'tegen de lamp vliegen' zeggen, denken ze misschien ook aan

een insect dat het licht opzoekt en zijn vleugels schroeit aan de hitte van de lamp.

LANGS de ene kant
aan de ene kant

'Aan de ene kant erkent Obama de mislukking van de agressieve sancties tegen onze broer Cuba, aan de andere kant start hij een nieuwe aanval tegen ons', zei Maduro. **22.12**

LANGS het raam
door het raam

Beneden stroomt het licht overvloedig binnen *langs het raam* tussen de parkeerruimte en het op de tussenhoogte gelegen bureau. **18.01**

van LANGSOM meer/minder
hoe langer hoe meer/minder, gestaag meer/minder

Heeft het zin dat landjes en regiootjes als de onze, nog een eigen energie- en bevoorradingspolitiek voeren? *Van langsom minder*. **02.08**

ergens een LAP op geven
er flink tegenaan gaan

De groep is er *flink tegenaan gegaan,* met als resultaat bijbehorende oude gitaren, strakke modjasjes, rode jeans en puddingbolkapsels. **05.07**

op de LAPPEN gaan
(NL) gaan stappen

Hij stelde als voorwaarde dat ik samen met hem *op de lappen* moest. Ik? Iemand die in heel zijn leven nog maar een half glas alcohol heeft gedronken, omdat ik het gewoon niet lekker vind. **25.09**

LASTENBOEK
bestek

Het *lastenboek* van de Uefa schrijft ook een televisiestudio in het stadion voor. Met zicht op het veld. Die was niet aanwezig op Daknam, dus werd er alsnog één neergezet in een open hoek. **02.10**

de LAT gelijk leggen
aan iedereen dezelfde eisen stellen

Het centrale examen of de test verschijnt dan plots als een multifunctioneel wondermiddel: het *legt de lat* voor alle leerlingen *gelijk*, het geeft informatie aan scholen om zichzelf te verbeteren, het informeert de overheid en het biedt ouders handvatten om een 'rationele' keuze te maken. **28.08**

LAUREAAT
winnaar

Gereformeerden nemen dat heel serieus: na de prijsuitreiking vertelde de *laureaat* mij dat hij destijds trouwde met een meisje dat, volgens het oordeel van zijn vader, naar de hel zou gaan. **13.10**

LAVABO
wastafel

De glazen design *wastafel* matcht dan weer met het ecologische karakter van de eigenaar. Als je water ziet weglopen door een glazen wastafel, heb je minder de neiging om te verspillen. **05.04**

Psalm 26:6 begint met de woorden: 'Lavabo inter innocentes manus', wat betekent: 'ik zal mijn handen wassen te midden van de onschuldigen'. Soms wordt ook gezegd: 'ik zal mijn handen in onschuld wassen'. Tijdens de mis spreekt de priester die woorden uit bij de handwassing. Het woord 'lavabo' werd de naam van het gebed, van de handenwassing en van het gerei dat daarbij te pas kwam: eerst een doek, later een waterbekken.

LEEFBAAR
levensvatbaar
Hij weet wel dat nogal wat mensen in bijberoep taxichauffeur zijn. Hij wil vooral dat de taxisector *leefbaar* blijft en de concurrentie niet te hard wordt. **10.04**

DERDE LEEFTIJD
60-plussers
Desondanks bewegen mensen van de *derde leeftijd* nog te weinig. **17.02**

LEEGGOED
statiegeld
Wekelijks belanden ongeveer 100.000 flessen in de glascontainers. Daarin komen ook flessen terecht waarvoor men 10 tot 30 eurocent *statiegeld* krijgt. **24.09**

'Leeggoed' wordt ook gebruikt in de betekenis 'lege flessen', wat in Belgisch-Nederlands wél standaardtaal is.

LEGISLATUUR
regeerperiode
'Natuurlijk denk ik nog altijd dat je het Belgische probleem alleen structureel kunt oplossen met een grondige staatshervorming', zegt De Wever. Maar die staatshervorming zal er tijdens de *legislatuur* van de regering-Michel niet komen. **27.12**

LEIBAND
(honden)riem
Alleen: wij zouden diezelfde taal graag spreken op basis van gelijkheid, terwijl de Nederlanders ons nu behandelen als een hond aan de *leiband*. **07.11**

LERAARS
leraren
In de standaardtaal zijn er twee meervouden: 'leraars' en 'leraren'. Om een of andere reden wordt in Nederland vrijwel alleen dat laatste gebruikt.

iemand de LES SPELLEN
iemand de les lezen
Mensen *de les spellen* wanneer ze in rouw zijn, dat is echt niet nodig. **14.03**

LEVENSBELANGRIJK
van levensbelang, fundamenteel
Het bedrijf heeft zich gespecialiseerd in het verssegment, waar flexibiliteit *levensbelangrijk* is. **27.09**

LEVENSDUURTE
de kosten van levensonderhoud

De N-VA plant een indexsprong in 2015: één jaar lang zullen de lonen de stijgende *levensduurte* niet volgen. **12.04**

LIDGELD
contributie

Als blijkt dat de sportclubs hun *lidgeld* aanzienlijk verhogen, moet daar een mouw aan worden gepast, reageerde Vlaams minister van Sport Philippe Muyters (N-VA). **12.09**

LIDKAART
lidmaatschapskaart

'De woede bij de leden valt niet te peilen', zegt iemand. 'Sommigen stuurden zelfs een foto van hun gescheurde *lidkaart*. En geef hen eens ongelijk.' **17.07**

LIEF
geliefde

In zijn privéleven is de regisseur ook van geen kleintje vervaard. Zo liet hij zijn *lief* Mia Farrow in 1992 zitten voor hun geadopteerde dochter Soon-Yi. **13.12**

iemand LIGGEN hebben
iemand beetgenomen hebben

Hem zullen ze niet meer *liggen hebben*. Vier jaar geleden stond hij om 6 uur 's ochtends aan de deur. Monsterfile. Het jaar erop kwam hij de dag voordien. Weer honderden wachtenden voor hem. **06.12**

LIGZETEL
ligstoel

Net zoals het een luxehotel betaamt, biedt het Sofitel exclusieve diensten aan, zoals een *pillow menu* en een privé-strand met parasols, handdoeken, *ligzetels* en magazines. **26.02**

LINTMETER
meetlint, (NL) centimeter

De laatste keer dat onze maten en lichaamsvormen geanalyseerd werden, was in 1990. Vijfduizend Vlamingen werden toen met een *lintmeter* opgemeten. **04.02**

LOOK
knoflook

Pel en snijd de sjalot en de *look* in grove stukken. Doe alle ingrediënten in de keukenrobot en hak fijn tot een pasta. **25.10**

LOONKOST
loonkosten

Een derde van de Belgische kmo's vindt een indexsprong 'niet de juiste manier om de *loonkosten*handicap aan te pakken'. **29.12**

niet LOPEN voor je kunt gaan
geen dingen doen die je niet aankunt

Nederlanders begrijpen beter wat wordt bedoeld als je er 'niet rennen voor je kunt lopen' van maakt.

LOPEN
rennen, hardlopen

Ik heb niet veel slaap nodig. Ik sta makkelijk om 4 uur op om te gaan *lopen*, dan ben ik om 7 uur terug thuis

voor het ontbijt. **13.12**

Gaandeweg dringt de Belgische betekenis ook in Nederland door. Mensen die voor hun plezier (hard)lopen, noemen zichzelf 'lopers' en onderscheiden zich daarmee van trage wandelaars.

LOPEND WATER
stromend water

De school 'Paradis des Petits' in het zuiden van Haïti heeft niet veel weg van een paradijs voor de kleintjes. Maar afgelopen week was het er toch een beetje feest. Voor het eerst liep er *stromend water* door de leidingen. **23.10**

LOPENDE METER
strekkende meter

Acteurs en regisseurs interviewen we, maar scenaristen? Zelden. Niemand kent ze, toch, die mannen die aan de *lopende meter* tekstlijntjes versjacheren? **28.02**

LOSSEN
vrijgeven, loslaten

De officiële cijfers verschilden een tikje naargelang de bron – geheel in lijn met de andere cijfers die deze week werden *vrijgegeven* – maar het moet een zogenaamde 'marathonsessie' geweest zijn van een uur of 28 à 29. **11.11**

Oude koeien uit de gracht halen

UIT DE LUCHT VALLEN
nergens van weten

De dichtste buren van het echtpaar *vielen* gisteren ook *uit de lucht*. **10.12**

LUCHTMATRAS
luchtbed

Naast mijn *luchtmatras* stond een blikje waarin een restje bier zat. Het smaakte zuur. **25.06**

LUIDOP
hardop

Jennifer Aniston, Rachel uit de reeks, is nog maar 45 en droomt nog altijd *luidop* van baby's. Ze bewijst in haar eentje dat 45 het nieuwe 25 is. **17.06**

LUIK
onderdeel

Terwijl het kortfilmfestival vroeger amper aandacht besteedde aan experimentele cinema, is er tegenwoordig ook een uitgebreid *luik* narratief en/of visueel grensverleggende kortfilms. **22.11**

in iets LUKKEN
ergens in slagen

Evens *slaagt er* niet alleen *in* gevoelens grafisch tot uitdrukking te brengen, hij doet zelfs meer: hij slaagt erin ambiguïteit en dubbelzinnigheid al tekenend op papier te zetten. **07.11**

LUSTER
kroonluchter

In de statige zaal van een palazzo, bekroond met een gigantische *kroonluchter*, vinden discrete gesprekken plaats.

M

twee/drie MAAND
twee/drie maanden
Sommige marktkramers zijn drie tot vijf keer verplaatst in *drie maanden* tijd, met zware financiële gevolgen. **06.11**

MAGAZIJNIER
magazijnbediende, magazijnchef, magazijnmeester
De veertiger rijdt sinds vorige week af en toe voor de omstreden taxidienst Uber. Overdag komt Claude gewoon aan de bak als *magazijnier*. **08.03**

MANNEKE
Als een Nederlander probeert 'Vlaams' te spreken, is de kans groot dat hij begint met 'Allee manneke...'. Waarschijnlijk dankzij het Manneken Pis van Brussel is het woord een van de bekendste Belgisch-Nederlandse woorden in het noorden.

MARCELLEKE
mouwloos onderhemd, singlet
Caroline Gennez, lijsttrekker voor de SP-A in Antwerpen, zou nooit in een *singlet* poseren zoals haar partijgenote Maya Detiège wel deed. **28.04**

het niet onder de MARKT hebben
het moeilijk hebben
De laatste jaren hield het bedrijf goed stand, terwijl andere Britse foodretailers *het niet onder de markt hadden*. **17.11**

MATERNITEIT
kraamkliniek, kraamafdeling
Er komt onder meer een spoedafdeling, een afdeling intensieve zorg, een *materniteit*, hospitalisatie-afdelingen, een dagkliniek en een polikliniek. **24.05**

MATRAK
gummiknuppel, wapenstok
Als deze verhalen echt zijn, dan is er reden tot ongerustheid, want dan wordt ons politiekorps bevolkt door malloten die hun *matrak* niet van een komkommer kunnen onderscheiden. **14.10**

MATURITEIT
volwassenheid
Ik heb nog niet veel van die rollen

gekregen, maar dat heeft misschien met mijn leeftijd te maken. Je hebt er een bepaalde *maturiteit* voor nodig, een blik in de ogen. Misschien moet ik er nog wat op wachten. **07.06**

MAXIMUM (BIJWOORD)
maximaal

Volgens Magda Monballyu, directeur van het provinciaal toerismebureau Westtoer, steekt de Westhoek met kop en schouders boven Frankrijk uit. 'Daar halen topsites die de oorlog herdenken, *maximum* 200.000 bezoekers.' **27.08**

MAZOUT
stookolie

In de Bellebeek werd woensdagnamiddag een zware *stookolie*vervuiling vastgesteld. **01.08**

MET ZICH MEEBRENGEN
meebrengen, met zich brengen

Willen of niet, een jaareinde *brengt* per definitie een rist jaaroverzichten *met zich mee*. **26.12**

MEERKOST
meerkosten

Die twee risico's kan men beperken door tijdens het transport machinale perfusie toe te passen: constant een bewarende vloeistof door de nier pompen. Dat is duurder, maar als men alle kosten verrekent – minder overlevingskans, langere nierdialyse – zijn die *meerkosten* verantwoord. **14.01**

MEIKLOKJE
lelietje-van-dalen

Wie ook in snelheid werd gepakt, zijn de bloementelers die *meiklokjes* telen. Zij moesten de voorbije week hun bloemen in koelcellen plaatsen om te vermijden dat ze al uitgebloeid zijn nog voor de maand mei begonnen is. **28.04**

MEKAAR
elkaar

Nu het eerste Antwerpse Huis van het Kind werd geopend, volgen de volgende vestigingen *mekaar* in sneltempo op. **12.12**

In 2014 stond dit woord 255 keer in 'De Standaard'. In de Nederlandse krant 'Het Parool' 12 keer en dan nog alleen als mensen werden geciteerd. In Nederland is het woord veel informeler dan in Vlaanderen.

we zijn MET vier
we zijn met ons/ z'n vieren

Vader staat soms raar te kijken als hij in het weekend een lekkere maaltijd serveert, en er op het laatste nippertje blijkt dat we niet *met vier*, maar toch maar met twee aan tafel zitten. **28.05**

METEKIND
petekind

Mijn twaalfjarige *petekind* trakteerde haar klas voor haar verjaardag op een duizelingwekkende taart in drie verdiepingen. Allemaal online geleerd. **22.11**

METSEN
metselen
Had men mij als latinist zomaar een opleiding *metselen* laten volgen, dan zou dat tot enkele vastgoeddrama's hebben geleid. **23.06**

METSER
metselaar
Met bijna duizend stroomden ze vrijdagavond rond 19 uur toe aan de garage van de gepensioneerde *metselaar* Daniël Le Foch om het lichtgevende Mariabeeld te bewonderen. **15.03**

de MEUBELS redden
redden wat er te redden valt, standhouden
Vlaams minister Ingrid Lieten kon *de meubels redden* en behield de drie zetels in Limburg, maar tekende wel voor een achteruitgang van bijna twee procent. **26.05**

MICRO
microfoon
Hij is een bijzonder gepassioneerde 'animateur', vliegt geregeld zelf met zijn *micro* de dansvloer op, om het publiek te animeren. **15.03**

gebeten zijn door de MICROBE/ de MICROBE te pakken hebben
gegrepen zijn door..., een passie hebben voor...
Zelfs de grootste luilakken *zijn gebeten door de* Antwerp 10 Miles-*microbe*. Een heroïsche tocht door Antwerpen, juichend publiek aan beide kanten van de weg. **18.02**

MICROGOLF(OVEN)
magnetron
Omar J. Gonzalez, een 42-jarige voormalige beroepsmilitair met verschillende gevechtsmissies in Irak op het palmares, lijdt aan zware aanvallen van paranoia. Zo zou hij zijn gsm in de *microgolfoven* verstoppen, omdat hij ervan overtuigd is dat de regering in Washington hem afluistert. **01.10**

MIDDENS
kringen, milieus
In universitaire *middens* werd gisteren kritisch gereageerd. **25.07**

MIDDENSTATIE
centraal station
Statie is geen standaardtaal voor 'station', maar het staat wél met grote gouden letters op het mooiste treinstation van het hele Nederlandse taalgebied: MIDDENSTATIE, in Antwerpen.

MILDEREN
verminderen, een achterstand verkleinen
Al meer dan tien jaar is duidelijk dat de resultaten van dat soort tests zelden tot nooit aan de realiteit beantwoorden, omdat de testomgeving kunstmatig is en de constructeurs 'truken van de foor' toepassen om het verbruik te *milderen*: gaten en kieren worden afgeplakt, zijspiegels verwijderd, de gps en airco uitgeschakeld, enzovoort. **18.03**

MILITANT
actieve vrijwilliger
Ik zou nooit *militant* kunnen zijn

Komaf maken met iets

van een partij die asielzoekers in gesloten centra wil opsluiten. **17.10**

MIN 18-JARIGE
minderjarige

De Belgische nationale jongensvolleyploeg bij de *min 18-jarigen* heeft zich donderdag in het Spaanse Valladolid geplaatst voor de halve finales op het achtlandentoernooi. **24.07**

MINIMUM (BIJWOORD)
minimaal

Ze vlogen naar hun vakantiebestemming met de Falcon-jet van de regering. Het vliegtuig en de bemanning (*minimum* drie man) blijven bovendien ter plaatse tot de koning en zijn familie terugkeren. **22.12**

MINWAARDE
waardevermindering

Die Dexia-erfenis zou de staatsbank ook de komende jaren gemiddeld 100 miljoen euro per jaar aan *minwaarden* blijven kosten. **07.11**

MISERIE
narigheid, ellende

Het beschadigde stadion tekent de *miserie* van Donetsk. **27.12**

MISPEUTEREN
misdoen, uithalen

Er komt wel een nieuwe aanpak voor minderjarigen jonger dan zestien die iets *mispeuteren*. Bij ernstige overtredingen komen ze terecht bij het jeugdparket. **29.03**

MISTEVREDEN
ontevreden, ontstemd

Voor Patrick Lefevere, ploegmanager van Omega Pharma-Quick-Step, was het Belgisch kampioenschap een teleurstelling. 'Natuurlijk ben ik ontevreden, iedereen is *ontevreden*', zei Lefevere. **30.06**

'Mistevreden' is een contaminatie van twee woorden met ongeveer dezelfde betekenis: 'misnoegd' en 'ontevreden'.

MISTOESTAND
misstand, wantoestand

We gaan zeker niet staken omdat we niet willen dat clubs, spelers en supporters gestraft worden voor de *mistoestanden* bij de bond. **14.11**

MITRAILLETTE
machinepistool

Voor de ingang van het Joods museum houdt een politieman met een *mitraillette* de wacht. **27.12**

Een 'mitrailleur' is een machinegeweer; 'mitraillette' is daar het verkleinwoord van. De naam wordt ook gebruikt voor een snack die in Brussel is ontstaan. Die bestaat uit stokbrood met vlees, frieten en een of meerdere sauzen. Overigens is 'mitrailleur' gebaseerd op een vertaalfout. Het wapen heet in het Frans 'mitrailleuse'; de schutter die het bedient is een 'mitrailleur'.

MITS betaling
mits/als er wordt betaald

Tot slot zijn er, *mits er* een supplement *betaald wordt*, ook nog aanvullende waarborgen mogelijk. Zo kunt u bijvoorbeeld ook een autobijstand koppelen aan uw reisverzekering, of een annulatie- of bagageverzekering. **14.06**

MOBILHOME
camper

Dat de Belg er liefst in de zomermaanden met de *mobilhome* op uit trekt, bewijst het aantal telefoontjes naar de alarmcentrale van VAB. **11.08**

MOEDERHUIS
kraamkliniek, kraamafdeling

Monteverdi dances ontstond in de Londense East End. De muzikanten Zoë Palmer en Sam Glazer werden door het Royal London Hospital uitgenodigd om er muziek te maken op de *kraamafdeling*. **01.09**

MOEST ik het geweten hebben
als ik het geweten had

Als ik geweten had dat ik te laat was om nog prominent te kunnen figureren in hun stoet, dan had ik deze beslissing misschien al in november genomen. **24.01**

je MOET niets doen
je hoeft niets te doen

De meemoeder in een lesbisch stel kan voortaan het kind dat haar partner baart, erkennen. Ze *hoeft geen* adoptieprocedure meer *te doorlopen* om een afstammingsband te vestigen. Meemoeders krijgen daarmee dezelfde rechten als vaders. **30.12**

MOGELIJKS
mogelijk

De naam 'Pericles' staat gegraveerd onder een van de handvatten, naast die van zijn broer Ariphron. Er staan zes namen op de beker in keramiek. *Mogelijk* was de beker een herinnering aan een wijnsymposium. **31.07**

MET MONDJESMAAT
mondjesmaat

Prince gebruikt het internet slimmer dan ooit. Sinds eind 2013 liet hij *met mondjesmaat* nieuwe liedjes lekken via Soundcloud en Twitter. **26.09**

MONITRICE
jeugdleidster

'Jij ook je tent in, jongedame!' Geschrokken sprong ik recht, mijn tak als wapen in de aanslag. Een *monitrice* keek me onderzoekend aan. **06.09**

MOTARD
motorrijder

Voor bijna elke taak bij de federale of lokale politie bestaat er wel een premie: een *motorrijder* krijgt een extraatje omdat hij met de motor rijdt, iemand van de zeevaartpolitie omdat hij op een boot zit enzovoort. **27.02**

MOTO
motor, motorfiets

De paus zegende in juni 2013 honderden Harley Davidsons, ter gelegenheid van de 110de verjaardag van het merk. Op de benzinetank van de Dyna Super Glide die de kerkvorst kreeg, staat zijn handtekening. Franciscus zat nooit achter het stuur van de *motorfiets*. **07.02**

dat is een ander paar MOUWEN
dat is andere koek

Maar of je daarom je teammanager op de keien moet gooien, is *een ander paar mouwen*. **28.08**

ERVANONDER MUIZEN
ertussenuit knijpen

Vier van hen zijn *ervanonder gemuisd*. De ondankbaren! **09.10**

MUTUALITEIT
ziekenfonds

Als er niets verandert, dan zullen almaar meer mensen ziek thuisblijven, orakelt de Christelijke Mutualiteit. Hoe hoog de werkdruk echt is, kan het *ziekenfonds* dan weer niet zeggen. **28.11**

Het Franse woord 'mutualité' betekent: wederkerigheid. In Brussel bestaat een straat die in het Frans 'rue de la Mutualité' heet. Zoek niet naar de 'Mutualiteitstraat' of de 'Ziekenfondsstraat'. Het gaat om de 'Onderlinge Bijstandstraat' in Ukkel.

Van zijn hart een steen maken

N

van NAALDJE tot draadje
heel gedetailleerd
Een zeskoppig team werkte het hele concept *van naaldje tot draadje* professioneel uit. **10.03**

NAAR VOOR
naar voren
Elke politieke familie zou een politiek boegbeeld *naar voren* schuiven dat in heel Europa campagne zou voeren. **27.05**

NADAR
dranghek
Twee renners haken in elkaar of een renner komt tegen de *nadar* en de domino's vallen. **05.04**

NAGEL
spijker
Een *nagel* in een plank kloppen, millimeter per millimeter en opletten dat je de *nagel* niet scheef slaat. **23.08**

In Nederland is een 'nagel' vooral een vingernagel. De spijkerbetekenis is vrijwel alleen bekend bij schrijnwerkers (timmerlui).

de NAGEL op de kop slaan
(NL) de spijker op de kop slaan
Als we kijken naar de meest bekende sanctiegevallen, blijkt dat hij *de nagel op de kop slaat*. De VS-sancties tegen Cuba hebben het regime van de Castro's de gedroomde zondebok gegeven. **30.08**

NAKEN
naderen
Een beetje archaïsch woord voor 'naderen', met een zweem van weemoed: 'het nakende afscheid'. In Vlaanderen wordt het vaker gebruikt dan in Nederland.

NAMIDDAG
einde van de middag
Action opende gisterenvoormiddag al, maar de grote drukte kwam in de *namiddag* vanaf twee uur op gang. **11.12**

NATUUR
naturel
Ook bij mosselen *natuur* is het bier een aanrader.**02.08**

NAUW aan het hart liggen
na aan het hart liggen
Het idee dat in het dolen het vinden zit, ligt ook haar *nauw aan het hart*. De kracht van het ommetje. **12.07**

NAZICHT
controle
De bussen van de stelplaats Tielt zullen nu allemaal getakeld worden om een grondig *nazicht* te ondergaan. **04.09**

een klacht NEERLEGGEN
een klacht indienen
Ex-personeelsleden hebben ondertussen *een klacht neergelegd*. Ze beweren dat Sony hun gegevens onvoldoende heeft beveiligd. **18.12**

NEFAST
noodlottig
Belgische chauffeurs kijken te weinig in hun achteruitkijkspiegel(s). In combinatie met onze gewoonte om te onthaasten in het middelste rijvak van onze autosnelwegen, is dat redelijk *nefast* voor de verkeersveiligheid. **17.06**

NET
precies, juist
Maar vooral: het stuk was *net* positief bedoeld, zegt De Moor. 'Het hele punt van dat tekstje is dat, ondanks die tekortkomingen, onze kust toch een onweerstaanbare aantrekkingskracht heeft. **27.03**

je NEUS aan het venster steken
op de voorgrond treden
Het duo is intussen niet meer: Ben Langmaid, die nooit *op de voorgrond trad*, maar wel aan alle nummers van de debuutplaat en het gros van opvolger *Trouble in Paradise* meeschreef, heeft de band onlangs verlaten. **12.06**

van zijn NEUS maken
je opwinden, drukte maken
Een digitale debutant moet flink *drukte maken* om opgemerkt te worden. Op papier lukt dat beter. **03.11**

NEVEL
mist
Het toestel, dat op weg was naar Parijs, botste door een nog onbekende oorzaak tijdens het opstijgen tegen de sneeuwruimer. Er hing op het moment van de feiten een dichte *nevel*. **23.10**

NIET BETER VRAGEN DAN...
niets liever willen dan...
Wat is dan het verschil tussen islamcritici en -fundamentalisten? De eerste groep zou *niets liever willen* dan de Koran zo snel mogelijk op te bergen, om nooit meer te lezen noch te citeren. De tweede groep wil de Koran gewapenderhand aan de hele wereld opleggen. **26.08**

NIJPEN
knijpen
Niets is zo gevaarlijk in het verkeer

als een fiets met remmen die je helemaal moet *dichtknijpen* om vaart te kunnen minderen. **24.09**

NOCHTANS
toch

Palliser had *nochtans* gelijk toen hij koudweg zei dat zijn boek 'minstens even goed' was als de meesterwerken van Dickens. **19.12**

Mooi, nuttig en gangbaar Nederlands woord, behalve in Nederland, waar het ouderwets gevonden wordt. Hollanders behelpen zich met 'toch', waar 'nochtans' nochtans een betere keuze zou zijn.

NOCTURNE
avondopenstelling

Er is één *nocturne* gepland, op donderdag 27 februari. Die dag is Batibouw open tot 23 uur. **20.02**

NOEMEN
heten

'Ik *heet* Maria. Hoe *heet* jij?' Jezelf voorstellen is het eerste wat nieuwkomers in de cursus Nederlands leren. Maar dan komen ze op straat en horen ze: 'Hoe noemde gij?' **24.12**

NOG
nog meer

Zijn rechterhand, Friso de Vos, wil Briks intellectuele nalatenschap opvolgen. Maar er zijn er *nog* met die ambitie. **25.02**

NONKEL
oom

De *oom* van Cirillo zei gisteren aan de omroep CBC dat zijn neef en diens twee zussen geen gemakkelijke jeugd hebben gehad. Hun ouders scheidden en hun vader vertrok naar Costa Rica, waar hij nog altijd woont. **23.10**

NOOD AAN
behoefte aan

Er is *nood aan* een religieuze tegenbeweging die het onrecht benoemt, en alternatieve wegen aanreikt om zich te verzetten. **04.10**

Van zijn oren maken

O

OBJECTIEF
doel

Wie een ernstig temperament heeft, gaat zelfs alledaagse gebeurtenissen bedachtzaam analyseren, heeft *doelen* op lange termijn en houdt van activiteiten waar rationele redenen voor gevonden kunnen worden. **16.12**

OBUS
granaat

We zaten letterlijk tussen twee vuren. Alle kanonnen schoten en van beide zijden hoorden we het gefluit van *obussen* in onze richting. **18.10**

OCCASIE
tweedehands auto, tweedehandsje

Een socialist met een Porsche? Ourighali ziet geen problemen. 'Het gaat om een *occasie*, gekocht in Duitsland', zegt hij in *L'Echo*. **16.05**

OFTE
of, ofwel

Op een mooie dag in 1935 verwerkte Alex 102 ton kolen, *of* veertien keer zijn quotum, in vijf uur en 45 minuten. **14.10**

Het gebruik van 'ofte' is beperkt tot de uitdrukking: 'nooit ofte nimmer'. Die en zelfs die komt vaker voor als 'nooit en te nimmer'.

OMSLAG
envelop

Ze verzochten de sportbaas om de juiste uitspraak te omcirkelen en de brief in de bijgevoegde gefrankeerde *omslag* terug te sturen. **03.06**

OMSTAANDER
omstander

In volle daglicht schoten ze meer dan vijftig kogels in het rond. Een *omstaander* werd gedood, een politieman werd gewond afgevoerd. **10.04**

OMWILLE VAN
ten gevolge van, wegens, vanwege

Ook vandaag vind je voldoende moslimmannen die 'hun' vrouwen en meisjes berispen *vanwege* hun klederdracht, die hen aansporen om zich vroom te bedekken en verantwoordelijkheid op te nemen voor de dionysische lusten die zij bij onderhavig manvolk ontketenen. **10.04**

In het Algemeen Nederlands is 'omwille van' hetzelfde als

'ter wille van'. Het verwijst naar iets wat nagestreefd wordt. Een voorbeeld: 'Omwille van de lieve vrede wil ik hier niet op antwoorden.' Er bestaat ook een mooi spreekwoord over opportunisme: 'Omwille van de smeer, likt de kat de kandeleer.' (De smeer is hier het druppend kaarsvet.)

OMZEGGENS
zo goed als

Monsterfiles op Buitenring na kettingbotsing *zo goed als* opgelost. **17.11**

OMZENDBRIEF
circulaire

Bovendien blijft het schipperen, alle *omzendbrieven* ten spijt, tussen het belang van het onderzoek en dat van nabestaanden. **31.10**

ONDERLIJNEN
onderstrepen

In de tekst wordt *onderlijnd* dat alleen lessen over preventie van zedenmisdrijven vanaf de kleuterschool gegeven mogen worden. Die lessen mogen echter niet over seksuele opvoeding gaan. **03.02**

ONPAAR
oneven

De werken gaan van start aan de kant van de *onpare* huisnummers en nadien wordt de andere kant aangepakt. **08.02**

ONRECHTSTREEKS
indirect

Maar dat die wreedheden in Soedan al jaren bestaan, is toch geen reden om ze blindweg mee te financieren? Zelfs niet *onrechtstreeks*. **09.07**

ONRUSTWEKKEND
zorgwekkend, verontrustend

Wij hebben nu eenmaal ervaring met *onrustwekkende* verdwijningen en kunnen het best inschatten hoe we de vermiste zoon of dochter kunnen terugvinden. **17.02**

ONTDUBBELEN
splitsen, een tweede exemplaar toevoegen van

De huidige fiscale voordelen worden *ontdubbeld*, met telkens een gewestelijk én een federaal equivalent, naargelang het al dan niet de eigen woning betreft. **16.06**

ONTHAAL
receptie, ontvangst

De herdenkingsdienst begon met een *onthaal* op het kabinet van Brussels schepen Alain Courtois (MR). **03.04**

ONTHAALCENTRUM
opvangcentrum

Ofwel worden ze opgevangen door familie of vrienden, in een crisiswoning van het OCMW of in een *onthaalcentrum* voor daklozen. **11.06**

ONTHAALMOEDER
oppasmoeder

'Deze opvang vult het aanbod van zelfstandige onthaalmoeders aan', zegt Sabine Decuyper, zelf een ervaren *onthaalmoeder*. 'Vaak zie je dat onthaalmoeders alleen kinderen tot

drie jaar aanvaarden, omdat hun opvang anders te snel volzet is'. **04.02**

ONTHAALOUDER
gastouder

De Landelijke Kinderopvang is goed voor 50.000 kinderen bij *onthaalouders*, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvanginitiatieven. **19.02**

boeken ONTLENEN
boeken lenen

Het is nu ook mogelijk om e-boeken te *ontlenen* in de bibliotheek van Deinze. **11.06**

Met betrekking tot geld zijn alleen 'lenen' en 'uitlenen' gebruikelijk. 'Ontlenen (aan)' is dan weer standaardtaal in het hele taalgebied als het betekent 'overnemen uit', 'putten uit'.

ONTMIJNINGSDIENST
mijnopruimingsdienst

Toen de *ontmijningsdienst* ter plaatse kwam, werd de perimeter nog verder uitgebreid. Zelfs de parking van het naburige Sint-Jozefziekenhuis werd mee afgesloten. **06.09**

'Ontmijnen' wordt in Belgisch-Nederlands ook gebruikt om aan te geven dat iemand probeert een explosieve situatie minder gevaarlijk te maken, door te bemiddelen of sussend tussenbeide te komen.

je ONTSLAG geven
ontslag nemen, je ontslag aanbieden

De voorzitter van het stadsbestuur van het Britse Rotherham, in het Engelse graafschap South Yorkshire, heeft *zijn ontslag aangeboden* nadat uit een onderzoek was gebleken dat tussen 1997 en 2013 zeker 1.400 kinderen en jongeren seksueel werden misbruikt, vooral meisjes. **27.08**

ONTVOOGDING
emancipatie

De Standaard was een instrument van *ontvoogding*, omdat de krant de Vlaamse cultuur wilde opbouwen en uitdragen, maar ook omdat ze een Vlaamse economische structuur wilde uitbouwen. **02.05**

ONUITGEGEVEN
origineel, nieuw

De Antwerpse burgemeester Bob Cools haalde Eric Antonis in 1990 naar de Scheldestad, als intendant van Antwerpen 93. Het was de eerste keer dat Vlaanderen de titel van Europese cultuurstad mocht invullen, de formule was *onuitgegeven*. **15.11**

op beide OREN mogen slapen
je geen zorgen hoeven te maken

De Open VLD'ers *kunnen* nu al *op beide oren slapen*: zij blijven de grootste Vlaamse partij in Brussel. **25.05**

van zijn OREN maken
boos worden, zich opwinden, (NL) opgefokt raken

Vertonghen klaagt niet eens over de verdedigende kwaliteiten van Eden Hazard, iets waarover Chelsea-trainer José Mourinho *zich* in het afgelopen seizoen zo *opwond*. **13.06**

OP café/restaurant
naar/in het café/ restaurant

Vervolgens doet de N-VA-fractie die voorstellen af op basis van argumenten die wellicht de avond voordien *op café* verzonnen zijn, met een pint in de hand. **05.11**

OP de schoolbanken
op school

Bloed, zweet en tranen kostte het me, die dictees vroeger *op de schoolbanken*. Twee op tien. **05.12**

OP de trein
in de trein

Ondanks de teloorgang van het lineair kijken, blijven mensen kicken op de koffieautomaatfactor van televisie. Programma's waarover je kan meepraten bij de koffie, *op de trein* en op Twitter. **20.12**

Nederlanders vinden het grappig als een Vlaming (bijvoorbeeld via de gsm) zegt dat hij 'op de trein' zit. Maar zelf zullen ze in het station zonder verpinken 'op de trein stappen'.

OP enkele dagen tijd
in enkele dagen

Op enkele dagen tijd donderde de koperprijs met 10 procent naar beneden. **18.03**

zes OP tien
zes op/van de tien

Zes op de tien vrouwen moeten rondkomen met een pensioen dat kleiner is dan 1.000 euro, tegenover *een op de drie* mannen. **10.11**

OPDAGEN
komen, verschijnen

Onlangs werd een tafel van acht afgezegd. De dag nadien waren er weer drie gasten die niet *opdaagden*, terwijl ik anderen had moeten weigeren. **12.11**

Het werkwoord 'opdagen' komt zowel in Vlaanderen als in Nederland voor, maar alleen in Vlaanderen wordt het vervoegd. In Nederland lees je eigenlijk alleen 'komen/kwamen opdagen'.

OPENDEURDAG
open dag

Amicitia opende enkele dagen geleden de deuren [van het nieuwe dierencrematorium], en op 21 en 22 juni vindt er een *opendeurdag* plaats. **06.06**

een onderzoek OPENEN
een onderzoek starten

Nog voor het losbarsten van de Lux-Leaks-affaire had de Commissie al een *onderzoek geopend* naar welbepaalde tax rulings. **19.12**

een winkel OPENHOUDEN
een winkel hebben, runnen

Huis De Bruycker. Dat prijkt sinds halfweg de jaren zestig van vorige eeuw op de gevel. In Zeveneken heeft iedereen het over Bruyckerkes, verwijzend naar de drie zussen die de *winkel openhielden*. **06.11**

in OPENLUCHT
in de openlucht

Zwemmen *in openlucht* zonder het

koud te krijgen? In de verwarmde Antwerpse badboot kan het. **29.12**

OPGEZET zijn met iets
tevreden over iets zijn
Niet alle werkgevers zijn *opgezet met* de indexsprong. **05.12**

zich laten OPMERKEN
willen opvallen
Voorbij is ook de tijd dat het land [Polen] *zich* binnen de Europese Unie vooral *liet opmerken* als een gefrustreerde dwarsligger, die om de haverklap met zijn vetorecht dreigde. **01.12**

OPSTAPPEN
demonstreren/meelopen (in een demonstratie)
'Waarom gaan de Belgen vandaag *demonstreren* tegen een regering die belooft de problemen op te lossen?' **24.11**

OPSTOOT
uitbraak, toename
De diagnose achteraf luidde een acute aanval van buikgriep. Al werd een *opstoot* van malaria ook niet uitgesloten. **16.10**

OPVOLGEN
follow-up geven, toezien op het verloop
De inspectie zal de zaak *opvolgen* en waar nodig nacontroles uitvoeren. **04.07**

de tv OPZETTEN
de tv aanzetten
Als je zelf niet meedoet, denk je dat de wereld stopt, maar dan zet je de *tv aan* en wat blijkt: ze rijden toch. **27.12**

OPZOEKINGEN doen
onderzoek/naspeuringen doen
Het idee was dat ik naar hem op zoek zou gaan. Terwijl ik *opzoekingen deed*, vond ik een paar vage portretfoto's van hem uit de jaren zestig op internet. **07.01**

zo OUD als de straat
stokoud, (NL) zo oud als de wereld
Bladkool is in Europa *zo oud als de straat*, dat is waar haar recepten ons aan herinneren. Het is hier al van voor de Kelten. **15.12**

OUDERDOMSDEKEN
nestor
Ouderdomsdeken Max Devries is kandidaat op de PVDA+-lijst in Limburg. Hij was tien toen Lenin stierf. **13.05**

Het woord 'ouderdomsdeken' is een vertaling van het Franse 'doyen d'âge'. Eigenlijk gaat het om het oudste lid van een genootschap, een bestuur of een parlement, dat het voorzitter-schap waarneemt tot er een voorzitter is gekozen. In de Vlaamse media wordt 'ouderdomsdeken' veelvuldig gebruikt voor het oudste lid van een vereniging, of degene die er het langst lid van is.

OUDERLING
bejaarde, oudere
Vrouwen, kinderen en *bejaarden* komen Turkije binnen via de tijdelijke grensopening waar ook de hulpverleners staan. **23.09**

De pannen van het dak spelen

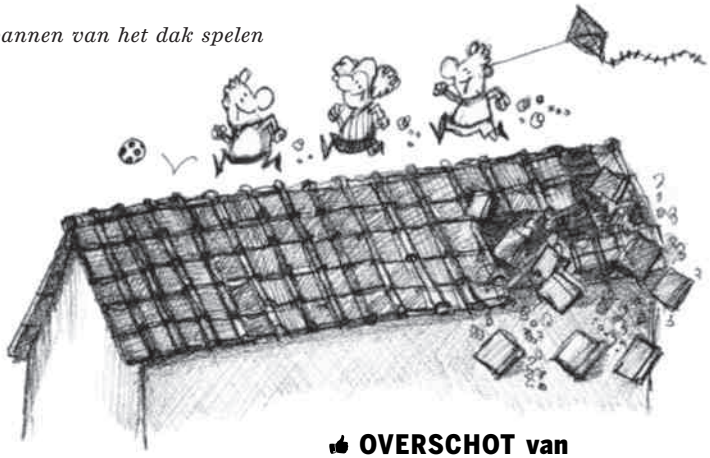

OVERKOP GAAN
over de kop gaan, failliet gaan
Arco, de financiële holding van de christelijke arbeidersbeweging ACW, *ging overkop* door de val van Dexia. **24.04**

OVERLIJDENS
sterfgevallen
Natuurpunt ziet al een jaar of vijf het aantal giften naar aanleiding van *overlijdens* stijgen. **04.12**

informatie OVERMAKEN
informatie bezorgen/doorgeven/overdragen
Ook de opmaak van het verkiezingsprogramma is volop bezig. De federaties zullen hun voorstellen *overmaken* aan de partij, in de aanloop naar het congres van 23 maart. **25.02**

OVERSCHOT van gelijk hebben
heel erg gelijk hebben, het grootste gelijk van de wereld hebben
Nu ja, de Amerikaanse popster *heeft overschot van gelijk*: hij kan gerust drie uur lang een stadion entertainen met zijn allergrootste hits. **28.05**

zich OVERSLAPEN
zich verslapen
De jongen overleefde de aanslag omdat hij *zich had overslapen*. **17.12**

OVERUREN doen
overuren maken, draaien
De directie van Ford Genk vraagt aan de werknemers om *overuren te maken*. **14.07**

OWNGOAL
doelpunt in eigen doel
Een vroege *owngoal* zette een efficient Club Brugge op weg naar een 0-3-zege tegen het zwakste team in de poule. **03.10**

P

een PAK
veel, een stuk, een hoop
In Duitsland en Frankrijk is de arbeidswetgeving zelfs *een* heel *pak* strenger en rigider voor tijdelijke arbeidscontracten. **27.12**

Al is 'een pak' standaardtaal in België, het wordt wel *bloedarmoedig* vaak gebruikt. Wissel dus genoeg af met de alternatieven.

PALMARES
staat van verdienste
Parlementair oogt het *palmares* van Mennekens mager, maar in de weinige tijd stelde hij wel meer vragen dan sommige anderen in hun hele carrière. **26.03**

Er is een verschil in gebruik tussen België en Nederland. In Nederland wordt 'palmares' haast uitsluitend gebruikt voor sportprestaties; in België wordt het woord ruimer gebruikt.

de PANNEN van het dak spelen
uitzonderlijk goed spelen, presteren
De beurs van India *speelt de pannen van het dak*, maar kunnen Indiase aandelen hun winst ook verzilveren in de finale? **24.06**

PANACHE
zwier, stijl, allure
'Parlement zonder *panache*'
Het Vlaams halfrond telt een aantal erg sterke parlementsleden. Maar helaas torsen de fracties ook massa's ballast. **26.03**

PANIKEREN
in paniek raken
Toen er geen tekst meer op de autocue verscheen, *panikeerde* hij en liep hij, voor het oog van de camera's, van het podium af. **08.01**

in PANNE vallen
(motor)pech krijgen
Het ongeval gebeurde nadat de bestuurster *motorpech had gehad*. Toen het voertuig op gang werd geduwd, schoot het plots vooruit. **21.02**

PANNENKOEKENSLAG
pannenkoekenverkoop
Haar tienerkinderen hebben een *pannenkoekenslag* gehouden. **30.05**

PANTSER
pantservoertuig
Vandaag is het onze nationale feestdag met als hoogtepunt de militaire parade: straaljagers, *pantservoertuigen*, marcherende detachementen. **21.07**

niets in de PAP te brokken hebben
er niets aan te zeggen hebben
Als er één ding is wat het Soedandossier bewijst, dan is het dat de twee Belgische bestuurders in Parijs ofwel niet goed werden geïnformeerd, ofwel te *weinig in de pap te brokken hebben*. **08.07**

in slechte PAPIEREN zitten
financiële moeilijkheden hebben
Wellicht zou Samaras iemand gekozen hebben die dichter bij hemzelf stond, mocht hij niet *in zulke slechte papieren zitten*. **10.12**

PARKING
parkeerterrein, parkeergarage
Ook Ikea Gent aan Flanders Expo deelde in de brokken van de staking. Er was een blokkade ter hoogte van de slagbomen van de *parking*, waardoor de klanten niet met hun wagen op het terrein konden. **16.12**

een PARLEMENTAIR
een parlementslid, een parlementariër
'Het is ongelooflijk hoe incompetent de politie deze zaak heeft aangepakt', zei een *parlementair*. **04.09**

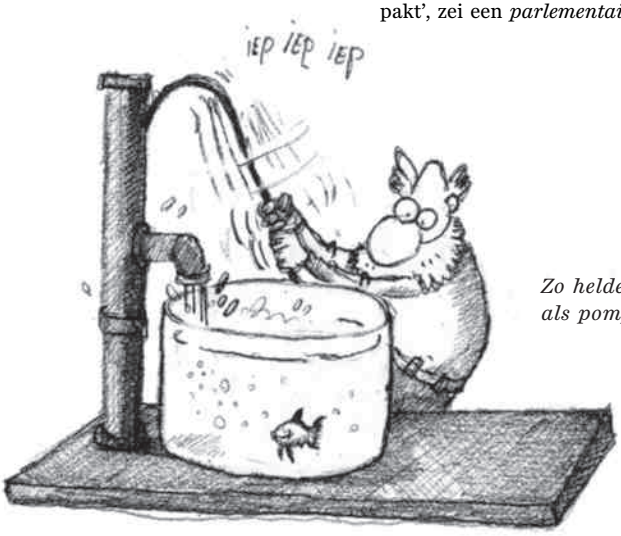

Zo helder/klaar als pompwater

PATRIMONIUM
erfgoed
Een volledige inventaris van het Belgische *patrimonium* van oorlogstekeningen bestaat niet. **13.12**

'Patrimonium' betekent: wat men van vader erft. Het is samengesteld uit 'patris' (van pater, vader) en het achtervoegsel '-monium', dat een toestand uitdrukt en dat we ook aantreffen in 'pandemonium' (hels lawaai) en 'testimonium' (getuigenis). Ook 'matrimonium' is een Nederlands woord. Het is een synoniem van 'huwelijk'.

PATRONAAT
werkgevers
Linkse partijen zitten nog wel in die redenering van de vorige eeuw, alsof je moet kiezen voor ofwel de vakbonden ofwel de *werkgevers*. **14.10**

PECHSTROOK
vluchtstrook
Truckers die hun vrachtwagen langs de R4/Kennedylaan in Zelzate een tijd achterlaten op de *pechstrook* om te gaan shoppen bij de warenhuizen Aldi, Lidl of Carrefour aan de Rijkswachtlaan, belemmeren het overzicht op het kruispunt. **15.04**

PECHVERHELPING
pechhulp
Een fietser heeft drie keer meer kans op pech in België dan in Nederland. Dat blijkt uit de statistieken van de VAB, die een jaar geleden begon met *pechverhelping* voor de fiets, en het Nederlandse FietsNED. **14.04**

de PEDALEN verliezen
in de war raken
Veel mensen *zijn in de war*. Wie ben ik nu echt? **26.12**

PELLICULE
celluloid, film
Van 1971 tot vorig jaar was de ABC-cinema in Brussel nog een van de weinige plekken in Europa waar porno op *pellicule* werd gedraaid. **09.04**

PENDELAAR
forens
We zullen wel nog een beroep moeten doen op het geduld van de *pendelaar* voor er gebruiksvriendelijke perrons zijn. Het gaat dan ook om erg ingrijpende werkzaamheden. **08.03**

op PENSIOEN gaan
met pensioen gaan
Hij is niet van plan om snel *op pensioen te gaan* – tenzij zijn dochter hem op het komende congres naar huis zou sturen. **18.10**

PERFORMANTIE
daadkracht, prestatie
Elke microfinancieringsinstelling waarin we willen investeren, wordt grondig doorgelicht. De *performantie* en langetermijnplanning worden grondig onder de loep genomen. **22.07**

PERMANENTIE hebben
avond-/nacht-/weekenddienst hebben
De rest van de dag hebben Karine en Marina *permanentie*. Het mobie-

le crisisteam moet altijd kunnen uitrukken. **18.01**

PERSONALITEITEN
prominenten, vips

Naast de moorden op Joodse en Saudische *personaliteiten* bekende B. aan de Marokkaanse politie ook nog twee moorden die alleen kleine berichten in de kranten hadden opgeleverd. **15.03**

'Personaliteit' is ook gangbaar in Algemeen Nederlands als synoniem van 'persoonlijkheid', waarmee de (karakter)kenmerken van iemand worden bedoeld. Een voorbeeld in een zin: 'Koning Filip en koning Albert zijn twee ver-schillende personaliteiten.' 20.07

PETER
peetoom

De kleine Gustave wordt komende zondag boven de doopvont gehouden. Dat gebeurt onder het waakzame oog van een jonge nicht en neef die zijn *peter* en meter worden. **03.05**

PEUTERTUIN
peutercrèche,
(NL) peuterspeelzaal

Ons (vrij succesvolle) leven was enkel mogelijk dankzij allerlei sociale voorzieningen: kinderopvang, vrijwel gratis onderwijs vanaf de *peutertuin*, bibliotheken, theaters en musea, kinderbijslag en andere sociale uitkeringen, goedkope gezondheidszorg, betaalbaar openbaar vervoer, sociale huisvesting en veel meer. **28.04**

PIEKUURTREIN
spitstrein

Volgens Frédéric Petit van spoorweginfrastructuurbeheerder Infrabel rijden er geen *piekuurtreinen* vanuit Antwerpen en Limburg naar Brussel. **24.11**

PILOOTPROJECT
proefproject, pilotproject

Ik kan alleen maar hopen dat het enthousiasme van de leerkrachten standhoudt. Dit is dan ook een *pilootproject*. **15.01**

PINKEN
PINKERS OPZETTEN
richting aangeven

In de krant wordt zo weinig geschreven over afslaande auto's, dat we geen citaat hebben gevonden. Maar omdat dit woord in Nederlandse oren zo leuk klinkt, hebben we het toch een plaatsje gegeven in de lijst.

PINTELIEREN
veel bier drinken

U kent het vast, het knagende hongergevoel dat zich tijdens een nacht van *veel bier drinken* plots manifesteert ter hoogte van het derde knoopsgat. **08.03**

PINTJE
biertje

Nu ja, helemaal zonder lukt het ook niet. Na het squashen gun ik mezelf mijn *pintje*. Enkele. **28.01**

PISTE
(denk)richting

De oplossingen kunnen variëren.

Zwarte sneeuw zien

Voor het Fortisgebouw leek afbraak de beste *piste*, voor de Brunfauttoren aan de Ninoofsepoort is er gekozen voor renovatie. **22.09**

PISTOLET

Een broodje in het hele taalgebied, maar rond in Vlaanderen en langwerpig in Nederland. In België met Franse uitspraak, in Nederland /piestoolet/.

PLAASTER
gips

Ook zijn rechterbeen zit van boven tot onder in het *gips*. En dan nog eens vastgebonden op dat paard; bewegen tijdens de tocht zit er dus helemaal niet in. **26.04**

ter PLAATSE trappelen
(NL) pas op de plaats maken

Premier Michel verwoordde het zo: 'Ofwel kiezen we voor het immobilisme en blijven we *ter plaatse trappelen*. Ofwel maken we keuzes en doorbreken we taboes.' **05.12**

zijn PLAN trekken
zich weten te redden

Peter wou altijd *zijn plan trekken*; hij wilde zelfs geen sigaret van iemand aannemen. Liever niet roken dan bij iemand in het krijt staan. **14.06**

PLANTREKKER

De Belg als bricoleur, arrangeur en *plantrekker* die het allemaal niet zo nauw neemt met de regels. **10.01**

plat WATER
water zonder koolzuur, (NL) spa blauw

Toen ik zei dat mijnheer De Groot '*plat water*' drinkt, moest dat 'spa blauw' zijn. Ik begreep meteen waarom vorige zondag een perfect Nederlands pratende Vlaamse hoogleraar in een televisieprogramma van de VPRO ondertiteld werd. **06.12**

PLATTEKAAS
kwark

Ook de gerechten zijn eerder verfijnd dan bruut, zowel in presentatie als in textuur en smaak. Zoals de gebrande makreel, kunstig vermengd in een slaatje van rode biet, veldsla en *plattekaas*, pittig opgefrist met zurige besjes van de duindoorn. **22.03**

PLEZANT
leuk, aangenaam, plezierig

Het onderhoud van de Vlindertuin komt in handen van de hoveniers van de Zoo. 'Een *aangename* afwisseling', zegt hovenier Koen Wijckmans. 'Normaal houden we ons al-

leen bezig met planten, maar nu mogen we ons ook om dieren bekommeren.' **28.03**

'Plezant' wordt in de omgangstaal veel gebruikt in Vlaanderen, bijna zo veel als 'leuk' in Nederland. Voor formele teksten hebben we alternatieven die tot de standaardtaal behoren: plezierig, vrolijk, opgewekt, grappig, lollig, prettig, vermakelijk, aardig, behaaglijk, aangenaam en genoeglijk. Maar als we het plezant willen houden, mag dat woord weleens vallen in een interview, een column of een persoonlijk verhaal.

PLOOIEN
vouwen

Snijd de preistelen overlangs in, tot je ze helemaal open kunt *plooien*. Spoel ze grondig uit onder de kraan. **18.10**

PLOOIFIETS
vouwfiets

Pendelaars met een *plooifiets* zijn bijvoorbeeld steeds welkom, maar daar wordt in deze proef met geen woord over gerept. **07.08**

PLUIM
vogelveer

Eigenlijk had de nieuwe dino, Kulindadromeus zabaikalicus, geen volwaardige *pluimen*, maar dons en 'kippenpoten' met schubben. **25.07**

In Nederland komen 'pluimen' vrijwel uitsluitend voor met 'krijgen' of 'verdienen'. Wie een pluim krijgt, krijgt een complimentje.

iemand PLUIMEN
iemand plukken, afzetten

Natuurlijk blijft het vreemd dat een liberaal bedrijven en gezinnen via de elektriciteitsrekening *wil pluimen*. **29.10**

PLUIMGEWICHT
vedergewicht

De Alfa weegt slechts 895 kg en zo'n *pluimgewicht* heeft geen grote motor nodig om topprestaties te leveren. **08.03**

POEP
bips, kont

Echte pedagogie zorgt voor het hele kind en dat houdt dus ook in dat je hun *bips* afveegt als ze het zelf nog niet kunnen. Dat is menselijk omgaan met elkaar. **10.01**

POEPEN
neuken

Eigenlijk in beide aangebrande betekenissen te vulgair voor gebruik in de krant, al komt de defecatiebetekenis (hier houden we het beschaafd) nog wel eens voor in een citaat. In Nederland is de cohabitatiebetekenis onbekend.

POLITIEKER
politicus

Herman Van Rompuy speelde daarbij de rol die een Belgisch *politicus* op het lijf is geschreven: de cruciale spelers bij elkaar brengen, plooien gladstrijken, pistes uitdenken en aanreiken om een consensus te bereiken, masseren én uiteindelijk de grote lijnen van deals tot stand brengen. **02.04**

POLLEPEL
opscheplepel, soeplepel
Een grote *pollepel* kwakt de versneden kip in saus op mijn bord. Acht kroketten vliegen erachteraan. **26.04**

Een alledaags woord met twee verwante, maar toch heel verschillende betekenissen. In Nederland is een pollepel meestal van hout, om mee te roeren.

POLYVALENT
multifunctioneel
Het gebouw werd onlangs gerenoveerd en zal als *polyvalent* cultuurcentrum worden gebruikt. **04.06**

POLYVALENT
veelzijdig
De Belgische verdediger van Manchester City beschikt wel over het uitgetekende profiel. Hij is een Brusselaar, *polyvalent* en op zoek naar meer speelminuten. **18.08**

POMPAF
doodmoe, afgepeigerd
Na 2,5 uur fietsen in de zuiverende stilte die alleen door het geluid van watervogels en de cadans van een sporadische jogger wordt doorbroken, ben ik *pompaf*. Maar de baby is actiever dan ooit. **27.12**

POMPELMOES
(NL) grapefruit
Zou u naar een restaurant gaan als de kok op de promofoto een keukengarde in de blonde lokken van zijn vrouw draait, terwijl hij in de andere hand een halve *pompelmoes* toont en zijn vrouw een ananas onder haar weelderige boezem torst? Welnu, ik ook niet. **15.03**

POMPIER
brandweerman
Een *brandweerman* is in de nacht van zondag op maandag gewond geraakt bij bluswerken in een loods aan de Kambalastraat in Antwerpen. **16.12**

zo helder/klaar als POMPWATER
glashelder
Dat verschil lijkt *klaar als pompwater* en dus zijn beide discussies absoluut onvergelijkbaar. **28.01**

PORTO
port(wijn)
Na de Tweede Wereldoorlog kreeg jenever te kampen met de concurrentie van dranken zoals *porto*, sherry en vermout. **25.08**

op POST zijn/blijven
aanwezig zijn/blijven, in functie blijven
Gokkende Britten kunnen niet geloven dat de Queen *op post blijft*. **20.12**

POSTKAART
briefkaart, ansichtkaart
Als student had ik een schunnige *postkaart* van Nijntje, nu lees ik aan mijn kinderen voor uit de originele boeken. **31.07**

HET POTJE GEDEKT HOUDEN
zorgen dat er over een dubieuze kwestie niets meer wordt vernomen
Ze zwijgen al dertig jaar. Ze zullen *dit potje gedekt houden*. Cyrella is een van de vele slachtoffers die tussen 1970 en 1983 gedwongen werden hun kind af te staan. **29.09**

rond de POT draaien
eromheen draaien
Veel voordelen die aan superfoods worden toegeschreven, zijn niet erkend. De webshop van Tarwegraskoning staat dan ook vol disclaimers en tekst die *rond de pot draait.* **19.04**

tussen POT en PINT
terloops
Zonder prof die van de droge stof een verhaal maakt; zonder collega's met wie het *tussen pot en pint* goed discussiëren is; zonder extra oefencolleges. **22.03**

POT
(NL) pan
Een vuur van aangespoeld wrakhout op de rotsen. Een *pot* met kokend zeewater. Kreeft erin. Klaar. **06.12**

Hollanders denken bij 'pot' eerder aan aardewerk (bloempot, suikerpot) dan a an keukengerei. Vlaamse kookpotten worden in Nederland ook pannen genoemd.

POTDOOF
stokdoof
De acties gaan zeker voort als de regering *potdoof* blijft en er niet wordt toegegeven op de plannen om de pensioenleeftijd naar 67 jaar op te trekken. **01.12**

PRALINE
(NL) bonbon
In een vrachtwagen op de A2 bij Utrecht heeft de Nederlandse politie 15.000 kilo *pralines* gevonden. **19.12**

PRECIES
blijkbaar, kennelijk
Oliva filmt met haar gsm hoe Maradona in beschonken toestand naar een voetbalwedstrijd kijkt, maar dat is *kennelijk* niet naar de zin van de man die met Argentinië het WK '86 won. **28.10**

PRIMEREN
op de eerste plaats komen
In het door *Le Soir* aangehaalde onderzoek staat ook dat jonge Vlamingen zich meer Vlaming dan Belg voelen, terwijl de jonge Franstaligen hun Belgische identiteit laten *primeren.* **09.01**

PRINSENPAAR
prinselijk paar
En misschien kon de timing ook iets beter: volgende maand bezoekt het Britse *prinsenpaar* William en Kate Nieuw-Zeeland. **12.03**

PROBATIE
proeftijd
Het merendeel van de personen die *probatie* krijgen opgelegd, beging een verkeersovertreding. Zij worden vaak op cursus bij het BIVV gestuurd. **24.06**

PROEFBUIS
reageerbuis
Het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), wil een project uitwerken waarbij het die eiwitten met andere eiwitten (nanobodies) gaat bestrijden: in een eerste fase in een *proefbuis*, later toepasbaar voor een betere diagnostiek bij mensen. **25.01**

niet aan je PROEFSTUK (toe) zijn
ergens al ervaring mee hebben, het klappen van de zweep kennen

Met het dreigement van excommunicatie is Franciscus *niet aan zijn proefstuk toe*. **23.06**

In de tijd van de gilden moest een leerling die tot gezel bevorderd wilde worden of van gezel tot meester, een bewijs van bekwaamheid afleggen. Dat was het 'proefstuk'. Als iemand 'niet aan zijn proefstuk toe is', dan betekent dit dat hij/zij het proefstuk al afgeleverd heeft en dus zijn/haar bekwaamheid al heeft bewezen.

PROGRAMMATIE
programmering

In Leuven houdt M het in hoofdzaak bij optredens in de binnentuin. Voor de *programmatie* van M-idzomer werkt het museum samen met andere partners. **16.01**

IN PROMOTIE
in de aanbieding

Ik kies de producten vrij willekeurig. Omdat ze *in de aanbieding* zijn, bijvoorbeeld, of lekker ruiken. **24.05**

PROPER
schoon, netjes

De brandweer en de civiele bescherming kwamen massaal ter plaatse om de ingewanden met graafmachines op te scheppen en het wegdek met sterke detergenten schoon te spuiten. Pas rond 6 uur was de rijbaan *proper*. **27.09**

In Nederland is het gebruik van 'proper' vrijwel beperkt tot situaties waar huisvrouwelijke keurigheid een rol speelt. Zoals in 'driesterrenhotel met sobere maar propere kamers'.

PROSPECTIE
onderzoek

We zijn op *prospectie* geweest in Oostende en in Duinkerke. De sanspapiers komen niet naar hier voor medische verzorging, maar hun levensomstandigheden maken hen ziek. **22.01**

Uren kloppen

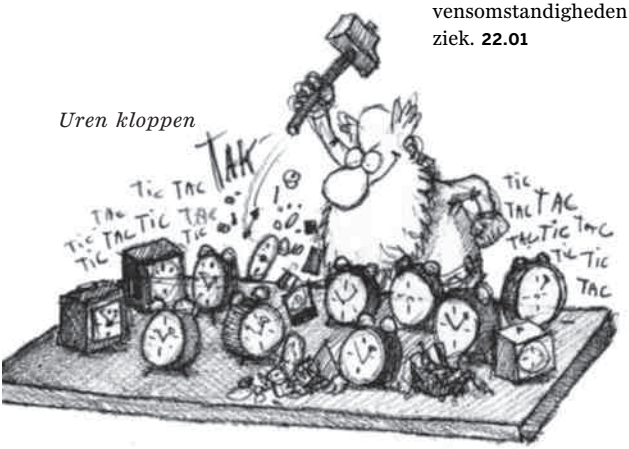

het staat (nog niet) op PUNT
het is (nog niet) helemaal in orde

De zesde staatshervorming bepaalt dat de filmkeuring verhuist van het federale naar het Vlaamse niveau. Die hervorming *is nog niet helemaal in orde*, maar komt er. **16.10**

PUNT aan de lijn
PUNT andere lijn
discussie gesloten

Maar toen las Van Overtveldt het interview met premier Michel en concludeerde hij, tot ongeloof van CD&V: '*Discussie gesloten*.' En verder: 'We gaan nu absolute prioriteit geven aan de uitvoering van het regeerakkoord. Een vermogenswinstbelasting staat daar niet in.' **17.11**

iets op PUNT zetten
verfijnen, uitwerken, bijstellen

Hun beste wapen om het aantal jonge vertrekkers te beperken, is de kwaliteit van de opleiding. Die moet nog completer worden door, naast het *verfijnen* van het voetbaltechnische aspect, nog meer op menselijke opvoeding, levenservaring en studie te focussen. **22.11**

in het PUTJE van de winter
hartje winter

Minister Turtelboom zei gisteren in het Vlaams Parlement dat het mogelijk moet zijn op piekmomenten *in het putje van de winter* 1.350 megawatt minder te verbruiken. **23.10**

Q

QUASI
bijna, vrijwel, als het ware

'Dit is mijn ergste nachtmerrie', tweette Tony Fernandes, de ceo van AirAsia, *vrijwel* onmiddellijk nadat hij vernomen had dat vlucht QAZ8501 met 162 mensen aan boord verdwenen was. **30.12**

Het Latijnse 'quasi' betekent: 'alsof'. In Algemeen Nederlands wordt 'quasi' alleen gebruikt als synoniem van 'schijnbaar, zogenaamd, als het ware'. Een voorbeeldzin uit de krant: 'De verkeerslichten sprongen op rood en ik keek door mijn reusachtige Italiaanse zonnebril bij haar naar binnen, quasi ongeïnteresseerd zoals stijlvolle mensen dat altijd doen.' 19.04

R

RAADPLEGING
spreekuur

Een controle van de bloeddruk of diabetes is een heel andere *raadpleging* dan een psychologische consultatie. De tijdsdruk op die laatste is verre van ideaal. **28.10**

het RADEN hebben naar iets
alleen maar kunnen gissen naar iets

Wat is een achtergestelde kasbon? Een volkslening? Of een niet-gereglementeerde spaarrekening? De Belg *heeft er het raden naar*, blijkt uit een bevraging van Rabobank bij ruim duizend Belgen. **15.12**

het eens RAKEN
het eens worden

De coalitie van bondskanselier Merkel is het *eens geraakt* over een wetsontwerp dat vrouwenquota invoert van 30 procent in de raden van bestuur van beursgenoteerde bedrijven. **27.11**

RAKET
racket

Vorig jaar probeerde hij een groter *racket* uit zonder veel succes, maar dat wijt Federer aan rugproblemen. **11.01**

in eigen RANGEN
in eigen gelederen

Maliki's partij werd toen wel weer de grootste, maar sindsdien werd vanuit verschillende kanten de druk op Maliki opgevoerd om geen derde ambtstermijn te ambiëren, ook *in eigen rangen*. **12.08**

RAP
snel

De staatssecretaris zuchtte, zoals op zulke momenten enkel Vlaams-nationalisten kunnen zuchten. 'De Franstaligen zijn er wel *rap* bij, met hun kritiek. Alsof hún politici zulke taalwonderen zijn.' **29.11**

Dit woord komt zo veel frequenter voor in Vlaanderen dan in Nederland, dat je zou denken dat alles er rapper gaat. Maar bij 'snel' is het precies andersom...

er valt niets te RAPEN
er valt niets te halen/vinden
Ik ben zeker dat ze ontgoocheld waren, maar het duurt niet lang voor een geheime dienst door heeft dat *er niets te rapen valt*. **08.03**

RECHTSOMKEER
rechtsomkeert
De speciale snelbus, die dinsdag aangekondigd werd door Vlaams minister van Mobiliteit Hilde Crevits (CD&V), zal niet stoppen in Mesen. Hij vertrekt in Nieuwpoort, stopt in Diksmuide, en maakt in Ieper *rechtsomkeer* richting kust. **17.04**

RECHTSTAAN
opstaan, rechtop staan
Gillo en zijn begeleidster blijken de enigen die *rechtstaan* voor het Belgisch volkslied. **02.01**

RECUPEREREN
terugwinnen, terugkrijgen
De stad Brugge verwacht dat ze 448.000 euro zal *recupereren* uit subsidies van de Vlaamse overheid en de provincie West-Vlaanderen. **28.01**

RECYCLAGE
recycling
Ecologie, fair trade en *recyclage* zijn begrippen die design en mode er (helaas) niet veel mooier op maken. **27.09**

REEKS
(tv-)serie
De *reeks*, die later op Eén te zien zal zijn, krijgt 994.153 euro van het VAF. Net als de reeks *Beau séjour* (ook op Eén) en de VTM-serie *Amigo's* greep *Den elfde van den elfde* in het voorjaar onverwacht naast die subsidies. **06.11**

REF
scheids(rechter)
Verbijstering alom: de *ref* en zijn lijnrechter wezen naar de hoekschopvlag. **15.12**

in REGEL
in de regel, doorgaans
Reed heeft nadien solo nog wel de charts beklommen, terwijl Cale het *in de regel* moest stellen met lovende kritieken. **13.12**

REGENSCHERM
paraplu
In het verleden zijn 'Vlaamse' woorden als duimspijker of *[*]regenscherm* weleens afgedaan als bedenkelijke of zelfs extreem puristische varianten van respectievelijk punaise en paraplu. **05.11**

Hoewel het soms genoemd wordt als voorbeeld van een Vlaamse nieuwvorming voor een leenwoord, is 'regenscherm' zelf afkomstig van het Duitse 'Regenschirm'.

REGIE DER GEBOUWEN
gebouwendienst
De gemeente en de *Regie der Gebouwen* gaan principieel akkoord met de aankoop van de oude rijkswachtkazerne en de drie rijkswachtwoningen in het centrum van Meeuwen. **26.11**

Met de vingers in de neus

van een kale REIS terugkomen
(NL) van een koude kermis thuiskomen
Ingrid Van Aerschot van het OCMW in Scherpenheuvel-Zichem bereidde de aanvraag van een subsidie voor de beide steden helemaal voor maar *zij komt nu van een kale reis terug.* **20.11**

RELAXEREN
ontspannen, relaxen
Na de *relaxerende* behandeling heb ik geen zin meer in de drukte van de thermen. Ik rijd liever naar huis om nagenietend van de massages aan het weekend te beginnen. **04.02**

REMGELD
eigen bijdrage
Minister De Block nuanceert. Bij andere specialisten, zoals pediaters, gaat het *remgeld* naar omlaag. **20.10**

REMONTE
herstel, wederopstanding
Eind 2011 zei Elio Di Rupo dat het succes van zijn regering te meten zou zijn aan de *remonte* van de Vlaamse partijen in 2014. **04.09**

RESEM
serie, reeks
De ecologisten voorzien een oplopend tarief van maximaal 1,37 procent, maar schrappen in ruil daarvoor wel een hele *resem* belastingen op vermogen, zoals registratierechten bij de aankoop van een huis, roerende en onroerende voorheffing. **10.05**

RESERVATIE
reservering
De chef van Table d'Amis wil onderzoeken of het mogelijk is om mensen bij *reservatie* naar hun creditcardnummer te vragen om dan, als ze niet opdagen zonder verwittigen, een vooraf bepaald bedrag te innen. **12.11**

op RIJ
achter elkaar
Air France KLM heeft voor de derde keer *op rij* een winstwaarschuwing afgegeven. **19.12**

RIJHUIS
(NL) rijtjeshuis
Twaalf meter is misschien niet hoog voor de nok van een puntdak of voor een *rijhuis* in de stad. Maar als je een massief appartementsblok van twaalf meter in deze buurt neerpoot, is dat wél hoog. **29.03**

Waarom de samenstelling in twee vormen bestaat, een gewone en eentje met de verkleinvorm, is onduidelijk. Een vergelijkbaar geval is 'kraanwater'/'kraantjeswater'.

RIST
rij, reeks
Er gaat haast geen dag voorbij zonder meldingen van gewapende acties van islamisten in een *rist* Afrikaanse landen, zoals dit weekend weer in Nigeria. **23.06**

ROBOTFOTO/-TEKENING
montagefoto, (NL) compositiefoto/ -tekening
De man die nu aangehouden is, was al herkend op een *robotfoto* in 1997. **17.05**

RONDDRAGEN
rondbrengen
Terwijl de Zwarte Pieten plastic bordjes met pannenkoeken *ronddragen*, vertrekken de eerste gezinnen alweer naar huis. **05.12**

RONDPUNT
rotonde
Zo blijft de verkeersafwikkeling op het *rondpunt* van Wommelgem gegarandeerd en kan het verkeer op de E313 komende uit Antwerpen de afrit van Wommelgem normaal blijven gebruiken. **04.10**

Het woord 'rotonde' lijkt uit het Frans te komen, maar is daar alleen bekend als het om een draaischijf gaat waarop locomotieven worden gerangeerd. Het Franse woord voor een rond verkeersplein is 'rond point'. Dat is in Belgisch-Nederlands 'rondpunt' geworden.

iemand op de ROOSTER leggen
iemand streng ter verantwoording roepen
Allang wordt gezegd dat we in België ook dat Europese voorbeeld moeten volgen en de aspirant-ministers in het parlement eens *op de rooster moeten leggen*: wie zijn ze? Wat doen ze? Wat drijft hen? **21.10**

ROTSLECHT
bar slecht
Nee, ziek was hij niet. Hij voelde zich gewoon *rotslecht*. Geen fut meer. Hij had het donderdag ook al lastig, maar nu was het harken vanaf de eerste klim. **06.09**

RUITENWASSER
glazenwasser
De brandweer moest ter plaatse komen om de *ruitenwassers* uit hun bijzonder benarde positie te bevrijden. Beide mannen kwamen er met de schrik af. **03.08**

RUNDSVLEES
rundvlees
De kweekvezels waren bovendien bleker dan echt *rundsvlees*. Er was nog werk aan. **22.05**

op RUST
gepensioneerd
Nadat Petrus S. (80), een rijkswachter *op rust*, en zijn echtgenote Irène D.S. (79), in 2004 in de straat waren komen wonen, werden er in tien jaar tijd meer dan vierhonderd processen-verbaal opgesteld, met klachten in beide richtingen. **27.12**

S

SACOCHE
handtas, damestas
Na een hartverwarmende hommage aan zijn unieke carrière diepte echtgenote Huguette een mondharmonica op uit haar *handtas* en duwde ze Toots zachtjes naar het podium. Twee nummers blies de *grand old man* van de Belgische jazz. Een onvergetelijk moment.
27.12

SAKKEREN
mopperen, kankeren
Het kapitalisme, de vrije markt, de concurrentie: er wordt vaak over *gesakkerd,* maar ze houden toch wel voordelen in. **31.01**

SALON
zithoek
Op de eerste verdieping is er een prachtige zaal: een enorm *salon* is er rond een prachtige, middeleeuwse haard gezet. **11.10**

SAMENHORIGHEID
(NL) saamhorigheid
Een gevoel van *samenhorigheid* dat ik als jonge Brusselaar in dit gebroken landje nooit eerder heb meegemaakt. **08.07**

SANCTIONEREN
bestraffen
Een VN-lidstaat die de bindende resolutie niet naar behoren uitvoert, kan worden *gesanctioneerd.*
26.09

SANDWICH
zacht, langwerpig broodje, (NL) puntje
Ik hoorde hem ook weleens herinneringen ophalen aan een verwennerij uit zijn jeugd: *sandwichen* met slagroom. Maar dat heb ik hem nooit zien eten. **18.10**

In België is een 'sandwich' (ook) wat in Nederland een 'puntje' wordt genoemd. Het meervoud met -es lijkt alleen bij de belegdeboterhammenbetekenis voor te komen.

SCHABOUWELIJK
vreselijk, ellendig
Ester Castano wil vooral blijven schrijven, maar een passend loon dat haar helpt te overleven, zou welkom zijn. 'De tarieven voor regionale freelancers zijn *schabouwelijk*', vertelt Castano.
08.03

stoffelijke SCHADE
materiële schade
De politiediensten noteren méér aanrijdingen met *stoffelijke schade* waarbij er vluchtmisdrijf wordt gepleegd, dan aanrijdingen waarbij de politie met behulp van beide bestuurders een proces-verbaal opstelt. **12.04**

in zijn SCHELP kruipen
in zijn schulp kruipen, terugkrabbelen
Is het dan niet in de eerste plaats nodig om een buitenlands en veiligheidsbeleid uit te denken, in plaats van kriskras Navo-bombardementen uit te voeren en nadien terug *in onze schelp te kruipen*, zoals in Libië? **01.09**

SCHENKEN
geven, cadeau doen
De federale regering *schonk* dinsdag 100.000 euro aan Music For Life. Het bedrag wordt verdeeld onder Plan België en SOS Kinderdorpen. **24.12**

in nauwe SCHOENTJES
in moeilijkheden
Naar mijn gevoel had ik een goeie band met Thomas Dekker, maar die is bij de Nederlandse Dopingautoriteit wel dingen over mij gaan vertellen waardoor ik *in nauwe schoentjes* kwam. Fijn is dat niet. **19.04**

daar knelt het SCHOENTJE
daar zit het probleem
Net *daar knelt het schoentje* voor de buurt. 'Waarom moet er nog worden bijgebouwd in een buurt die nu al zo dichtbevolkt is?' **04.08**

SCHOOLLOPEN
naar school gaan
De basisschool in Neerkant, waar de kinderen allemaal hebben *schoolgelopen*, opende vrijdagavond de deuren om het gezin te herdenken. **19.07**

SCHOON
mooi
Als je vier dochters hebt, dan moet het al erg lopen als daar geen enkel mooi meisje tussen zit, maar Ella is meer dan *mooi*: ze is magisch. **01.03**

SCHOONBROER
zwager
Toen de broer van mijn *schoonbroer* in 2007 werd begraven tussen bomen en vogels, vond ik dat meteen een schitterend idee. **28.04**

SCHOTELVOD
vaatdoek
Kortom, ik stond op het punt om door Eddy te worden ontmaskerd, als zenuwpees, neuroot, dominant wijf, slons, labiele *schotelvod*, weet ik veel wat allemaal. **03.05**

SCHOUW
schoorsteen
'Ik verwacht dat er volgende week witte rook uit de *schouw* kan komen', zegt Johan Dewolfs van de N-VA. **27.12**

SCHRIFTVERVALSING
valsheid in geschrifte
Het parket vordert de doorverwij-

De violen stemmen

zing naar de strafrechter voor onder meer *schriftvervalsing*, poging tot oplichting en heling. **30.08**

SCHRIK
angst
Af en toe droeg hij een kogelvrij vest, uit *schrik* voor de wraak van de andere Sharia-militanten. **13.12**

in de bovenste SCHUIF liggen
prioriteit hebben, positieve aandacht krijgen
'Ongelijkheid *lag* tien jaar geleden helemaal niet *in de bovenste schuif*, zegt Stiglitz. **23.08**

SCHUIF
lade
Moeder had dat mes uit de *schuif* genomen. Ik heb het afgepakt en het er weer in gelegd. **17.07**

SCHUIFAF
glijbaan
Said Andichi is 34 en al dertien jaar redder. In februari heeft hij nog een kind moeten redden dat nogal ongelukkig van de *glijbaan* kwam. **02.09**

SELDER
selderie
Stoof de *selder* en sjalot zachtjes aan in de boter. **21.06**

SEMINARIE
seminar, congres
Het getuigde niet echt van goede smaak bij de toplui van die bank om een *seminarie* voor hun topkaderleden te organiseren in het luxueuze kasteelhotel Saint-Just, dat daarvoor meteen 20.000 euro aanrekende. **3.01**

In Nederland is de betekenis van 'seminarie' beperkt tot 'priesterschool'.

SENSIBILISEREN
gevoelig maken, aanmoedigen, stimuleren
Ook op tafel ligt de strategie om de bevolking te *sensibiliseren* om minder te verbruiken. Dat kan door bijvoorbeeld de thermostaat een graad lager te draaien of enkel 's nachts de was te doen. **16.08**

SEPTISCHE PUT
septic tank
Die verplichting bestond vroeger ook om te vermijden dat de vaste onderdelen van het toilet in de waterlopen belandden, maar later werden *septische putten* nadelig bevonden voor de waterzuiveringsstations. **29.03**

SEREEN
waardig, kalm
Zouden wij in België, met onze trauma's terzake, stilaan ook in staat zijn tot een *sereen* debat over hoe we met pedofielen omgaan? **22.02**

SIGNALISATIE
bewegwijzering, signalering
Inmiddels werd de nieuwe *signalisatie* grotendeels aangebracht. **23.04**

Als het gaat over verkeersborden en wegwijzers, wordt in het hele taalgebied 'bewegwijzering' gebruikt. Als ook de verkeerslichten bedoeld worden, is 'verkeerstekens' bruikbaar.

SINKSEN
Pinksteren
Volgend weekend vieren we *Pinksteren*, maar u mag ook *Sinksen* zeggen. **04.06**

SITE
plaats, terrein
Wegens de moeilijkheidsgraad krijgt de *site* aan de Loofstraat prioriteit. **19.12**

In Nederland wordt 'site' altijd uitgesproken als /saajt/.

zich SITUEREN
zich bevinden, zijn
Patrice Brauts kantoor *bevond zich* op de 97ste verdieping. Het voordeel was dat je soms in de regen uit de metro stapte, de lift nam en bovenkwam in de volle zon. **29.11**

SJOTTEN
voetballen
Zitbanken voor hangouderen. Goals op het pleintje waar de buurtkinderen *voetballen*. **20.09**

een praatje SLAAN
een praatje maken
Ze heeft een antiselfie¬filmpje gemaakt, waarin ze de draak steekt met inhoudsloze fans die liever een foto met haar maken dan *een praatje* met haar *slaan*. **25.09**

SLAAPWEL
welterusten
Ik wist het al toen hij zich op een dag moest bukken om mij *slaapwel* te wensen. **03.05**

SLAGEN in een examen
slagen voor een examen
Na deliberatie zijn 584 kandidaten, of 17,5 procent, *geslaagd voor het tweede toelatingsexamen* voor een opleiding arts en tandarts. **01.09**

onder de SLOEF liggen
onder de pantoffel/ plak zitten
Tom, jouw personages gaan meestal tot op het bot. Je hebt niets aan een uitgebluste kantoorklerk die thuis *onder de sloef ligt*. **25.08**

SLOEF
pantoffel, slof
Een zool van tot touw gedraaide jute of hennep met daarbovenop een functioneel aan elkaar gestikte lap canvas. Zo simpel is het recept van deze strandsloef. *Sloef*, ja, zeg het maar. Want een espadrille is het pantoffeldom dat straatstatus kreeg. **30.07**

SLUIKAFVAL
illegaal gestort afval
151 vrijwilligers ruimden langs

de Tiense wegbermen anderhalf ton zwerf- en *sluikafval* op. Daarmee willen ze de bevolking sensibiliseren afval niet weg te gooien. **31.03**

SLUIKSTORTEN
illegaal afval dumpen

Sluikstorten, wildplassen en bedelen blijven wel de meest vastgestelde feiten door een veiligheidscamera. **28.11**

SLUIM(ER)ERWTEN
peultjes

De meest poëtische groentenaam in onze taal. Helaas, in de krant is er in 2014 niet over geschreven.

SMOSSEN
morsen

Drie keer biedt hij zijn verontschuldigingen aan: aan de dienster die zijn koffie *morst*, aan de SUV-bestuurder die zijn autootje ramt en aan een vrouw die een stadsfietsje voor zijn neus inpikt. **30.12**

SNEDIG
fel, scherp

Zijn de 'helden' uitgeteld? Te moe voor leuk en *snedig* voetbal? **23.04**

zwarte SNEEUW zien
ellende meemaken

Hein Simons, zoals de zanger zich op zijn 59ste weer laat noemen, *zag* ook *zwarte sneeuw* toen zijn echtgenote ervandoor ging met een flink stuk van zijn spaargeld. **19.09**

tegen/aan een SNELHEID
met/bij een snelheid

IC-treinen moeten *met een* hoge *snelheid* tussen de grote steden rijden. Dat kan alleen als het aantal haltes beperkt blijft. **12.12**

tussen de SOEP en de patatten
snel even tussendoor

Ook de postkantoren moesten eraan geloven. De helft werd gesloten en vervangen door postpunten waar je *tussen de soep en de patatten* je zendingen kan afhalen. **02.01**

SOEPLEPEL
(NL) eetlepel

Ik neem melk zoveel ik nodig heb en daar doe ik 2 *soeplepels* (of meer) havermout bij. En suiker, soms heel veel. **21.06**

SOLDEN
uitverkoop, opruiming

Momenteel is het *solden*, nadien komen de nieuwe collecties in de winkels. **15.07**

SPAARZAAM
zuinig

Met een testverbruik van minder dan zes liter toont de kleine benzinemotor zich *spaarzaam*. **04.10**

SPAGHETTIAVOND

Elke Belgian Bullet moet 5.000 euro privésponsoring meebrengen. Hollevoet: 'Dat doet iedereen op zijn manier: een materiaalsponsor, de traditionele *spaghettiavond*.' **15.11**

opgezet SPEL
doorgestoken kaart

Politiek leeft van het imago dat ze opbouwt door uitspraken te doen waarvan we weten dat het *opgezet spel* is. **28.10**

SPEURDER
rechercheur
De *speurders* van het gerechtelijk laboratorium van de federale politie en een wetsdokter verrichtten ter plaatse een onderzoek. **16.12**

tot SPIJT van wie het benijdt
er valt weinig aan te doen
Tot spijt van wie het benijdt, is economie vooralsnog geen exacte wetenschap. **15.05**

de kas SPIJZEN
(NL) de kas spekken
I don't have money on my mind / I do it for the love, zing je in *Money on my mind*. Toch heeft dat lied je *kas* mooi *gespijsd*. Britse ironie? **02.06**

dienst SPOEDGEVALLEN
afdeling spoedeisende hulp
Steeds vaker hebben mensen er blijkbaar moeite mee dat op een *dienst spoedgevallen* geen klassieke beurtrol geldt. **28.08**

de SPONS vegen over
kwijtschelden, een streep zetten door
De coöperatie Groenkracht, die 17 miljoen euro te goed heeft van Electrawinds, wordt gevraagd *de spons* te *vegen over* een deel van haar vorderingen. **13.03**

SPRINGUUR
tussenuur
Koffiekletsen kan op elk moment van de dag. 's Ochtends om wakker te worden, tijdens een *springuur*, of voor we 's avonds ergens anders afgesproken hebben. **29.03**

SPUTTEREN
stagneren, achterblijven
Nu de Taiwanese economie *sputtert*, zijn er ook veel jonge Taiwanezen die naar China emigreren. **30.06**

STAKINGSPIKET
stakerspost
Ook de invloed van de media was nihil. Als de RTBF kwam filmen aan ons *stakingspiket*, veroorzaakte dat geen enkele reactie meer. **19.04**

STAMP
schop, trap
W. had op 14 december 2010 op weg van Rumst naar Duffel een man aangevallen die hem had ingehaald. Hij volgde hem tot thuis, sloeg hem met een brandblusapparaat en gaf hem nog enkele *stampen*. **07.10**

STANDEN
stands, kraampjes
Uit miserie ben ik naar het verre Marrakech getrokken, op reis naar zuiderse complimenten. Daar, te midden van *standen* met sissende slangen en geketende apen, kraampjes met vers geperste pompelmoezen en gebraden slakken, werd ik nagefloten. **29.03**

In Nederland wordt niet alleen het Engelse meervoud, maar ook de Engelse uitspraak gebruikt.

STATIONEREN
parkeren
Samen met zijn Thaise diensters

vertoefde cannabisboer Lagrou in een paradijselijke villa met zwembad. In zijn garage stond een nagelnieuwe Chevrolet *geparkeerd.* **23.12**

STATIONSROMAN
(NL) keukenmeidenroman
Een typische stockfoto ziet eruit als het omslag van een *stationsroman*: een vrouw, voorovergebogen, het gezicht in de handen, die 'depressie' uitbeeldt – daar past dan een titel bij als 'wat als hij niet meer wil?' **05.02**

het vriest STENEN uit de grond
het vriest dat het kraakt
Zodra het *stenen uit de grond begint te vriezen*, wordt het pas echt horror. **23.08**

STEENWEG
doorgaande weg, (NL) straatweg
Fietsers die van Gent naar Merelbeke fietsen via de drukke *steenweg*, moeten het nu vlak na de Botermarkt tweehonderd meter lang zonder fietspad doen. **29.11**

Steenwegen komen bijna uitsluitend nog voor in straatnamen. Hetzelfde geldt voor Nederlandse straatwegen. Beide woorden verwijzen naar de verharding, c.q. bestrating van de weg.

STEKEN
zetten, plaatsen, stoppen
De indexsprong in de koelkast *steken* heeft volgens Peter Vanden Houte (ING) geen zin. **17.12**

een einde aan STELLEN
een eind maken aan, afronden
Twee keer Europees kampioen, één keer wereldkampioen en nu niets. Gisteren werd *een einde gemaakt* aan de Spaanse overheersing. **19.06**

het goed STELLEN
het goed maken
Het slachtoffer werd ondertussen geopereerd en *maakt het goed.* **12.08**

EEN WET STEMMEN
een wet aannemen
Het Catalaanse regioparlement heeft *een wet aangenomen* die het pad effent voor een referendum over onafhankelijkheid. **20.09**

STEMPELGELD
uitkering
Wie langdurig werkloos of ziek is, wordt al snel afhankelijk van een *uitkering* die onder de armoedegrens ligt. **05.11**

tegen de STERREN op
tegen de klippen op, mateloos
Erotische hoogspanning, genderbending *tegen de sterren op* en visuele orgasmes: is Jonathan Glazer de nieuwe Stanley Kubrick? **16.08**

STERKHOUDER
sleutelfiguur
Het is een zware bestuursperiode geweest voor Turtelboom, want behalve minister was ze ook ineens de liberale *sterkhouder* in Antwerpen. **08.02**

STIELKENNIS
vakkennis, expertise
Bloedworst is het zielenvoedsel van weleer. Er bestaan evenveel recepten voor als er pensenmakers zijn. Drie worstendraaiers met *stielkennis* vertellen. **13.12**

STILAAN
langzamerhand
Dit Nederlandse kinderprogramma – dat met zijn 25 lentes *stilaan* ook al uit de oertijd lijkt te stammen – gaat acht donderdagen op zoek naar het ontstaan van de aarde. **30.10**

STOCKEREN
opslaan
Op een bepaald moment hebben we een studio om de hoek moeten huren om alles te *stockeren*. Nooit had hij er genoeg: altijd was er dat gevoel dat er nog iets in zijn collectie ontbrak. **08.03**

STOEFEN
opscheppen
Ik schrik altijd als ik mensen hoor *opscheppen* over hoe lang ze al samen zijn, in deze tijden, nietwaar, waarin velen gescheiden zijn en zij niet. **04.10**

'Stoefen' is een nevenvorm van 'stoffen', dat hetzelfde betekent. De oorsprong zou kunnen liggen in het woord 'stof', met de betekenis 'iets wat rondstuift' of 'stoffen' in de betekenis 'stof wegnemen'. Maar zeker is dat niet. Ook een verband met het Franse 'estoffer' (optooien, versieren) is ooit geopperd.

STOEMP
stamppot, puree
Een guitig seniorenpaar presenteert zich breed glimlachend. 'Ik ben zo één die kookt zoals haar grootmoeder: *stoemp*', vertelt de vrouw. **08.11**

STOFFELIJKE SCHADE
materiële schade
Een uur eerder was er op de E34 al een ongeval gebeurd met twee vrachtwagens. Daarbij viel enkel *stoffelijke schade* te noteren. **11.03**

Recht voor de vuist

STOKKEN in de wielen steken
tegenwerken, (NL) een spaak in het wiel steken
Het is al de tweede keer dat koning Albert en koningin Paola hun oudste zoon *stokken in de wielen steken* met eigenzinnige communicatie. **04.06**

STOOF
kachel
Als je je hand op een hete *stoof* legt, lijkt een seconde een eeuwigheid, maar als je praat met een meisje dat je graag ziet, dan lijkt een uur maar één seconde. Dat is nu relativiteit. **02.07**

STOVERIJ
stoofschotel
Stop een ongewenste vogel in je *stoverij* en je krijgt bedreigingen. Niet iedereen lust een goedbedoeld exotenmenu. **02.07**

een STRAATJE zonder eind
uitzichtloze situatie
De kunst zal zijn om de krachtsverhouding tussen de partijen daarin toch enigszins te laten weerspiegelen, al is dat van bij het begin *een straatje zonder eind.* **08.10**
Geen standaardtaal in de betekenis van 'doodlopende straat'.

STRAF
sterk, nauwelijks aanvaardbaar
We vinden het gewoon *straf* dat hier ongeveer 2,5 miljoen euro bijkomt, dat is de helft van de eerste raming. **11.12**

STRAF
brutaal, kras
Door *straffe* uitspraken te doen, ga je de partners niet rond de tafel krijgen. **15.12**

STRESSEREND
enerverend
De stiksters hebben nu een pak meer verantwoordelijkheid dan vroeger. Maar dat ervaren ze niet als *stresserend.* **23.06**

STRIJK
het strijken
Tienermeisjes (vanaf vijftien jaar) helpen thuis namelijk nog vaker met de was en de *strijk* dan hun broers en ook het poetsen nemen ze vaker voor
hun rekening. **06.03**

STUDIEBUREAU
adviesbureau
De meerderheid werkte achter gesloten deuren een volledig plan uit, maar
nu wordt er een *studiebureau* aangesteld dat ook een plan zal maken. Dat kost de gemeente 50.000 euro. **13.12**

STUDIEDIENST
onderzoeksafdeling, NL (van een politieke partij) wetenschappelijk bureau
Dat schrijft het hoofd van de *studiedienst* van beweging.net, Sandra Rosvelds, in een bijdrage in De

Gids, die deze week in de brievenbussen valt. **18.09**

STUDIEJAAR
leerjaar, klas

Volgens de hooggeleerde taaldeskundigen die de eindtermen voor het Nederlandstalig onderwijs opstelden, zijn de jonge geesten daarvoor niet rijp. Wel, dan zat mijn klas in de lagere school vol kleine genieën, want na ons zesde *studiejaar* waren we wel tot dat soort elementaire zinsontleding in staat. **28.04**

een STUK in de nacht
diep in de nacht,
(NL) in de kleine uurtjes

De festivaldagen trekken zich traag op gang, maar gaan wel door tot *een stuk in de nacht*. **25.08**

STUKKEN van mensen
zeer veel geld

'Als je zo wordt tegengewerkt, heeft het geen zin meer', besluit Van Rossem. 'En het heeft me *zoveel geld* gekost.' **28.02**

STYLO
pen, balpen

Meus liet zich betrappen met een *balpen* van de concurrerende televisiezender Vier. Een grappig detail, dat door de Vier-presentator Gilles De Coster gretig werd opgepikt op Twitter. **18.02**

In Belgisch-Nederlands is dit woord doorgedrongen uit het Frans, maar het is Engels van oorsprong. De eerste balpennen werden 'stylografen' genoemd. Dat woord was afgeleid van 'stylus' (stift). Het woord 'stylografie' betekent: tekenkunst met een balpen.

SYNDICAAT
vakbond

De auditdienst van de *vakbond* heeft het hele dossier uitgespit en geen fouten gevonden. Ik sta recht in mijn schoenen. **08.02**

SYNDICALIST
lid van de vakvereniging

In *Le Soir* neemt de Waalse *syndicalist* Thierry Bodson vandaag geen blad voor de mond en richt zijn pijlen op de centrumrechtse federale coalitie die in de maak is. **06.09**

SYNTHETISEREN
samenvatten

We shall overcome was niet toevallig een van de songs die zo'n beetje zijn geloof *samenvatten*. Toen hij veroordeeld werd als communist, en al die jaren dat hij van de televisie geweerd werd, bleef hij zingen, volkomen overtuigd dat je met liederen kon doen nadenken en dingen kon veranderen. **29.01**

T

rond de TAFEL
om de tafel
Kris Peeters: 'Zo snel mogelijk van de straat *rond de tafel*.' **06.11**

een TANDJE bijsteken
je harder inspannen, er een schepje bovenop doen
Ik wil zien of de mensen mee zijn, en of we geen *tandje moeten bijsteken*. **07.07**

Het tandje in deze uitdrukking is geen gebitselement, maar een uitsteeksel aan het tandwiel van een fiets. Doorschakelen naar een tandwiel aan de trapas met meer tanden, naar een zwaarder verzet, vergt een grotere inspanning.

TAPIS-PLAIN
kamerbreed tapijt
Het rendez-voussfeertje blijft behouden met een ietwat groezelig aandoend *kamerbreed tapijt*, met spiegels rondom de grote, diep verzonken badkuip, en met mat glas in alle ramen. **22.11**

TAS
kopje
Omwonenden glippen bij elkaar naar binnen voor een praatje en een *kopje* koffie, maar willen journalisten niets zeggen over wat er is gebeurd. **07.04**

TECHNIEKER
technicus
'Het beeld van de *technicus* die tot achter zijn oren vol smeer hangt, is al lang achterhaald', zegt leraar Sven Claeskens. **14.03**

in TEGENWIJZERZIN
tegen de klok in
Feit of fictie? 'Badwater spoelt in het noordelijk halfrond *in tegenwijzerzin* weg'. **17.11**

TEKEN DOEN
een teken/seintje geven
Je zou dan wel verwachten dat Lifelog je *een seintje geeft* wanneer je 'langer dan toegestaan' op Facebook ronddwaalt, maar dat gebeurt (nog) niet. **12.06**

van geen TEL zijn
niet van belang zijn
De mening van de publieke opinie of de noden voor onze economie zijn hierbij *van geen tel*. **23.12**

TELEFERIEK
kabelbaan

In de jaren 1950 wordt een *kabelbaan* gebouwd, waardoor bezoekers zich voortaan de 408 traptreden uit 1577 kunnen besparen. **23.10**

TELJOOR
bord

In Beveren zat ik ineens voor een heerlijk groot *bord* dampende spaghetti. Ik vrat me te pletter. **27.12**

Het woord 'teljoor' komt alleen nog in dialecten voor, soms in de vorm 'taljoor' of 'talloor'. Het gaat terug op de Franse vorm 'taillor', wat stond voor een plank waarop vlees werd gesneden. In het Papiaments, de taal die op enkele Caribische eilanden wordt gesproken, is de 'tayó' (eetbord) nog heel gewoon.

TELKENS
steeds als, elke keer dat

Telkens ik achterom keek, schoof ze haar zonnebril omhoog en knipoogde ze vettig in mijn richting. **07.11**

AAN EEN TEMPO
in een tempo

Het ultieme voorbeeld van een *slow coffee* is de Kyoto-variant, waarvoor gemakkelijk twaalf uur mag worden uitgetrokken omdat de koffie wordt gezet *aan een tempo* van dertig druppels per minuut. **31.03**

TEN ANDERE
trouwens

Ik vind *trouwens* dat jij zwarter bent dan ik. Voel jij je echt zwart? Toen ik in Rwanda was, voelde ik me absoluut niet zwart. Ik betrapte me erop dat ik dacht: aaargh, al die zwarte mensen rondom mij. Erg hé? **20.12**

TEN VROEGSTE
op zijn vroegst

Met een nieuwe maatregel, die *ten vroegste* vanaf 2015 van kracht wordt, moet overal in de Franse hoofdstad een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur gaan gelden. Enkel de grote boulevards ontsnappen. **20.05**

TENENKRULLEND
tenenkrommend

Als men na vele decennia constateert dat verdoemlijstjes uit de tijd van het soms *tenenkrullend* beschamend programma *Hier spreekt men Nederlands* weinig hebben kunnen veranderen aan een paar Vlaamse taaleigenaardigheden, wordt het dan geen tijd om dat gebruik vast te stellen en te accepteren? **14.11**

TERMINUS
eindpunt

In Antwerpen zijn er keerlussen, zodat de tram eenvoudig kan draaien aan de *terminus*. **26.09**

TERUG
opnieuw

De Kremlin-opposant Alexei Navalny is gisteren *opnieuw* gearresteerd, toen hij de straat op trok om deel te nemen aan een betoging van de oppositie in Moskou. **31.12**

TERUGMATCH
tweede wedstrijd tussen twee ploegen in een competitie
Louis Van Gaal scoorde twee keer, maar in de *terugmatch* zat hij weer op de bank. **09.07**

je TERUGPLOOIEN op
je terugtrekken op, je weer beperken tot
Dat mijn partij zich verzet tegen de rechtse federale regering, zou aantonen dat ze haar geloof in België heeft verloren en *zich op* Brussel en Wallonië *terugplooit*. **22.10**

TEWERKSTELLING
werkgelegenheid
Tenslotte waren er toch wel enkele puntjes van kritiek te formuleren op het businessmodel van Primark: spotgoedkoop, maar geproduceerd door on(der)betaalde kinderen in sweatshops in het Verre Oosten, extreem belastend voor het milieu, nefast voor de lokale *tewerkstelling*, voor onze eigen industrie, voor onze middenstand, voor de klanten zelf, en wat nog al niet. **13.12**

THERMOS
thermoskan
Journalist Colin Brazier bracht live verslag uit vanop de plaats waar het MH17-toestel van Malaysia Airlines is neergestort, raapte een roze kinder*thermos* op van een slachtoffertje en werd virtueel op de brandstapel gezet. **22.07**

zijn SLAG thuishalen
een succes boeken
Fernand Huts, de ceo van Katoen-Natie, *haalt zijn slag thuis*. In zijn strijd om de wet-Major aan te passen, krijgt hij nu gelijk van de Europese Unie. **03.04**

op TIJD en stond
af en toe, geregeld
De Dokter is zélf buitenaards, en het ligt in zijn biologische aard om geregeld te regenereren. Daarna heeft hij een kersvers lichaam, wat een briljante vondst is van de makers om *op tijd en stond* van hoofdacteur te kunnen veranderen. **23.08**

TJEEF
christendemocraat
Het is tekenend dat de moedigste tegenzetjes in dit debat tot nu toe door een voormalige *tjeef* zijn bedacht. **22.02**

TOEGANGSEXAMEN
toelatingsexamen
Drie jaar later, in 2005, werd beslist een *toegangsexamen* in te voeren na

Wolfijzers en schietgeweren

het eerste jaar. Dat werd in 2008 echter weer afgeschaft. **03.11**

TOEGANGSPROEF
toelatingsexamen

'Zoals de *toegangsproef* nu bestaat, heeft ze weinig tot geen bestaansreden', zegt Jan Adam (ACV). **18.04**

TOEKOMEN
aankomen

De bomvolle trein Turnhout-Brussel is gisteren in volle ochtendspits met meer dan een uur vertraging op zijn bestemming *aangekomen*. Reden: hij was de verkeerde richting uitgereden, door een *menselijke fout*. **16.04**

TOELATEN
toestaan

'Ik sta op het punt om af te treden', verklaarde president Napolitano tijdens zijn nieuwjaarstoespraak op de Italiaanse televisie, 'ik neem ontslag, zoals de grondwet dat *toelaat*.' **31.12**

TOEMAATJE
extraatje

Voor wie vandaag in een zwart gat gevallen is omdat *Wauters vs. Waes* gisteren zijn eindpunt bereikte, is er gelukkig nog *Telefacts*. Het VTM-magazine biedt u als *toemaatje* een blik achter de schermen van het programma. **18.03**

TOESPIJS
broodbeleg

's Avonds zet Kees vers sinaasappelsap en *broodbeleg* klaar in de koelkast op de kamer. 's Ochtends hangt er een mandje met versgebakken broodjes en eitjes aan de kamerdeur op een afgesproken tijdstip. **04.01**

op de TOPPEN van je tenen lopen
iets maar net aankunnen, op je tenen lopen

Met *Leviathan* zet Andrej Zvyagintsev het Russische regime te kijk. Maar in ons interview loopt hij *op de toppen van zijn tenen*. Poetin luistert mee. **18.10**

TORNOOI
toernooi

Meteen daarna staat het WTA-*tornooi* van Antwerpen geprogrammeerd, met Clijsters als *tornooi*directrice. **23.12**

TREINBEGELEIDER
conducteur

Agressieveling slaat *treinbegeleider* anderhalve maand arbeidsongeschikt. **13.06**

TUSSENKOMEN
mee betalen (aan-)

Dertig carnavalisten van *Geloeif Mé Goed* moeten een schadevergoeding van 1,5 miljoen euro betalen, nadat hun praalwagen was afgebrand in een gehuurde loods. Hun verzekeraar wilde niet *tussenkomen* omdat de praalwagen alleen verzekerd was voor gebruik in het verkeer. **13.01**

TWEEDE/DERDE GROOTSTE
op een/twee na grootste

China is de *tweede grootste* filmmarkt ter wereld, na de Amerikaanse. **05.08**

U

UITBOLLEN
(NL) je laten uitrijden
Swings gaf vervolgens olympisch schaatskampioen Michel Mulder uit Nederland geen schijn van kans. Ook de Italiaan Fabio Francolini moest buigen. Dertig meter voor de streep kon Swings al *uitbollen*. **03.08**

UITGEVEN op
uitkomen op
De ramen die *uitgeven op* straat zijn niet transparant en ik hou het daar beneden erg donker. **05.12**

UITKLAREN
ophelderen, duidelijker worden
Twee van de drie studenten waren maandag volgens de *Seattle Times* nog in kritieke toestand. De derde zou er beter aan toe zijn. Vermoedelijk kan het motief van de schietpartij niet volledig *uitgeklaard* worden, zegt een woordvoerder van de politie. **28.10**

laten UITSCHIJNEN
laten doorschemeren
Hoe ‘echt’ is dat onderwerp dan? Zeer, zo *liet* Hemmerechts *uitschijnen* in interviews: ze wilde zich verplaatsen in het hoofd van ‘de meest gehate vrouw van België’ en op zoek gaan naar haar menselijkheid. **18.01**

UITSTALRAAM
etalage
Leerlingen van klas 2B van basisschool De Krinkel in Zwijndrecht schilderden er gisterenochtend op los op het *uitstalraam* van kinderwinkel de Drie Duimpjes in Zwijndrecht. **24.10**

UNIVERSITAIR
academicus
Vertrekken kan evengoed een erg bewuste keuze zijn van een *universitair* die ervan overtuigd is dat hij dit moet doen. Zoals ooit mensen uit overtuiging bij de Internationale Brigades gingen vechten of naar het Oostfront trokken. **27.09**

UREN KLOPPEN
uren maken, tijd besteden aan verplichtingen
Wie poseert voor een fontein, wekt de indruk dat hij tegen zijn zin *uren* komt *kloppen* om met dat geld op vakantie te gaan. Daardoor kan een werkgever denken dat de sollicitant onvoldoende gemotiveerd is. **11.12**

UURREGELING
dienstregeling, rooster
Hij spoedt zich van de trap en door de gangen van Brussel-Zuid. Maar plots houdt hij halt voor de schermen die de *uurregeling* weergeven. **22.03**

UURROOSTER
rooster
Wie werkte, at – wanneer dat toevallig zo uitkwam met zijn *uurrooster* – in de fabriek of elders. **23.01**

UURWERK
horloge
Het *uurwerk* toont ons onze loopsnelheid en hartslag, en is bruikbaar als mp3-speler tijdens het sporten. Het scherm zou ook kras- en waterbestendig zijn, maar dat geldt eigenlijk voor alle smartwatches. **10.09**

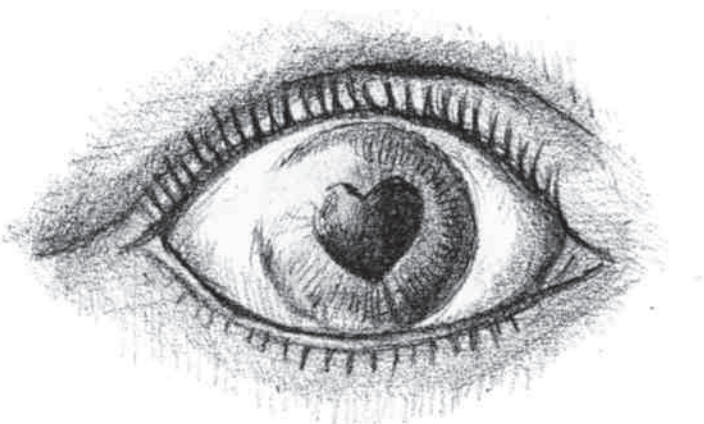

Iemand graag zien

V

VALAVOND
schemering
Reuters meldde bij *valavond* dat de Oekraïense soldaten nog altijd aan het onderhandelen waren met de bevolking, die niet van plan was om naar huis te gaan. **16.04**

VALIES
koffer
Uiteraard wil je na een vlucht zo snel mogelijk checken of je *valies* op de bagageband verschijnt en dan zo snel mogelijk aan je reis beginnen. **07.10**

In Nederland roept het woord 'valies' het woord 'postkoets' op. Het woord bestaat nog wel, maar het wordt er niet meer gebruikt voor hedendaagse bagage.

VANDAAG
tegenwoordig, vandaag de dag
Vroeger zette ik een kerstboom, maar omdat mijn vrouw en ik op kerstdag traditioneel bij de familie gaan eten, doen we dat niet meer. Kerst is *vandaag* voor mij een echt familiefeest, een moment dat de dagelijkse sleur even doorbreekt. **24.12**

VANOP
vanaf
Toestellen voor anaerobe vergisting en voor biogas zijn er velerlei, maar dit apparaat werd specifiek voor ruimteafval ontwikkeld. Vandaag wordt die in de dampkring geschoten om op te branden, maar *vanop* een maanbasis wordt dat nogal lastig. **02.12**

VARIANTE
variant
In Nederland is sinds vijf jaar een *variante* hiervan verplicht bij echtscheidingen: ouders die uit elkaar gaan, moeten de rechter een ouderschapsplan voorleggen. **03.05**

VAST tapijt
kamerbreed tapijt
'De smurrie stroomde dwars door het kantoor heen. Het *vast tapijt* onder de bureaus is drijfnat en moet worden vervangen.' **10.06**

VELUXRAAM
tuimelraam
Ook bij de buurman sloegen hagelbollen grote gaten in de golfplaten van het tuinhuis. Aan het

veluxraam in het dak was de klap zelfs zo hevig, dat de buitenste vensterlaag een grote barst vertoonde. **10.06**

VERANTWOORDELIJKE
leidinggevende, baas

De topman van Uber in West-Europa, Pierre Dimitri Gore-Coty, en de *verantwoordelijke* voor de Belgische activiteiten, Filip Nuytemans, zijn duidelijk geschrokken van de zware beschuldigingen. **18.12**

VERBRODDEN
verknoeien

Kaddisj voor een kut had al in 2000 of 2001 moeten verschijnen, als mijn tweede roman. Maar ik durfde niet. Ik was bang het te *verbrodden*. **29.08**

VERBRUIKER
consument

De socialistische vicepremier wil met een fonds vermijden dat de elektriciteitsrekening van de *verbruiker* sterk gaat stijgen. **16.07**

VERDELEN
distribueren, bezorgen

Wat mensen zoal bestellen voor onder de kerstboom? Kleding, wijnen, maar ook huishoudapparaten: je kan het zo gek niet bedenken, maar werkelijk alles wordt hier *verdeeld* en verzonden. **23.12**

VERDERZETTEN
doorgaan, verdergaan, voortzetten

Oog in oog met het einde wordt er nog te weinig gepraat en al helemaal te weinig geluisterd. In de laatste levensfase wordt daarom dikwijls *doorgegaan* met de behandeling, alsof het tij te keren is. **10.01**

VERDIEP
verdieping

Op 18 september 2011 werd Villa Rozerood door een brand getroffen: de hele derde *verdieping* werd in de as gelegd. **09.04**

VERDIKKEN
aankomen, dikker worden

Ze dronk zwaar, *verdikte* snel en zou erg geleden hebben onder het gerommel van haar echtgenoot met andere vrouwen. Dat beeld is bekend: kan *Grace of Monaco* er nog veel aan toevoegen? **10.05**

VERDOKEN
verborgen

Verdoken seksisme blijft ook bij jongeren vandaag nog redelijk aanwezig. Zestig procent vindt dat een vrouw nood heeft aan een man die haar koestert en bewondert. **16.12**

VERFBORSTEL
(verf)kwast

Turner gebruikte dezelfde vrijpostige, losse toets. In zijn studio werkte hij vaak aan verschillende doeken tegelijk. Met de *verfborstel* in de hand stapte hij van het ene doek naar het andere. **13.09**

in de VERGEETHOEK geraken
in het vergeetboek raken

Ivo Michiels dreigt twee jaar na zijn overlijden al *in de vergeethoek te geraken*. **19.12**

er iets aan kunnen VERHELPEN
verbeteren aan
Het is volgens mij ook een utopie te denken dat we er iets *aan kunnen verhelpen.* **26.07**

VERHOOG
verhoging, podium
Daarom moesten de militairen die de kist op hun schouders binnendroegen, haar vooraan op de grond neerzetten. Koningin Fabiola wilde geen *verhoog*, geen troon. **13.12**

VERHUIS
verhuizing
Een maand voor mijn recente *verhuizing* van een negorij naar de grootstad bracht ik Telenet van dat drieste migratieplan op de hoogte. **20.09**

VERKEERSWISSELAAR
verkeersknooppunt
Het 35 hectare grote bedrijvenpark ligt nabij de *verkeerswisselaar* E40-E17 en heeft een directe op- en afrit naar de onlangs doorgetrokken R4. **22.08**

op VERLOF
met/op vakantie
Het laboratorium stuurde het testresultaat naar de gynaecoloog, maar hij verzuimde het mee te delen aan de ouders. Omdat hij *met vakantie* was, bleef het poststuk ongeopend liggen. **20.11**

VERLOF zonder wedde
onbetaald verlof
Johan Braeckman: filosoof met *onbetaald verlof.* 'Je kunt niet én Kant lezen en je e-mail bijhouden'. **22.02**

VERLONING
beloning, salaris
Hij verklaarde toen dat 'het kernkabinet op 18 december 2013 beslist heeft om de *verloning* van de ceo van Belgacom te beperken tot maximaal 650.000 euro, met name een vaste verloning van 500.000 euro en een variabele verloning van maximaal 30 procent van de vaste verloning'. **06.02**

VERLOREN lopen
verdwalen
Het wrange grapje over de *verloren gelopen* Mozes gaat echter niet meer op sinds in 2009 het Tamar-gasveld werd ontdekt voor de Israëlische kust. **16.12**

VERMINDERINGSKAART
korting(s)kaart
In de verdere toekomst zou het ook mogelijk zijn aanbiedingen, *kortingkaarten*, klantenkaarten of vouchers aan de app te koppelen. **04.09**

VERMITS
aangezien, omdat
Het bedrijf vaart er wel bij als de wereldeconomie in goeden doen is omdat dat resulteert in een grotere vraag naar olie en olietransport. Maar *aangezien* vandaag precies het tegengestelde het geval is, vinden beleggers Euronav een te mijden aandeel. **09.10**

VERNOEMEN
vermelden, noemen

Op iemands kap zitten

Martin Bril, de overleden columnist van de *Volkskrant*, liet zich door bedrijven betalen. Zo kreeg hij een Volvo in bruikleen als hij het merk in zijn columns *vernoemde*. **24.04**

zonder VERPINKEN
ongeëmotioneerd, zonder blikken of blozen

Ouders lopen *zonder verpinken* de klas binnen om van alles te bespreken. Voor en na de klasuren. **03.04**

VERPLAATSINGSKOSTEN
reiskosten

Volgens de vakbonden moeten de werknemers in beide scenario's inleveren. Maar ook het belgeld en de vergoeding van de *verplaatsingskosten* zijn een pijnpunt. **22.02**

laten VERSTAAN
laten weten, te kennen geven

Critici *lieten* meteen *verstaan* dat zo'n wet tweederangsburgers zou maken van de Arabische Israëli's – toch twintig procent van de bevolking van Israël. **03.12**

VERTALER-TOLK
tolk-vertaler

Van kortfilms alleen kun je niet leven en hij heeft twee kinderen, dus is hij ook *vertaler-tolk* voor de dienst Vreemdelingenzaken. **03.09**

VERVALDATUM
(uiterste) houdbaarheidsdatum

De *vervaldatum* is niet meer leesbaar, maar ligt jaren achter ons. En hoewel het pakje al meer dan eens geopend is, ziet de miso er nog altijd hetzelfde uit als toen ik hem kocht: een dikke zwarte pasta. **25.01**

VERVEELD zitten met iets
ergens mee (in je maag) zitten

Nu zien we dat politici wat *verveeld zitten met* de vraag naar legalisering van cannabis door hun jongerenafdelingen, maar steigeren als het om beperking van alcoholgebruik gaat. **05.11**

iemand VERVOEGEN !
je bij iemand/bij een groep (ver)voegen, aansluiten bij

Dury heeft het onder meer over de berichten waarin stond dat Hazard al afscheid genomen had van zijn ploeggenoten of al richting Abu Dhabi was getrokken om zich bij de kern van Anderlecht te *voegen*. **08.01**

God en klein Pierke

zich VERWACHTEN aan
verwachten
Duidelijk is dat Mitrovic zijn belager, die constant op zijn huid plakte, eerst een opzettelijke duw in de rug geeft en pas later zijn elleboog gebruikt. Dat wijst al op voorbedachtheid en spreekt in zijn nadeel. De Serviër *mag* enkele weken schorsing *verwachten*. **30.12**

VERWITTIGEN
waarschuwen
De bewoners merkten zelf de rook op en *verwittigden* de brandweer. **09.12**

VIERKANTIG
vierkant
Anders dan bij een landkaart, is het raster in het geval van de rat evenwel niet *vierkantig*, maar zeskantig. In de hersenen van de rat bevindt zich een virtuele plattegrond van de kooi met een honingraatraster eroverheen. **07.10**

VIJFDAGENWEEK
vijfdaagse werkweek
De pensioenberekening gebeurt nog altijd met methodes van vóór de invoering van de *vijfdagenweek*. **17.06**

dat zijn VIJGEN na Pasen
daarvoor is het nu te laat, dat is mosterd na de maaltijd
Had ik vroeger aangevallen, dan had Gerrans misschien gelost, zodat hij niet vanuit mijn wiel de spurt kon beginnen. Maar *dat zijn vijgen na Pasen*. **28.04**

VIJZEN
schroeven
Daardoor wordt hier en daar ook gesproken over een Ikea-coalitie: moeilijk in elkaar te *schroeven* en wankel. **25.07**

VILBELUIK
destructiebedrijf
Kadavers van (ge)dode dierentuindieren moeten hier worden afgevoerd naar het *vilbeluik*, tenzij een universiteit ze wil gebruiken voor onderzoek. **02.09**

met de VINGERS in de neus
met gemak, zonder moeite
Feit is wel dat Mark Cavendish het

klimwerk gisteren *met de vingers in de neus* overleefde, in tegenstelling tot Marcel Kittel, die nooit meer voorin zou geraken. **18.03**

iemand met de VINGER wijzen
iemand beschuldigen

Vande Lanotte wil naar eigen zeggen *niemand met de vinger wijzen*, 'maar ik stel alleen vast dat er een sfeertje is gecreëerd waarin wordt gesuggereerd dat we niet zonder kernenergie kunnen'. **04.12**

op VINKENSLAG zitten
ongeduldig wachten, (NL) op het vinkentouw zitten

Ook andere staten zitten op *vinkenslag* om de klok terug te draaien. **11.02**

de VIOLEN stemmen
tot overeenstemming komen, (NL) alle neuzen één kant op krijgen

Diplomaten van de 28 EU-landen zaten gisteren al bijeen om de *violen te stemmen*. **20.02**

VISBOKAAL
vis(sen)kom

Je kon hem alleen nog meemaken in heruitzendingen van oude afleveringen, die door de tand des tijds een aandoenlijke schattigheid hadden gekregen: de dokter met een gebreide sjaal tot op de grond, een *visbokaal* met een tv-antenne erop als ruimtehelm voor een alien, een Britse akker die doorging voor een verre planeet. **23.08**

IEMAND VISEREN
iemand bekritiseren, het gemunt hebben op iemand

Agenten die zich *geviseerd* voelen vanwege hun afkomst of huidskleur, moeten een klacht indienen. **02.06**

VLAKAF
onomwonden, botweg

Hoe vaak vertelden patiënten me niet dat ze nergens werden geloofd, dat hun *vlakaf* werd gezegd dat ze hun symptomen veinsden? **19.02**

in de VLAMMEN opgaan
in vlammen opgaan

De brandweer van Bree was snel ter plaatse, maar kon niet verhinderen dat beide caravans volledig *in vlammen opgingen*. **22.11**

VLIEGENRAAM
hor

Twee meisjes, van 3 en 5 jaar oud, bevonden zich op de eerste verdieping en vielen enkele meters diep na een val uit een venster dat was afgesloten door een *vliegenraam*. **19.06**

VLUCHTMISDRIJF
doorrijden na een ongeluk

De bestuurder van de auto, een grijze Opel Astra van een ouder model, pleegde *vluchtmisdrijf*, maar gaf zich zondagavond aan bij de lokale politie. **10.03**

Vreemd dat zo'n concreet woord voor een helaas al te vaak voorkomend verschijnsel tot het Belgische deel van onze taalgemeenschap beperkt blijft. Nederlanders gebruiken het niet.

in VOEGE treden
in werking treden, van kracht worden
De specifieke details van hoe de wet in de praktijk zal worden omgezet, worden pas duidelijk als de nieuwe decreten *in voege treden.* **29.11**

in VOEGE zijn
in gebruik/van kracht zijn
Het systeem *is in voege* sinds 2011, maar vandaag realiseren renners zich meer dan ooit de zeer directe relatie tussen hun aantal World-Tourpunten en hun salaris. **29.04**

een zware VOET hebben, met een zware VOET rijden
steeds te hard rijden
Hoewel er een maximumsnelheid van dertig kilometer per uur geldt, bezondigt menig automobilist zich daar aan te hoge snelheden. Reden genoeg voor de Fietsersbond om de bestuurders op hun *zware voet* te wijzen. **18.10**

je VOETEN aan iets vegen
je nergens iets van aantrekken
Dat dipje was mijn eerste teleurstelling sinds ik vorig seizoen bij de A-kern kwam. Bjorn Engels, met wie ik in de jeugd bij Lokeren al samenspeelde, benadrukte dat ik mijn *voeten* er niet *aan mocht vegen.* **11.12**

met iemands VOETEN spelen
iemand voor de gek houden
Na eerst een legislatuur bij de groenen te hebben gezeten en de voorbije weken met de liberalen

Engels/Frans met haar op

hun voeten te hebben gespeeld, tonen ze hun ware gelaat: ultraconservatief, eurosceptisch en van geen kanten liberaal. **19.06**

met de VOETEN treden
met voeten treden

Bij herhaling heeft het Europees Mensenrechtenhof duidelijk gemaakt dat nationale overheden deze basisprincipes vaak *met de voeten treden*. **05.02**

een VOGEL voor de kat zijn
een groot risico lopen

Het gaat overwegend om jongeren die zonder diploma of kwalificatie de school verlaten hebben. Zij maken geen kans op werk en zijn en blijven *een vogel voor de kat*. **01.02**

VOLZET
vol, uitverkocht

Sinds de opening half oktober was het restaurant bijna elke avond *volzet*. **22.10**

naar VOOR brengen
naar voren brengen

De federale regeringsonderhandelaars *schuiven* Marianne Thyssen (CD&V) *naar voor* als de nieuwe Belgische eurocommissaris. **04.09**

op de VOORAVOND
aan de vooravond

De Groep van Tien is na maanden van een totaal onvermogen om tot sociaal overleg te komen, weer *on speaking terms*. En dat *op de vooravond* van de nationale staking. **12.12**

VOORBEHOUDEN
reserveren, gereserveerd

De tweede prioriteit waren de straten die *voorbehouden* zijn voor openbaar vervoer en taxi's. **31.01**

VOORBIJGESTREEFD
achterhaald

In de nadagen van zijn carrière beschouwde hij zich als 'een *voorbijgestreefd* politicus uit de vorige eeuw'. **16.05**

VOORBIJSTEKEN
inhalen

Daarmee wordt België in de lijst van grootste importeurs *voorbijgestoken* door het VK. Ons land bekleedt nu plaats vier. **14.03**

VOOREERST
in de eerste plaats, allereerst

Opnieuw minister worden? Dat betekent eerst verkozen raken. En dat betekent intern *vooreerst* discussiëren over lijstvorming. **03.01**

VOORHEBBEN
meemaken, beleven

Steunende woorden, al zal het toch enig mentaal oplapwerk vergen om Meunier er weer helemaal bovenop te helpen. 'Ah, ikzelf heb het ook ooit *meegemaakt*', zei Engels, die in zijn debuutwedstrijd met Club Brugge meteen een eigen doelpunt maakte in het Europa League-treffen met Bordeaux. **05.05**

VOORMIDDAG
ochtend
Wat een ontlading toen gisteren in de late *voormiddag* trefzekere bronnen konden bevestigen dat na zeventien (17!) jaar een programma van de VRT er eindelijk in geslaagd was om die hardnekkige *Schalkse ruiters* naar de geschiedenis der Vlaamse televisie te verwijzen. **03.07**

VOOROPSTELLEN
vaststellen, bepalen
Ze moeten een beleid *vooropstellen* dat kinderen weghoudt van gevaarlijk werk op tabaksvelden, en erop toezien dat hun leveranciers die regels volgen. **15.05**

VOOROPZEG
opzeggingstermijn
Wat belangrijk is, is dat de ontslagen werknemer een behoorlijke *opzeggingstermijn* krijgt om met behulp van een actief werkgelegenheidsbeleid zo vlug mogelijk een nieuwe job te vinden. Daar dient in de eerste plaats werk van gemaakt, eerder dan van motivering van het ontslag. **19.02**

een VOORSCHOOT groot
erg klein (en onbelangrijk)
Moldavië is met zijn 34.000 vierkante kilometer maar *een voorschoot groot.* **01.12**

VOORSMAAKJE
voorproefje
Op het Stationsplein werd deze week al een *voorsmaakje* gegeven met een workshop graffiti door enkele graffitikunstenaars. **03.06**

VOORTDOEN
doorgaan
Hoelang ga je nu nog door? Eerst zou je stoppen na Rio 2016, dan wilde je toch nog een jaar *voortdoen.* **02.01**

iets VOORZIEN
regelen, maken
Katrijn Ruts, stafmedewerker, wijst erop dat dit de overheid er niet van ontslaat om voldoende *zorg* op maat te *voorzien.* **22.11**

VORSTENPAAR
koninklijk paar
Het Paleis zegt dat het vroegere *vorstenpaar* niet van plan is om vervroegd terug te keren uit vakantie. **26.03**

de VRAAG stelt zich
de vraag is/rijst
Beklaagde mag van geluk spreken dat de gevolgen relatief beperkt waren. *De vraag stelt zich* of ze beseft wat de gevolgen van haar handelingen konden zijn. **17.11**

iets in VRAAG stellen
iets ter discussie stellen, betwijfelen
En toch wordt dat model, zeker wat de kunsten betreft, telkens weer *in vraag gesteld.* **20.12**

op VRAAG van
op verzoek van/ in opdracht van
Het Federaal Kenniscentrum Gezondheidszorg heeft afgelopen jaren *op vraag van* de vorige minister, Laurette Onkelinx, opgelijst wat bewezen is voor de alternatieve

behandelwijzen homeopathie, acupunctuur, osteopathie en chiropraxie. **02.11**

VRAGEN dat
willen/eisen dat

Berx *vraagt dat* het parlement zich opnieuw over de procedure zou buigen en doet nog een andere suggestie: gemeenteraden zouden enige tijd moeten wachten alvorens ze over een voorstel tot onbestuurbaarheid mogen stemmen, zodat ze er nog eens over kunnen nadenken. **31.12**

ten VROEGSTE
op zijn vroegst

De opgetrokken wettelijke pensioenleeftijd trekt alle aandacht, maar die gaan we *ten vroegste* over drie bestuursperiodes voelen. **14.10**

VUILBAK
vuilnisbak

Tot vandaag wandel je op vele grote festivals door tapijten van plastic bekers die elke avond op de terreinen blijven liggen. De reden? Wie niet snel een *vuilnisbak* vindt, gooit zijn bekertje of bordje op het terrein, zeker als daar al veel afval ligt en het 's nachts toch geruimd wordt. **25.06**

VUILKAR
vuilniswagen

De iconische oranje *vuilniswagen* verdwijnt uit het Antwerpse straatbeeld. De inwoners kunnen maar beter hun afval dumpen in 'sorteerstraatjes', vindt het stadsbestuur. **21.02**

recht voor de VUIST
ronduit, recht voor zijn raap

'Voor mij was en is hij een toonbeeld van integriteit en werklust', weet De Forche. 'Altijd *recht voor de vuist*. Maar dat maakte hem niet altijd even graag gezien.' **02.08**

De meubels redden

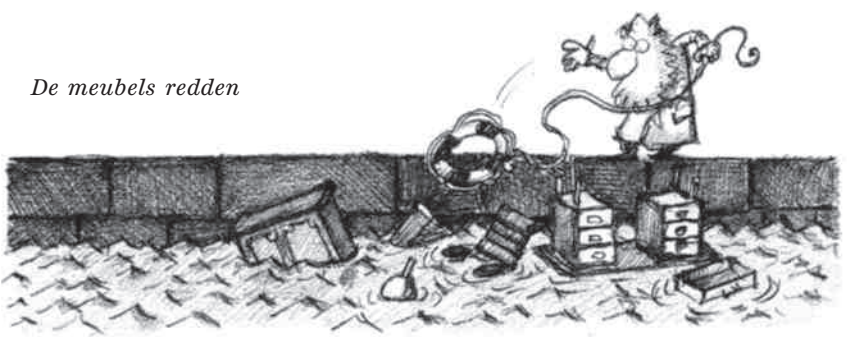

859369-001-128 120

W

van WACHT zijn
dienst hebben (buiten de normale werkuren)
Niet alleen blijft die oorlog maar duren, hij is nota bene *van wacht* op kerstdag. Op 23 december is hij met zijn kameraden opnieuw de loopgraven ingedoken. **24.12**

WACHTZAAL
wachtkamer
Maar patiënten beginnen ook in de *wachtzalen* opnames te maken en te posten. We overwegen daarom het verbod over het hele ziekenhuis te verspreiden. **13.06**

iemand WANDELEN sturen
je van iemand ontdoen
En wat vinden de hogescholen ervan? Zij zullen een deel van de studenten opvangen die op de universiteit *wandelen gestuurd worden*. **18.11**

het warm WATER uitvinden
iets doen of zeggen wat reeds gedaan of gezegd is, het wiel opnieuw uitvinden
Het *warm water uitvinden* zal cultuur in Vlaanderen niet vooruithelpen. **10.03**

WEDDE
loon, salaris
Daarop stapte De Smet naar de Raad van State, die hem begin juni van dit jaar gelijk gaf en besliste dat hij een job moest uitvoeren, overeenkomstig zijn graad en *wedde*. Projectleider sociale media voldeed niet aan die eisen. **01.11**

In Nederland is er maar één groep die een wedde ontvangt: militairen.

geen WEER om een hond door te jagen
zeer slecht weer
Zelfs als het *geen weer is om er een hond door te jagen*, voelt het hier veel meer als vakantie dan thuis. Dan steken we de haard aan en lezen we een boek. Zalig. **30.08**

WEERAL
alweer
Drie jaar na zijn succesvolle expo in het Leuvense Museum M, heeft fotograaf-kunstenaar Dirk Braeckman *alweer* een indrukwekkend aantal beelden klaar. **08.03**

WEERHOUDEN (= KIEZEN)
overhouden na selectie
De procedure voor de benoeming van een opvolger van de vertrokken

Kristiaan Borret wordt stopgezet nu een van de twee *overgehouden* kandidaten zich teruggetrokken heeft. **06.12**

ermee WEG zijn
het begrijpen

Leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar leerden gisteren van een professionele fietsenmaker hoe ze banden kunnen plakken en hoe ze remkabels moeten vervangen. 'Zodra ze het één keer gezien hebben, *zijn* ze *er* snel *mee weg*.' **18.06**

WEGDEEMSTEREN
wegkwijnen, in het niets oplossen

Voormalig minister Veerle Heeren was ooit een van de smaakmakers in het Vlaams Parlement en kan nog altijd een hoop ervaring voorleggen op het vlak van Wonen, maar in deze zittingsperiode kwam ze helemaal niet uit de verf. Integendeel, ze is almaar verder *weggedeemsterd*. **26.03**

WEGEL
pad, weggetje

'Voor de aanleg van het bos was dit jaar honderdduizend euro ingepland. Maar die investering stellen we uit, omdat we de *paden* in het bos willen laten aansluiten op het nog aan te leggen park achter het gebouw van het ziekenhuis. **14.11**

'Wegeltjes' zijn zeldzaam geworden, in elk geval in onze taal. Volgens Van Dale is het woord verouderd. Een enkele keer duikt het toch nog op in de krant.

WEGENWERKEN
wegwerkzaamheden

Lijnen 1 en 4 blijven ongewijzigd. Die lijnen worden wel onderbroken door *wegenwerken* tot 31 augustus in de Clementinalaan en op de Nieuwevaartbrug. **29.07**

WENEN
huilen

In Brussel hebben ze het goed opgelost: de pieten hadden duidelijke roetvegen. Geen dikke lippen, geen kroeshaar. En geen enkel kind heeft daarom *geweend*. **20.12**

In Nederland is 'wenen' dezelfde weg gegaan als 'schreien'; het is verouderd.

WERKAANBIEDING
vacature

Het aantal werkaanbiedingen voor banen in het Brusselse kwam uit op 2.152. **06.01**

WERKEN (ZELFSTANDIG NAAMWOORD)
werk, werkzaamheden

Voor de eerste fase van de *werken* moest de weg volledig worden afgesloten en dat mocht van ons niet overlappen met de schooluren. **24.05**

WERKONBEKWAAM
arbeidsongeschikt

In februari 1989 heb ik een zeer zwaar ongeval meegemaakt, waarna ik een tijdje in coma lag. Ik was zes maanden *werkonbekwaam*. **13.09**

WETSDOKTER
politiearts

De parketmagistraat stuurde het gerechtelijk lab en een *wetsdokter* ter

plaatse om de doodsoorzaak na te gaan. **23.09**

WIJSHEIDSTAND
verstandskies

Wijsheidstanden 'systematisch' verwijderen is inderdaad niet noodzakelijk, aldus woordvoerder Stefaan Hanson van VVT. **06.07**

Er zijn mensen die denken dat een 'verstandskies' zo heet vanwege de stand van de kies ver achter in de mond. Het synoniem 'wijsheidstand' maakt duidelijk dat dat een misverstand moet zijn.

in WIJZERZIN
met de klok mee

'Traditionele molenwieken draaien in de Lage Landen altijd in tegenwijzerzin', vertelt Huylebrouck. 'Op de affiche zijn de molenwieken zo geplaatst dat ze *in wijzerzin* draaien.' **15.09**

WILLENS nillens
tegen wil en dank

Het huis jongleerde met logo's, zodat Gucci *willens nillens* verzeild raakte in de blingblingsfeer van rappers en hiphopclips. **26.04**

WINTERUUR
wintertijd

Het laatste weekend van oktober, dit jaar in de nacht van zaterdag 25 op zondag 26 oktober, gaat het *winteruur* weer in en zetten we de klok een uurtje terug. **29.03**

WITLOOF
witlof

Door het zachte voorjaar is ook de oogst van de lentegroenten zeer goed geslaagd. 'Je vindt zeer veel *witloof*, prei en asperges op de markt', zegt Busschaert. **30.04**

WOLFIJZERS en schietgeweren
verborgen moeilijkheden

Aan dit scenario zijn nog meer *wolfijzers en schietgeweren* verbonden. Hoe stabiel is een federale regering die in Franstalig België op slechts 20 van de 63 zetels kan rekenen? **21.06**

WONDE
wond

Houd bij verbranding de *wonde* twintig minuten onder lauw, liefst stromend, water en ga daarna naar een huisarts, een spoeddienst of een brandwondencentrum. **31.12**

WOONST
woning

Sterker nog, bruggepensioneerde zestigplussers die vaak in hun tweede *woonst* in het buitenland verblijven (maar wel nog in België gedomicilieerd zijn), krijgen in het voorstel zes maanden om van België opnieuw hun gewone verblijfplaats te maken. **22.11**

geen gebenedijd WOORD
niets, geen stom woord

Om maar te zwijgen van de vele Franstalige politici die geen *gebenedijd woord* Vlaams uit hun strot krijgen. **29.11**

Z

ergens geen ZAKEN mee hebben
ergens niets mee te maken hebben
Als Rusland een nieuw wintersportcentrum wil bouwen, heeft het dat recht. Wij kunnen dat niet correct vinden, of te duur, maar eigenlijk *hebben we daar geen zaken mee*. **08.02**

ZAGEMEEL
zaagsel
Oesterzwammen hebben nog een andere stof uit hout nodig: lignine. Die zit niet in pampers, maar wel in bijvoorbeeld *zagemeel*, druivenpulp, koffiegruis en de kronen van ananassen. **03.09**

ZAKENCIJFER
omzet
Er zijn nog altijd bollebozen die er vroeg bij zijn. Mark Zuckerberg, bijvoorbeeld, die op zijn twintigste Facebook bedacht en daar tot op vandaag een aardig *zakencijfer* aan overhoudt. **18.02**

op ZAK steken
innen, zelf houden
Lily Allen, die na een onderbreking van enkele jaren haar comeback bevestigde, mocht de prijs voor beste soloartiest *op zak steken*. **27.02**

aan hetzelfde ZEEL trekken
hetzelfde beogen, één lijn trekken
De ramp heeft dat mogelijk gemaakt. En deze aanpak zal inderdaad meer effect sorteren als de 28 lidstaten echt *aan hetzelfde zeel trekken*. **22.07**

ZEEMZOET
suikerzoet, zoetelijk
Haar journalistieke stijl is *zeemzoet*, belachelijk evident en (understatement) komt altijd op hetzelfde neer en toch biedt *Vogue* haar uiteindelijk 4 dollar per woord. **05.05**

ZEKER EN VAST
vast en zeker
Hier en daar kwam de woordvoerder van Google aan het woord, een Italiaan of een Amerikaan, dat stond er niet bij. Vreemd genoeg liet hij in Belgische media een duidelijk Belgisch-Nederlands horen. '*Zeker en vast*', zei hij. Dat hoor je alleen bij ons. **01.03**

Er is meer aan de hand dan de omdraaiing van de volgorde van de woorden. Met 'vast en zeker' wordt in Nederland een verwachting uitgesproken, bijvoorbeeld in 'dat wordt vast en zeker een geweldig feest'. De Vlaming die 'zeker en vast' gebruikt, is veel zekerder van zijn zaak. 'Dat is het zeker en vast geweest.'

ZELFKLEVER
sticker
Schepen voor Mobiliteit Erik Block (CD&V) kleefde eigenhandig de *zelfklevers* om de eerste verkeersborden aan te passen. **09.05**

ZELFZEKER
zelfverzekerd
Door de overdaad aan verhaallijnen komen veel personages niet goed uit de verf, maar buurvrouw Sofia is wel uitgewerkt tot een veelzijdige figuur: *zelfzeker* en warm, maar tegelijkertijd ook gevoelig en kwetsbaar. **10.10**

in een ZETEL
in een gerieflijke positie
Hermans reed lange tijd voor het peloton uit en zette zo zijn kopmannen *in een zetel*. **06.10**

In Nederland komen buiten het parlement (waar ze vooral gewonnen of verloren worden) weinig zetels voor. Ook als je er 'in' kunt zitten heet het ding nog een stoel; een luie of gemakkelijke stoel, maar geen zetel.

In zijn schelp kruipen.

ZETELEN in
zitting hebben in
Met een oud-minister als vader, die al sinds 1968 in de Kamer *zetelde*, trok De Croo na zijn studies handelsingenieur aan de VUB in 1999 het bedrijfsleven in. **10.10**

dat is ZEVER in pakskes
flauwekul
Het is *flauwekul* dat we met een vermogenwinstbelasting niet langer zouden moeten werken of niet zouden moeten besparen. Al die andere maatregelen zouden nog altijd nodig zijn. **12.12**

op het eerste ZICHT
op het eerste gezicht
Rusthuisbewoners blijken de menselijke robot Zora enthousiast te onthalen. Moeten we zo'n *op het eerste*

gezicht innovatieve en spraakmakende stap in de zorg omarmen, of eerder vrezen? **31.12**

👍 ZICHTREKENING
rekening-courant

Nichebank Triodos lanceert geen eigen *zichtrekeningen* in België. De operatie wordt als 'te risicovol' gecatalogeerd en is voor onbepaalde tijd uitgesteld. **07.10**

👍 iemand graag ZIEN
van iemand houden

Lefever: 'Wouter, ik *zie u graag*.' Van Bellingen: 'Ik u ook.' Lefever: 'Kom, we gaan een selfie maken.' **20.12**

👎 ZINNENS
van plan

De Vlaamse regering heeft wel oren naar de verzuchtingen van Airbnb. Minister van Toerisme Ben Weyts (N-VA) is *van plan* om de wetgeving aan te passen, zodat kleinschalige vormen van verblijfstoerisme een wettelijk kader krijgen. **27.12**

👎 van ZODRA
zodra

We hebben trouwens al geëxperimenteerd met streaming op straat, maar de technologie staat nog niet op punt. *Zodra* dat wél het geval is, ga ik de hort op. **22.02**

👍 ZOMERUUR
zomertijd

De stad wil ook met lichtbronnen experimenteren, in ziekenhuizen, scholen en het stadhuis, maar als Kantermann één iets wil bereiken, dan toch: de afschaffing van het *zomeruur*. **26.04**

👎 ZO'N mensen
zulke mensen

'De waarheid is dat ik nooit in een positie heb gestaan om op *zulke mensen* af te stappen.' **20.12**

👍 ZONNESLAG
zonnesteek

Het Vlaamse Kruis zegt alvast extra waakzaam te zijn voor *zonneslag* of oververhitting. **17.07**

👍 medische ZORGEN
zorg, verzorging

Het gezondheidssysteem in Moskou is een reliek uit de communistische periode, waarin elke burger recht had op gratis *medische zorgen*. **29.11**

👍 ZURKEL
veldzuring

Alles kan Cole Porter ons nog leren! Niemand bakte betere songs. Hij was een vakman. Ik hoor vandaag soms 'klucht' op 'zurkel' rijmen: als er maar een 'u' in zit. **13.03**

👍 ZWALPEN
zwalken

Getuigen zagen hoe hij over de Steenweg op Waarloos *zwalpte* en zelfs de vangrails ter hoogte van de brug over de E19 raakte. **29.04**

👍 op ZWIER zijn
aan de zwier zijn

Op zwier met Fabre. **31.10**

$\overline{128}$

Konijn met pruimen

130